

Nybyggerne i Lille Vildmose

1952- 1959

Var denne traktor en af de første i Lille Vildmose

Først var Massy Ferguson grå

Så op i 1960'erne blev den rød

Vi ser der var 4 lodsejer der gik sammen om en traktor

Børge Nielsen .Birkesøvej 2. NielsChr. Hæsum. Birkesøvej 11.

Henning Thomsen. Birkesøvej 13. Marius Knudsen . Birkesøvej 15.

På billedet. Birkesøvej 2. Nederst ser vi denne traktor de var fælles om. Det var en Massy Ferguson . Var det den grå ???

Det var disse 2 modeller af Ejendomme der kunne bygges efter

2 rækker i stalden og en lille lade. Eller 3 rækker i stalden og ingen lade

Vi ser hønsehuset de boede i medens de byggede ejendomme

Nybyggerne

I Lille vildmose 1952 - 1959

Alle med store håb og ønsker, om at tæmme

den århundrede gamle mose

Under fuglesang og store vidder.

Og hvad så herefter ???

Et udsnit.

Fra opdyrkningen og bebyggelsen af

Lille Vildmose

I årene 1952 til og med 1959

I selve mosen blev der bygget 24. nye ejendomme

Møllesøvej og Birkesøvej.

Samt Kystvej hvor der blev bygget 5 nye ejendomme

Ejendommenes placering blev foretaget ved lodtrækning.

De blev alle bygget af samme tegning på nær et par stykker :

Birkesøvej 7 og Møllesøvej 11

Stuehusene var det samme

Der var udhuse med 3 rækker dyr og ingen lade til bygning

Der var med 2 rækker dyr og så en lille Vinkelbygget til som lade

Tegninger fra Statens jordlovs udvalg

Kystvej

Der blev også bygget 5 nye ejendomme på Kystvej 1950 - 1951
Langs Kystvej hvor der lå 7 gamle ejendomme der fik mose lagt til. da mosen blev
opdyrket . De havde før været forpagtet på ejendomme under Lindenberg
men blev nu til stats ejendomme

De eksisterende 7 gamle fik lagt mosejord til de havde før kun haft strandegnene og
så noget markjord oppe vest for ejendommene og lidt mose der, så de kunne grave
tørv

1 jordløst hus på Kystvej 210 ingen mose lagt til. 1 gammel ejendom 214 som ikke
fik mose lagt til. De havde i forvejen lidt mosejord hvor de kunne grave tørv. Det er
lykkedes mig at få en del billeder og fortælling men håber stadig at få flere

Birthe Frederiksen Mygdalsvej 1 9293 Kongerslev
Tidligere "Finnstrupgård" Birkesøvej 3
Tf 98331043 Mail: mosekonen@nrhc.dk

Materialet må ikke gengives uden tilladelse

Bag i hæftet flere indkommende oplysninger om udstykningen.
Og historier fra Mosen.
Om brandene i mosen og gamle historier

Nybyggerby er skudt op midt i Lille Vildmose

Over halvdelen af landets største højmoser er dyrket op,
mens resten ligger som vildtreservat

Midt i det dyrkede område ligger en lille fredet plet til vildtet.

I DISSE DAGE for 20 år siden begyndte inspektør **Johs. Knudsen** fra Vildmose-tilsynet at foretage de første opmålinger af Lille Vildmose. Staten havde paa det tidspunkt købt 3200 hektar eller noget over halvdelen af det område, der er landets største højmoser.

I dag ligger der en hel nybyggerby midt inde i mosens i det område, der kaldes Møllesøen.

Her ligger indtil for et par hundrede år siden en stor sø, som blev afvandet og tørlagt. Byen, der ligger i den sydlige del af Mossens kommune, har ingen navn. Beboerne kaldes „dem fra mosens“ eller „dem fra Møllesøen“.

Endnu plads til 50 brug

De første 12-14 år, efter at staten havde overtaget arealet, gik med kultivering af mosens. Fra 1950 begynder udstykningen, og siden er der bygget 36 ejendomme. Kommunens befolkning er derved øget med 150, men der er endnu plads til 50 husmandsbrug. En etape i udstykningen er naaet i år, da de sidste fire brug blev bygget i Møllesøen.

Man regner med, at der stadig skal bygges fire-fem nye brug i mosens om aaret. Der er investeret meget arbejde og mange penge i Lille Vildmose, men ingen er

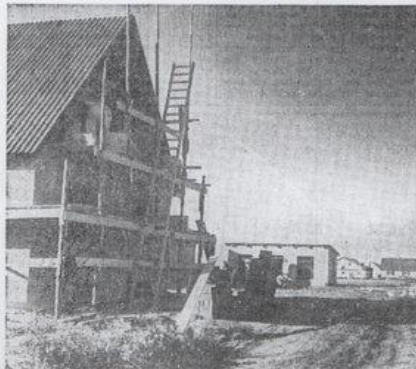
over 20 års arbejde i Lille Vildmose, bliver resultatet:

— Foruden den jord, der er lejet ud og benyttet til udstykninger, er der 765 hektar med græs. Saa sent som i forsommeren blev 100 hektar saet til med kløver, og allerede for et par dage siden kunne de første kreaturer lukkes ind i færrerne. Som regel skal græsmarkerne ligge et par år, inden de pløjes og dyrkes. Tilbage er der 400 hektar, som er drænet og mærglet og nu skal fræses. I løbet af et par år er dette græsklaed.

Kirke og vandværk

Alle problemer er ikke løst med udstykningen. Naar indbyggertallet stadig øges, opstaar nye vanskeligheder. I øjeblikket klarer vandværket i Dokkedal forsyningen af vand til området, men ledningsnettet er overbelastet, og det undersøges nu, om der kan bygges et selvstændigt vandværk i mosens.

Desuden er der planer om at bygge en kirke lige over for Dokkedal Skole paa en dejlig grund, som jordlovsudvalget vil skænke menighedsraadet. Der er allerede indsamlet et stort beløb til kirken, men ikke tilstrækkeligt til at begynde byggeriet.

Opaa 4. eftersommeren er der opført nye husmandsbrug i den nye by i mosens.

gunst. I dag er der en evig kaglen af hus ved husmandsbrugene, og græsene hviler i de velindrettede stalde.

Ude paa de arealer, der endnu ikke er taget under plov, men foresat er lagt ud til græs, gaar paa et par tusinder af kreaturer høje summerer op

Store ensilerin i Jylland i ef

He
pas

Ame
tek

Den
turv
mang
blive
stiges
skabt
skabt
kere

Nu
arbej
ud a
og en
dann
en
fyrik
form
este
For
fyrik
skole
for b
byer.

Nu
hvor
til og
foren
skabe
skab
Det
er at
probl
iede
staal
Den
get s
model
med
ligeso
film.

1
de
nister
— I
tings
speks
Det e
tant, e
en an
Hvis
Folke

I DISSE DAGE for 20 år siden begyndte inspektør **Johs. Knudsen** fra Vildmose-tilsynet at foretage de første opmålinger af Lille Vildmose. Staten havde paa det tidspunkt købt 3200 hektar eller noget over halvdelen af det omraade, der er landets største højmos.

I dag ligger der en hel ny-byggerby midt inde i mosen i det omraade, der kaldes **Møllesøen**.

Her laa indtil for et par hundrede år siden en stor sø, som blev afvandet og tørlagt. Byen, der ligger i den sydlige del af Mølle kommune, har ingen navn. Beboerne kaldes „dem fra mosen“ eller „dem fra Møllesøen“.

Endnu plads til 50 brug

De første 12—14 år, efter at staten havde overtaget arealet, gik med kultivering af mosen. Fra 1950 begyndte udstykningen, og siden er der bygget 36 ejendomme. Kommunens befolkning er derved øget med 150, men der er endnu plads til 50 husmandsbrug. En etape i udstykningen er næst i år, da de sidste fire brug blev bygget i Møllesøen.

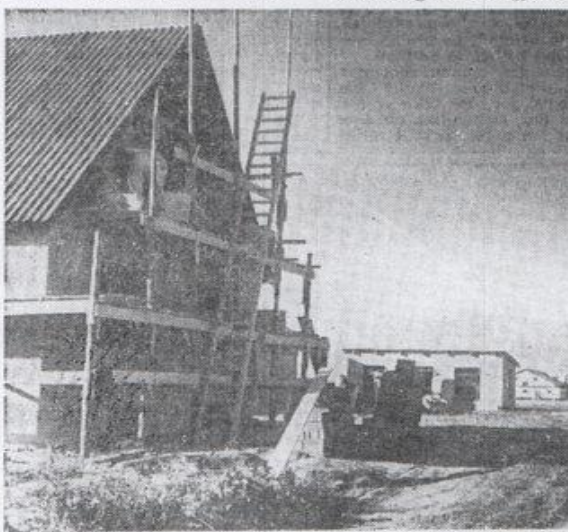
Man regner med, at der stadig skal bygges fire—fem nye brug i mosen om aaret. Der er investeret meget arbejde og mange penge i Lille Vildmose, men lugen er i tvivl om, at pengene kommer igen med gode renter.

Den særegne natur i Østhimmerland vil aldrig forsvinde, idet der stadig ligger store mosetrækninger hen som vildtreservat under Lindenberg.

Græs til 2000 kreaturer

Her er naturen lige saa uberørt, som da Johs. Knudsen første gang kom til de nyerhvervede arealer. Der gik nogle faa hjulspor ind over mosen, og terrænet var saa vildt, at man kun kunne færdes til fods.

Ræveungerne tumlede sig i lyngen paa de steder, hvor der nu dyrkes roer og korn, og kronhjorte udkæmpede drabelige kampe om hindens

Ogsaa i efter sommeren er der opført nye husmandsbrug i den nye by i mosen.

gunst. I dag er der en evig kaglen af høns ved husmandsbrugene, og grisene hviner i de velindrettede stalde.

Ude paa de arealer, der endnu ikke er taget under plov, men forelsbig er lagt ud til græs, gaar paa et par tusinde kreaturer hele sommeren og nyder godt af den gode vækst.

God beskæftigelse

I begyndelsen af 1937 kom formand **E. Rolandsen** til Dokkedal for at lede det daglige arbejde. Der skulle bygges gode veje, graves kanaler og grøfter, og først derefter kunne dræningen, fræsningen og kultiveringen begynde.

Tusinder af tons mergel blev kørt ud paa tipvognsspor, og arbejdet gav beskæftigelse til mange ledige hænder. I øjeblikket er 16 mand i arbejde, med styrken har en overgang været oppe paa 125.

Bortset fra de arealer, som er lejet ud til Pindstrup Mosebrug og Cementfabrikkernes Mosebrug, er der ikke et stykke jord, der ikke paa en eller anden maade har været under behandling. Ikke saa faa af de arbejdsmænd, der har været med til kultiveringen, sidder i dag i gode kaar paa brugene i mosen.

Naar inspektør Knudsen og formand Rolandsen i dag gør status

Store en i Jylla

Nye ensilerings-

FORENINGEN af jydsk boforeninger vil i efteraaret søge at gennemføre et stort anlagt forsøg med ensileringsmidler.

Det er hensigten at prøve de midler, der menes at have interesse for landmændene, nemlig de nye strø-midler, der prøvede AIV-syre. Hvert en middel skal anvendes i 40—50 det vil sige, at forsøget kan omfatte ca. 200 siloer i

Der er mange strø-midler, og da der nærmest anvendes 100 kr. ensileringsmidler ved ensilering, er det betydelige landmændene anvender. Man prøver de nye strø-midler nemmere at bruge end syren, for vil foreningen nu foretage bundsgaende analyse af blømet.

Ensileringen har stor betydning for landmændene. Der ensileres liget roetoppe til en værdi af millioner kroner.

Nyborg
OLIEOVN

Statsarealet i Lille Vildmose

1942

Den 24. Juni 1936 afsluttede Statens Jordkønsudvalg Købet af den nordre Del af Lille Vildmose, beliggende i Mou Kommune, Fleskum Herred.

Arealet danner en Flade, der ligger mellem Østlimmerlands Bakkebund og Meldbjergene. Sandsynligvis har Meldbjergene og Tøftelækkerne været medvirkende til, at Mosen dannedes, idet der i Tilslutning til disse der i Stenalderhuset ved nordgående Strømme opbyggedes Strandvolde Øst og Nordøst for det Område, hvor Mosen nu findes.

I Modslutning til Statsarealet paa Store Vildmose var det tilkøbte Areal delvis opdyrket.

1765 påbegyndtes fra Lindenborg Løsterringen af de tre Søer: Mallesø, Birkese og Lillesø. Vandet ledtes gennem en Kanal ud til Kattegat, og i 1767 byggedes Vildmosegaarden.

Arealets omfatter:

Bomhuset og Hødestedene (4 Gaarde)	84 ha
Vildmosegaarden (Mallesøen)	184 -
Birkese	126 -
Lillesø (Vandareal)	19 -
	394 ha
Opdyrket Moseareal	2705 -
Sener er tilkøbt Bondarealer	133 -
	3231 ha
Af Møsens Arealer er solgt til A/S Portland-	
Cement-Fabrik, Aalborg	352 ha
El Høstemark Hovedgaard	46 -
til Byggepladser	9 -
	452 ha
Tilbage	2790 ha
Heraf er Agerjord (det Sandtorp)	484 ha
Højmoserne	2301 -
Veje, Lillesø o. s. v.	34 -

Tørvebunden har en Mægtighed af 3—5 m, det består af Kærgræs og Skovmoseløve, dækket med Høvedtaget Sphagnumløve. Tørven er mindre omsat end i Store Vildmose, navnlig er det uomsatte Sphagnumløve delene end der, hvorfor Mosen ikke agnes sig saa godt til Tørveproduktion som i Store Vildmose.

Der er paa Vildmosearealet projekteret, og for største Delen anlagt, 32 km Vef, hvoraf Mou Kommune paa Forhaand overtager 24,3 km. Dertil kommer 8 km Grøntvej til let Kørsej og Drift af Kreaturerne.

Vildmosetilsynet har haft den store Fordel at kunne skaffe *Vejmateriale* dels fra en Sandbakke ved Dokkedal, dels fra et *Flutrailleje* i en lang Rønne ved Kellingbjerggaard, og fornylig er der aabnet et Leje paa Randrup, hvor Rillen kan fjernes ad Mergelsporet.

Arealet ligger med sin Østgrænse 7,8 m over det nærliggende Kættegat, men Lille Vildmose er trods sin høje Beliggenhed vanskeligere at *afvande* end Store Vildmose, fordi Arealet har Fald fra Øst til Vest, og Afledningen kan derfor kun delvis foregaa mod Øst gennem Koralen og Skelgrofterne til Strebæk, men for en stor Del maaske mod Nordvest til Moubækken og Sydvest til Haslevgaards Aa. Afløbet sker gennem Afvandingskanaler paa 2 m Dybde, 60 cm Bredden, Anlæg 0,4.

Detailafvandningen sker ved Grøftenet, som fremtidig skal danne Skel mellem Ejendommene paa Mosen. Gennemgaaende er der en Grøfteafstand af 200 m. Grøfterne er 2 m dybe, 0,5 m i Bundten, 1,3 m foroven.

Lille Vildmose er ikke saa vandfyldt som Store Vildmose. *Dræning* behøves kun paa ca. 260 ha i Mosens Midte.

Planeringen er betydelig lettere end i Store Vildmose, idet Mosen er mere jævn og ensartet i Overfladen. Der fræses ligesom i Store Vildmose 10 Gange. Der gives Mergel fra Randrup Mergelrille. Vildmosetilsynet udfører *Merglingen* ved eget Mandskab og eget Materiel.

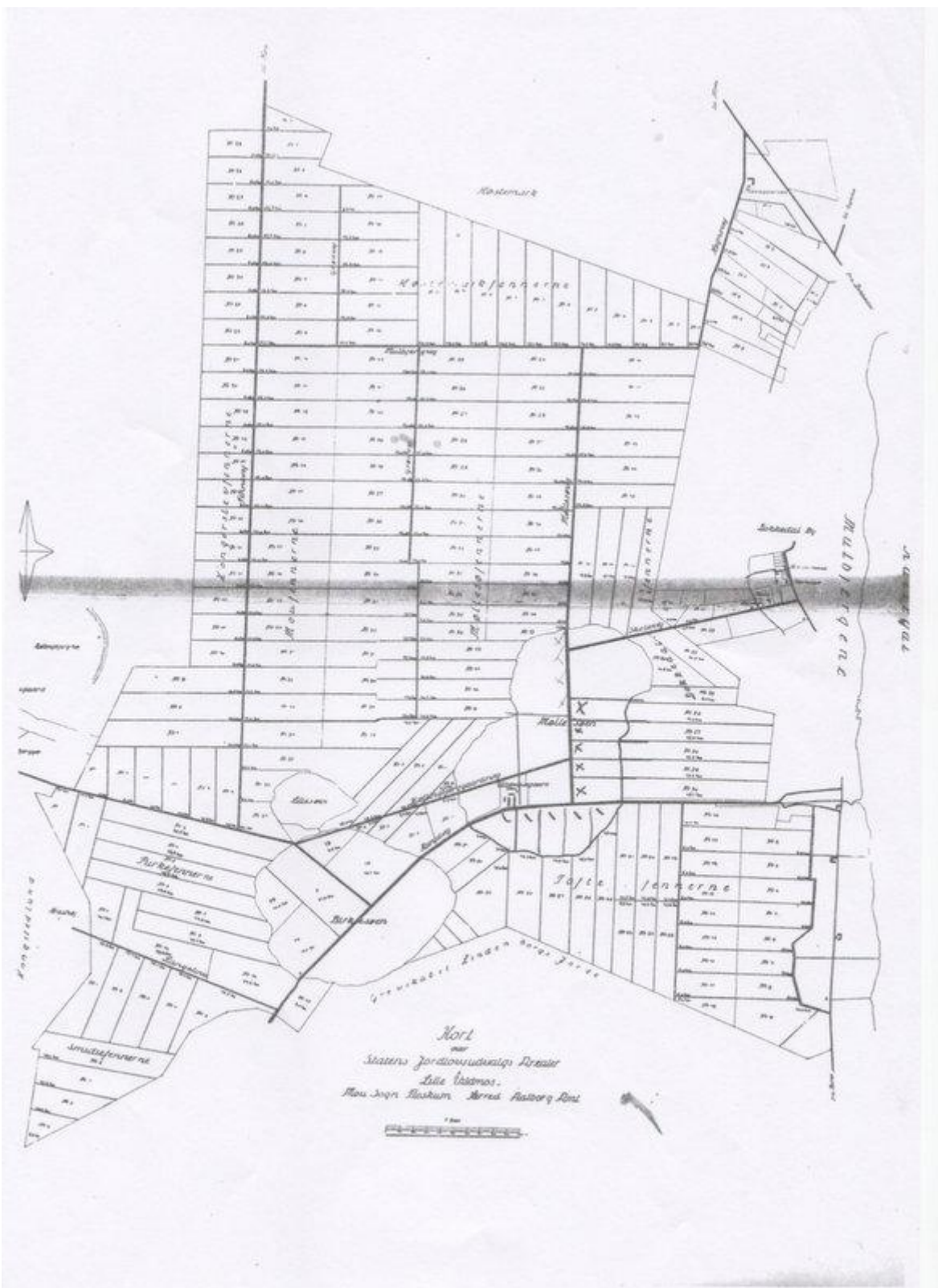
Der er pr. 1. Januar 1942 merglet 660 ha. Før anden Fræsning gødes med 300 kg Superfosfat og 200 kg Kaligødning pr. ha.

Frøblandingen er 3 kg Østøse Hvidkløver, 2 kg vild eng. Hvidkløver, 5 kg Timothe, Østøse, 6 kg Alm. Røjgræs, Østøse og E. P. 79, 6 kg Engsvingel Østøse, 4 kg Eng-Bopgræs, amerikansk. Der er allerede udlagt 336 ha, som kan lages i Græsning. Der vil om Forholdene muliggøre det, blive udlagt 330 ha i Foråret 1942.

Udlejningen finder Sted efter samme Principper, som gælder for Store Vildmose, d. v. s. treaarige Kontrakter og forudgaaende Vurdering.

Vildmosetilsynet har *forloft* Bouthuset og Hedestederne, men driver selv *Vildmosegaarden* og *Nopsagaarden* med Bestyrerne J. M. Nielsen og Kr. Østerlund Knudsen som daglige Ledere. Paa Vildmosegaarden er der 23 Heste, 2 Tyre, 18 Køer og 75 Stk. Ungkvæg. Der er et Overskud af Kvier, som hvert Aar gaar til Besætninger, der skal *renses* for Tuberkulose. *Nopsagaardens* *Arealer* skal delvis bruges til Regulering af de Landbrug, der skal oprettes i Mosens Rand, naar Kultiveringen er færdig. Nopsagaarden er opført med Halmure efter et særligt System »Nopsasystemet«, som bruges i Dele af Nordsverige og Finland. Det giver bme Huse og er, naar Bygningsmaaden bliver almindelig kendt af Haandværkerne, ogsaa forholdsvis billigt.

Virksomheden er underlagt samme Udvalg som i Store Vildmose. Det bestaar af Stårets Jordlovsudvalgs Formand, Direktør N. Frederiksen, Roskilde, Gdr. P. Langelund, St. Restrup, Folketingsmand Jens Sønderup, Herborg, og Forpagter Steen Fibiger, Øland. Arbejdet ledes fra Administrationsbygningen i Store Vildmose (Telefon 36 Tylstrup). Til Administrationen er knyttet Konsulent M. K. Kristensen, Inspektør Johs. Knudsen og Ingeniør V. Frederiksen. Lederne af det daglige Arbejde i Lille Vildmose er Formand E. Rolandsen, Dokkedal (Telefon 34 Mou) samt Assistent J. Kongstad, Dokkedal (Telefon 20 y Mou).

HOS HUSMÆND PAA OMDISKETERET JORD:

„Ikke ringere i vildmosen end andre steder i landet”

*Fem ejendomme ialt har været stillet til tvangsauktion
Meget slid og en traktor er nødvendig paa den tunge jord*

Ejendommen i forgrunden har tilhørt fru Vestergaard Pedersen, og længere tilbage ligger Møller Jensens tidligere husmændsted.

Det er ikke alle ejere af statshusmandsbrugene i Lille Vildmose, der stempler den jord, de har faaet gennem Statens Jordlovsudvalg, som værdiløs. Tværtimod finder flere, at det vel ikke er ringere at være husmand i mosen end andre steder i landet.

De erstatningssager, som fru Christiane Vestergaard Pedersen, Sander Kongerslev, og Jens Peter Møller Jensen, Agersted, har anlagt mod staten, efter at deres ejendomme har været til tvangsauktion, følger naturligvis med interesse, men ingen ventler tilskyndende at eventuelle erstatninger til sagsøgerne skal faa indflytelse paa forholdene for dem, der endnu sidder med ejendommene.

Bange for at udtale sig

Ingen ønsker imidlertid at lægge navn til udtalelser om situationen. Man er tilskyndende bange for, hvad naboerne, der er i samme båd, skal sige, og fortrækker at afvente begivenhederne uden at blande sig i dem.

Egen Statens Jordlovsudvalg, senere 1932-34 foretog indskykningsarbejde — men i hvert af de første fire år og to i 1936 — har talt fire af de 22 ejendomme maaltet stillet til tvangsauktion, men nye ejere er hurtigt kommet i stedet. To af ejendommene var ribbet for saavel nye som gamle.

Traktor er nødvendig

Brugenes størrelse varierer mellem 25 og 50 tdr. land. Paa dem alle er der baade køer og ungkreaturer samt svin. Kun en af husmændene benytter endnu heste som driv-

kraft — paa de øvrige er det traktor — og denne husmand, som er kommet til stedet for faa naboen der siden, siger, at selv om vi forstaa, snarest muligt at udstyke hestene med traktor, som er nødvendig paa den tunge, vanskelige jord.

Kun utilfreds med produkternes priser

Avlen staar dog pænt, og som en af husmændene siger:

Er udsigterne for en høst hvert år saa gode som i sommer, er der ingen grund til klage. Det eneste, jeg er utilfreds med, er noteringerne paa vore produkter, men de er jo heller ikke højere andre steder i landet. Havde vi kunnet faa de samme priser paa kreaturer til slagtning som for tre-fire år siden, kunne ejendommene nok forrentet sig.

— Hvordan gaar det saa nu?

— Det kan lige sbebe rundt.

Den paagældende, der har en ejendom paa 38 tdr. land, skal i renter til staten betale 1150 kr. halv-aarligt. I ejendomsafskat og personlige skatter til kommunen skal han betale 1350 kr. og til staten 450 kr. foruden 90 kr. i anlægsafskat.

Ejendommens besætning er ti malkekøer, fem ungkøer, syv halve, fire søer og 15 fedesvin.

En anden husmand med et lignende areal betaler 2000 kr. om året i renter og afdrag og har en besætning paa 15 køer, ni kvier og et halvt hundrede svin.

— Jeg vil heller ikke klage, siger han. Og jeg er endda blandt dem, som ikke har kunnet faa hjælp hjemmefra.

»Vi har jo selv valgt«

Men de husmænd, som vi har talt med, finder ellers ikke, at de bør isoleret. Hver dag sender købmænd

eller ud med varer. Vandet, der kommer fra Mulbjergene, gaar ganske vist gennem lange ledninger, men det er rent, og det er rigeligt af det.

— Vi har jo ogsaa selv valgt at blive statshusmand ude i mosen, siger en. Og vi maa jo være klar over, at der er risiko ved alt. Ikke mindst ved at drive landejendom paa gammel mosejord, men selvfølgelig

er det trist, at kolleger skulle have deres ejendomme til tvangsauktion.

Afhøringer i Aalborg i eftersommeren

Medens behandlingen af den sag, som fru Vestergaard Pedersen har anlagt udelukkende vil foregaa i Østre Landret i København, skal afhøringerne i Møller Jensens sag sandsynligvis foregaa i retten i Aal-

borg efter anmodning af sagsøgerens advokat, landretsagfører Hjalmer L. Lund, Aalborg. Retssagerne ventes begyndt i slutningen af august eller september.

Vagabonden.

Kun den frihed, som vi »nyder os til«

Det er unge husmænd, der sidder paa statsejendommene. Den ældste er godt 40 år, den yngste knap 30.

— Vi er altsaa i den alder, da vi kan holde til en lang arbejdsdag, udtaler en, som er midt i trediverne. Og det er selvfølgelig nødvendigt. Vi faar kun den frihed, som vi »nyder os til«.

— Hvad saa med kvinderne?

— De bestiller næppe mere end dem, der er gift med andre husmænd. Vi maa jo ikke glemme, at vi har forholdsvist nye og praktisk indrettede stuehuse.

Derimod lægges der ikke skjul paa, at skolebørnene har langt til skole — der er 3 1/2-4 km. til Dokkedal — og der gaar ingen skolebus.

no. 1958-59

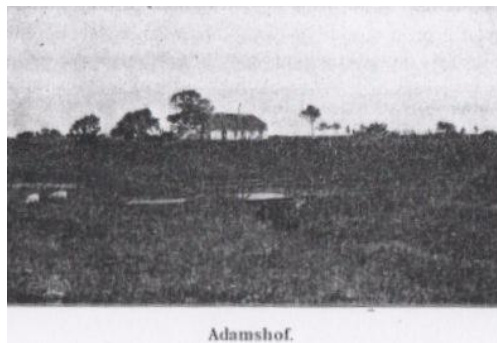
Alle billederne og oplysninger er tilsendt af børn fra ejendommene. Og må ikke kopieres, udgives eller bruges af andre uden tilladelse. Birthe

Birkesøvej 1

En ejendom som blev bygget til Beltoft I 1761 kaldets" Adamshof" Beltoft skulde stå for den første afvanding af Lille Vildmosen

Huset stod til indflytning søndagen efter Mikkelssdag (29 september) 1761 med et tilliggende på 1 tdr. hartkorn et ret stort hus som kostede 269 rigsdaler 5 mark og 13 skillinge, det udvendige mål på huset var 30 alen og 3 tommer dets brede 10 alen og 14 tommer huset vendte Øst vest væggene var af soltørret sten beklædt med halm, til ovn og skorsten var anvendt brændte sten hentet fra Lindemborg. I husets Øster ende dagligstue, sovekammer, køkken, bryggers og spisekammer, samt skrivestue og materiale kammer. den vestre ende beregnet til arbejd folkene og staldplads.

Det lå på sydsiden side af kanalen, Det i dag er jorden til Kystvej 214. Der var en gammel bro der over kanalen og vejen gik der og kom ud nede ved Bomhuset. Der skulde der have været en bom så ,folk skulde betale for at komme igennem deraf navnet Bomhuset

Gl. mål oversat. 1 tomme er 4/5 cm.
1 alen er 62 cm
1 Rigsdaler ca. 2 RK
1 mark 16 skillinge
1 skilling 1/16 mark

Der blev bygget 24 nye statsejendomme under opdyrkningen af Lille Vildmose fra 1952 til 1959. Blandt dem var der 4 brødre fra Terndrup hede der alle byggede. Deres far og mor hed Hans og Mathilde Kristensen og havde en ejendom på Terndrup Hede . I 1960 kom Arne Frederiksen Birkesøvej 3 der også var fra Terndrup Hede. hans far og mor hed Christian og Nora Frederiksen og havde en ejendom på Terndrup hede.

På samme tid under opdyrkelsen af Lille Vildmose ,blev der bygget 5 nye statsejendomme på Kystvej og de 6 gamle Ejendomme fik lagt mosejord til.

Oplysninger om disse Ejendommene på Kystvej, Sidst her i fortællingen

Birkesøvej 2

Matr. 1da

Bygget 1953 af Børge og Margit Nielsen

Bygget af Børge og Margit Nielsen,

Børge kom Vildmosegården hvor hans forældre var forpagter. Margit (Flou) var fra Dokkedal
De har 3 børn Ole, Kaj og Lis

Solgte jorden 1979 til Ole Nielsen Birkesøvej 7. undtaget ca. 2 tdr. land bag ejendommen

Børge døde 1979 men Margit solgte først ejendommen 1993 og flyttede til Kastanjegården 1 Mou

Margit solgte ejendommen 1993 til Lars og Tina Jespersen der kom fra Mou

og flytter tilbage til Mou 2008 De sælger ejendomme i 2008 til Jan Skriver

Billedet er fra 1955 Vi ser Børge og Margit. Nederst her henter Marius Knudsen traktoren

En Massey Ferguson som de var 4 om at dele, men de havde også deres heste

De 4 var Børge Nielsen Birkesøvej 2. Hæsum Birkesøvej 11. Henning Thomsen Birkesøvej 13 og

Marius Knudsen Birkesøvej 15

Margit døde 2013

Mulbjergene og Dokkedal i baggrunden

Birkesøve 3. "Finnstrupgård"

Martr Nr. 1du

Bygget 1954

Af en som hed Meyer hvad konen hedder ved jeg ikke men de havde blandt andet en dreng som hed Finn derfor blev ejendommen kaldet "Finnstrupgård" den blev overtaget 1-10-1960 af Arne Frederiksen fra Terndrup hede og Birthe Laursen fra Ejstrup Skovsteder "Skovvang" de fik en pige Susanne 1961 der døde 1987 og solgte ejendommen. 27 Januar 1989 Til Karsten Back fra Hadsund og Lene. Lene var fra Mariager hvor hendes far var møbelpolstrer. De blev senere gift og fik to børn, mens de boede på "Finnstrupgård".

Arne og Birthe Frederiksen .flyttede til Mygdalsvej 1 Kongerslev,

Arne død 2015

"Finnstrupgård" 1962 Vi har bygget en silo til grønt i forlængelse af kostalden Af sten fra den nedrevne skole i Egense. Skolen blev revet ned da de er ved at bygge den nye færge overgang, Egense-Hals

Birthe, Arne og Susanne

Solgte ejendommen. 27 Januar 1989 Til Karsten Back fra Hadsund og Lene. Der senere Solgte til Ejner Dalum Birkesøvejen 5. Der igen solgte begge ejendommene Birkesøvej 3 og 5 til til Kim Hjort Christensen Møllesøvej 19 Lille Vildmose

Kim Hjort Christensen Er søn af Åge og Tove Christensen Møllesøvej 19

Carsten Back

Lene

Birkesøvej 5 "Højmossegård"

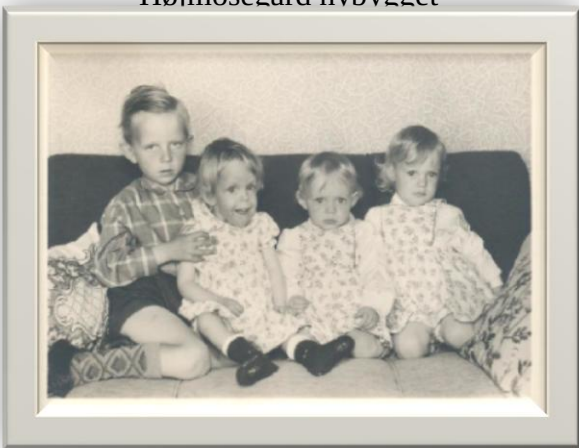
Martr Nr. 1dv og 1.em

bygget 1955 Af Ernst og Anna Kristensen

Af Ernst og Anna Kristensen. Ernst var fra Terndrup Hede og søn af Hans og Mathilde Kristensen. og var en af de 4 brødre der alle byggede i Lille Vildmose. Anne var fra Hellum Tved ved Skørping hendes far hed Hans Kristian Sørensen men var mest kendt under navnet Skelsmindehans. De havde 4 børn Bente der født med hul i hjertet og blev handikappet. Benny, Ninna og Anni der var tvillinger. De fik et jordtilliggende i enden af deres fenne det havde tilhørt Vildmossegården med vejret langs deres fenne

Højmossegård nvbygget

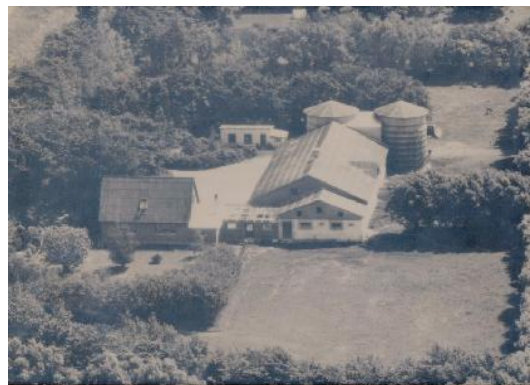
y, Bente, Anni og Nina der var tvillinger

Familien Ernst. Ninna. Bennv. Anna og Anni.

Benn

Højmossegård 1976

Birkesevej 5 "Højmosesgård"

De solgte ejendommen 1976 til Ejner Dalum og Lene Buus. Ejner er fra Kongens Thisted hans far hed Søren og mor blev kaldt for misser hvad hendes rigtige navn var ved jeg ikke selv hendes breve var nævnt Misse Lene var fra Sørup hendes far hed Kristian og mor Petra De har 2 drenge Christian der blev udannet ved militæret og er ved militæret i Holstebro og Anders blev udannet maskinmester og er nu lærer ved. instalistør skolen i Aalborg

Ejner

Lene

Kristian

Anders

Lene var hjemmesygeplejerske i Mou og Dokkedal. Ejner satte køerne ud og begyndte at avle Vildmosekartofler De solgte ejendommen 2005 på grund af Ejners helbred og købte en ældre mindre ejendom bag kirken i Dokkedal som de ombyggede, i dag Møllesøvej 7 Flytte dertil 2005

Ejner blev rask og kom til at arbejde ved kritgravene ved Aalborg Lene fortsatte som hjemmesygeplejerske

De solgte begge ejendommen Birkesevej 3 og 5 til Kim Hjort Christensen og hans kone Pia.

Kim var søn af Åge og Tove Christensen der boede Møllesøvej 19 Vildmosen. Åge og Tove Christensen flyttede hen på Birkesevej 5. 2005

Kim og vor Susanne var lige gamle og skolekammerater i Dokkedal skole. Det var Kim der kom så gruelig til skade i kartoffel optageren da han kørte kartofler op på den ejendom som vi havde haft. Han kom til at sidde fast i maskinen da han ville fjerne noget fra optageren. De har 3 børn Lea, Anna og Emil der er tvillinger

Kim Og Pia

Bygget 1952 af Emil og Klara Andersen

De kom fra en ejendom i Ulsted Rimmer som var Emils barndomshjem på moderens side (Andes Christian Andersen og Else Johanne datter af Niels Peter Larsen). Klara kom fra Gudumholm.

De havde 11 børn . Billeder af dem alle, med navn længer nede

Billede af Møllevang omkring 1960.

Alle oplysningerne og billedet er ind sat af Klara og Emils yngste datter Rita

Ejendommen blev bygget af Klaras far som var murermester i Gudumholm og hed Dusinus Nielsen derfor var stuehuset en del større end de andre i Lille Vildmosen og så vidt det vides det eneste der var bygget i gule sten med rigtig badeværelse, der var komfur med varmvandstank til opvarmning af vand til brusebad og karbad samt kælder med madelevator op til køkkenet.

Komfur, støbejerns karbad, kakkelovn, gruekedel blev leveret gennem Dusinus Nielsen fra De Smidske i Aalborg. Emil hentede alle støbejerns artiklerne i Aalborg i sommeren 1952 med hestevogn.

Med ved byggeriet var også Snedker ”Marinus”
Marinus Bak Jensen fra Mou og elektriker fra
Kongerslev.

Billede fra sommeren 1957. Rita i barnevogn, fra højre
Bodil, Knud , Karl og post Johannessens. Karen fra
Mou

Far, Emil Andersen, solgte jordbrugskalk for Lars Andersens Kalkværk i Kongerslev, endvidere spredte han også jordbrugskalken, så det var sådan en mindre entreprenørvirksomhed, som han startede først i 60'erne - mens vi stadig boede på Møllevang. Mor hjalp til med regnskaberne og både Karl, Knud og Villy hjalp med til at sprede det. Da far og mor købte hus i Visborg ved Hadsund i sommeren 1966, solgte han spredningsdelen til Villy. Far var den fødte sælger og fortsatte som repræsentant til et par år før han døde. Til huset var der en stor pryd og nyttehave, som han elskede at arbejde i. Desuden var han en habil lystfisker og fiskede gerne fra både Havnø mole ved Havnø Mølle, Øster Hurup samt hvor det ellers bød sig. Emil døde 8 Juli 1976 og Klara 12 Maj 2003 begge begravet Hadsund. Klara blev 90 år og 1 måned

Billede fra Klara & Emils sølvbryllup november 1961.

De 11 børn: Poul Erik, Svend, Henning, Villy, Birthe, Anders, Else, Karl, Knud, Bodil og Rita
Første række fra venstre Knud, mor Klara, far Emil m Rita og Birthe.
Bagerste række fra venstre Else, Anders, Karl, Henning, Svend, Poul Erik, Villy og Bodil

Billede Klara og Emil med Rita Juni 1965

Billede fra sommeren 1965 Emil, Klara, Rita og Bodil i forgrunden, den første bil en Obel Kadet.

De solgte ejendommen 1966 til Ole og Inger Nielsen. Ole kom fra Vinblæs ved Mariager og han kone Inger der kom fra Assens ved Mariager

De har børnene Aksel, Torben, Birgith, Peter og Jesper

Aksen blev gift med Sussi og købte Birkesøvej 11. i 1986. Men overtog hjemmet nr. 7. i 2010 hvorefter Ole og Inger flyttede ind i Nr. 11.

Inger dør 19- 10- 2016 Dokkedal

Birkesevej 9. "Mosevang"
bygget 1952, af Henry og Irene Knudsen

Matr. 1co

Henry Knudsen der var fra Mygdal Kongerslev og Irene Fladkær fra Skibsted de havde en dreng Martin og ventede pigen Ida. De solgte og købte en ejendom Flamstedvej 52 Håls

De solgte ejendommen 1-2-1964 til Åge Østergård Purhusgården Fårup han kom aldrig til at bo der men solgte den videre 1-4-1964 til Peter Kjær Sørensen Og Emma der kom fra en forpagter Ejendom under Villestrup Emma dør 2006

Billedet er fra et askebæger tilsendt af Peter og Emmas datter. Anni

Ejendommen var på 38 tdr. land, men fik 1-4-1971. yderlig 9,5 ha tillægs jord ude i "Søen" Der har 2 børn Birthe der udvandrede til Australien og døde der. 3-8-1990 Begravet Rostrup samt Anni der blev i Danmark De solgte ejendommen 1-4-1989 til Kim Hjort Christensen der er søn af Åge og Tove Christensen Møllesøvej Nr. 19 Peter og Emma flyttede til Rostrup. Bygningerne er herefter lejet ud. Peter kørte mælk fra vildmosen til mejeriet I Mou I mange år

Peter på sin sidste tur den 31-5-1974

Birkesevej 11.

Matr., 1cp

Bygget 1952 af Af Niels Chr og Dagny. Hæsum.

Af Niels Chr. Hæsum og Dagny.

Billedet er fra først i 1960 træerne er ved at vokse op

Dagny og Niels Chr Hæsum

og deres 4 børn. Jens Chr., Knud, Erik og Inge

Fortalt af Jens Chr. Hæsum

Far og Mor kom ud i Mosen 1952 og Far rejste derfra omkring 1965-66. De var en tid hvor man brugte heste til trækdyr. der gik nogle år inden der kom en fælles traktor, som gik på skift mellem 4 landmænd, det blev en lille grå Ferguson der blev landbrugenes traktor i nogle år. Der gik nogle år inden det blev en traktor pr. husstand.

Jeg havde indtryk af at det var en svær tid, penge var en mangelvare, og vi børn fik lov at arbejde. For mit eget vedkommende tjentes mine lommepenge ved at køre med aviser om søndagen .men en god arv havde Erik, Knud og Jeg da med derhjemme fra, vi havde fået lært at arbejde.

Møllesøvejen i baggrunden. Vi kan se helt ud sidst i af kanten billedet de 2 ejendomme i Nordmosen Nr. 26 og 28 Angående far. Han er født i Regel i Nr. Kongerslev 11,12,19 .Mor var født i Vester Hassing 12,10,1917.

Far startede med at vær kontrolassistent . og der var også nogle år hvor de var fodermester par, bl.a. på Vildmose- gården i den lille Vildmose. De boede et stykke tid i Vårst, inden de flyttede til husmandsbruget i Lille Vilsmose, efter Far var flyttet fra Mosen til Nr. Kongerslev, blev han kontrol assistent og der var til aldersrente alderen

Birkesevej 11.

Solgte Ejendommen 1965 til Erik og Grethe Larsen der kom fra Gatten ved Års hvor de havde en ejendom, som senere blev i lavet golfbane De havde ejendommen i Vildmosen til 1987 hvor Grethe solgte den til Aksel Nielsen der søn af Ole Nielsen Birkesevej 7. Erik og Grethe har 3 børn

Marianne, Birgitte, Annette

Erik døde 1981 Grethe lejede så jorden ud men solgte den 1987 og flyttede til Banevænget 17 Sejlflod 9280 Storvorde

Grethe Larsen.

Anette,

Birgit,

Marianne

Erik Larsen

Birkesøvej 13 "Løkkenseje"
Bygget 1952 Af Henning Thomsen

Matr. 1cg

Af Henning Thomsen

Overtaget 1959 af Ejvind og Lis Knudsen som kom fra Hornum ved Års og havde den til 1996 hvorefter de flyttede til Egense. De har 5 børn Frank, Lilian, Bjarne, Flemming og Gert

1996 Købte Poul Didriksen fra Vildmosegården ejendommen, Solgte den til Sejlflod kommune
Bent Nielsen købte Ejendommen af Sejlflod kommune og er i dag pedel ved Vildmosecentret.
Poul Didriksen købte først nr. 13 og senere 15

Poul Didriksen Solgte både Birkesøvej Nr. 13 og 15 samt Vildmosegården til staten
Hvorefter Sejlflod købte alle 3 ejendomme tilbage og byggede det nye Vildmosecenter, der blev indviet 2006

Solgte ejendommen 2013 til Vildmosecentret.

Birkesevej 15

Matr. 1cr

”Møllesøgård” Bygget 1952 af Marius og Karen Knudsen på 38 tdr.

Marius Knudsen og Karen der kom fra Åbybro Hvor de var præstegårds forpagtere.

De søgte først en ejendom i Store Vildmose men der var ikke flere, derfor blev det Lille Vildmose

De har 4 børn Arne, Tove, Bitten og Bente som var tvillinger Ejendommen blev solgt 1990 til Poul Didriksen. Vildmosegården

I dag er ejendommen oplagsplads for Vildmosecentret og remisse for Vildmose centret togbane

Billederne og oplysningerne er fra Deres datter Bente

Møllegården med Vildmosegården i baggrunden og Birkesevej 13 til højre. I baggrunden Dokkedal og nogle af de nye ejendomme fra venstre Møllesøvej Nr. 15 – 17 og 19

Marius og Karen med deres to børn

Tove og Arne Senere kom
Tvillingerne Bitten og Bente til.

Marius med sine heste ,han var også

med da de var 4 ejendomme der gik
Sammen om en traktor

Karen

Karen og Marius

Karen død 1997. Marius 2003

Det var ikke store stuehus der var til ejendommene, men de var da nye, her ser vi det lidt fra gården og noget af køkkenet, der var brændekomfur og stuen var opvarmet med kakkelovn, det var almindelig på denne tid.

Birkesøvej 16
Det Nye Vildmose centre,

Matr., 1 abcd
Og den gamle Vildmosegård

Det nye center

Den nye bygning som blev opført da Vildmosegården blev til Vildmose centret

Ansatte på Lille Vildmose centret 2016

Den gamle Vildmosegård 1950

Der oprindeligt blev bygget 1767- 68 af Schimmelmann fra Lindenberg der vilde have opført en gård i den tørlagte Møllesø
 Det blev en firlænget gård som kostede 540 Rigsdaler plus 1000 rigsdaler til muren.
 Den hvide bygning foran stuehuset .Det var der Rasmussen havde kyllinger

Broch Diriksen lod den nedrive. Der står i haven et stort gammel Asketræ der blev plantet da Vildmosegården blev bygget det står der stadig her i 2020 .

Bygningerne til højre ved træerne var hestestald og kalekammerer
. Billedet er før der blev bygget ejendomme

Vildmodmosegården 1950. Bygningerne først i billedet, den hvide bygning var der hvor Peter Jakob Rasmussen havde høns og kyllinger. Yderst til venstre ser vi lidt af haverne hvor der lå arbejderhuse. Begge del blev revet ned af Poul Brok Diriksen. Her ser vi den bare mark bag Vildmosegården ,marken blev til Birkesøvej 15

Peter Jakob Rasmussen

Ella Margrethe Rasmussen, Vildmosegård med børn

Peter Jakobs hustru og børn

Fortalt af Poul Broch Didriksen

Før i tiden var mosen statens men de forærede Lindenberg mosen.

Bønderne i Dokkedal havde benyttet lidt af mosen til afgræsning da det var en form for ingens mands jord .Da Schimmelmann fra Lindenberg fik mosen gav han det om nævnte mose stykke til bønderne i Dokkedal

1957 købte Peter Jakob og Ella Rasmussen gården og var der til 1967.

De havde 4 børn Tage, Ingerborg, Peter og Birthe.

De flyttede til Præstegården i Vester Tørslev ved Mariager, Peter Jakob blev sælger ved foderstoffet Ris og Thorndal. Ella Arbejde ved kommunen i Mariager på kontoret for hjemmeplejen og var der til pension. Som pensionister flyttede til Mariager i et nyt hus

De solgte den for 600 tusind til Poul Broch Diriksen far .Christen Broch Diriksen fra Stenalt gods .Da var gården på 170 Tdr. Han købte den til sin søn Poul Broch

Didriksens der flytte ind på Vildmosegården 1 Oktober 1966 som ungkarl, boede og spiste en tid hos Rasmussen ind til de flyttede til Præstegården i Vester Tørslev ved Mariager

Poul Broch Diriksen var ungkarl i 10 år, for derefter at blive gift med Anna Mette som kom fra Vendsyssel De har 2 børn Anna og Inge

De ombyggede stuehuset i 1978 men stadig som det var Der havde før i tiden været kornlager på loftet og som følge deraf en inversion af rotter og mus . Derfor blev væggene om muret og der blev lagt nye gulve

Solgte Vildmosegården 6 Januar 1998 og flyttede 31 Juni 1998 til Hadsund De havde købt en gård Lykkeseje i Smide den 1-12-1985 og havde den i 10 år uden at bo der . De havde gården for spagnum udvidelsen.

Købte senere en gård Porsgårdsvej 4 Solbjerg der ligger i skoven ved Graverhusene hvor de bor i dag 2016

Der har været mange brande i mosen blandt anden en hvor Poul Broch Diriksen fik en medalje af kommunen for en hurtig indsats ved at pløje brandbælte så ilden ikke kunne brede sig så hurtigt.

Lidt gamle historier fortalt af Poul Broch Diriksen

Gamle sagn siger, at i værelset ovenpå i vest siden der skulde gå en dame og søger efter penge som skulde være gemt i panelerne og først når der var nogen som så hende og spurgte hvad pengene skulde bruges til vilde hun få fred.

Men Poul Broch Diriksen havde aldrig truffet hende

Lige lides skulde der på loftet gå en mand og sprede korn, han skulde have snydt med vægten på korn. Ham havde de heller aldrig hørt.

Da de købte ejendommen fortalte den forrige ejer, Rasmussen at på loftet hvor der før i tiden var bygget en stor vand beholder til reserve da der ikke altid var vand nok, men ved siden af denne beholder lå der skindet af et føl og det måtte han aldrig fjerne for så vilde det gå ham dårligt. Men Poul Broch Diriksen smed det ud det var både orm og mølædt. Han har siden aldrig mærket noget til at det gik dårligt.

Et andet sagn. Fortalt af Poul Diriksen. Et værelse på Vildmosegård spørger det den dag i dag. Omkring midnat åbner en gammel kone døren og går hen til et panel, hvor hun står og leder. Hun er iført morgenkappe og har et stykke klædebundet om håret.

Engang undersøgte man panelet nøje, det vidste sig da, at en fylding sad løs og bag den var et rum, hvori lå en pung med nogle penge. Man lagde atter pengene tilbage, og fru'en går endnu i værelset Først når en eller anden tager mod til sig, og spørger hende hvad pengene skal bruges til , kan hun åbenbare det, og få fred i sin grav

Navn, sted, begivenhed, årstal

Send

Brand på Vildmosegården

Nummer	B11287
Type	Billeder
Beskrivelse	Den udbrændte staldbygning
Bemærkning	Brand antændt af lynnedslag
Årstal	1959
Dateringsnote	Juni
Fotograf	Ukendt
Materiale	digital optagelse
Adresse	Birkesøvej 16, Dokkedal, 9280 Storvorde
Sogn	Mou Sogn
Kommune	Aalborg Kommune

Vildmosegården før branden 1959

Den hvide bygning på billedet med den store lade er den gamle hestestald var karlekamre Den høje lade blæste ned 1970

Vildmosegården under opførelse efter branden ved lyn nedslag

Den hvide bygning for and stuehuset mod nord hvor Rasmussen havde høns og kyllinger. Er revet ned ligeledes de 2 arbejdsbygninger
Imellem træerne hvor fodermesteren boede. Alt dette rydte Poul Broch Diriksen i begyndelsen af 1970 rene

Vildmosegården set fra Kongerslev vej

Den nyopbyggede Vildmosegård efter branden 1959 . Bagerst ser vi en bygning i gule sten, det er den nye kostal. Der er til højre for denne bygget nyt maskinhus. Den gamle hvide bygning der var hestestald og kalekamrer er revet ned og nyt maskinhus bygget. I baggrunden Møllesøvej 15. Marius Knudsen

Vildmosegården set fra gårdsiden ,vi ser lidt af taget på det nye center.

Her bor. Anna Mette og Poul Broch Diriksen
Porssgårdsvej 4 Solbjerg . 9560 Hadsund.
2016(Ejendommen ligger i skoven mellem
Graverhusene og Solbjerg)

Det gamle Asketræ der blev plantet ved Vildmosegårdens opførelse 1768. står der stadig 2020

Birkehuset Birkesøvej

Vi forsætter ad Birkesøvej næsten helt ud til indgangen til Tofte skov, der lå et hus hvor kreaturpasseren, boede I 1960 og nogle år frem var der en som hed Svend Eskildsen, hans kone hed Valborg. De flyttede til Dokkedal og spejderne fra Kongerslev havde huset i nogle år, Huset brændte og er I dag kun en lille lund med vildtvoksende træer

Valborg døde 1979 og Svend 1995 begravet i Dokkedal

Svend arbejde var at tilse dyrene i græsfinnerne om nogle var syge eller nogle kvier havde fået kalv det hændte også at et dyr var faldet i en af de mange grøfter. Dyrene var nogle som landmændene havde lejet sig ind til for sommeren. Udover at tilse dyrene skulde Svend også sørge for at der var vand i deres vandtruget, det pumpede han op fra Bettessøen med traktoren og en tankvogn derefter kørte rundt og fyldte vandtrugene op. Først nogle år efter der kom ny vandværk blev der lagt vand ud i fennerne.

I et brev fra Flemming Furholm . Under Lindene 5.c 8250 Egå. den 4 August. 2016
Min faster Valborg var gift med kreaturpasser Svens Eskildsen og boede i Birkehuset i lille Vildmose, hvor min familie har besøgt dem flere gange. Min faster døde først- hvornår ved jeg ikke, men Svend boede i huset en periode hvorefter han flyttede til Dokkedal- muligvis på plejehjem hvor han døde 1995. De havde en datter Lis som vistnok flyttede til Sverrig omkring 1970

Før Svend Eskildsen Boede der en kreaturpasser som hed Jens Jensen kaldtes “ Mose Jens” han var fra en ejendom i Tofte og ud af en søskende flok på 11 Hans far og mor hed Ane og Jens Jørn Jensen, havde den ejendom i Tofte som tidligere bebos af skovfogeden men nedrevet ca. 2012- 2013
Der er flere historier om Ane hvor hun kaldes “Ann i Towt” “ Mose Jens” blev aldrig gift men passede kreaturerne i mosen. Vandet til dyrene hentede han i en spand fra grøfterne.

Oplysning af Karen Hansen Ø. Hurup (Ann var hendes bedstemor)

En historie om Ann fra Towt

En af hendes sønner var Mose, Jens som var kreatur passer og boede Birkehuset i Lille Vildmosen

Historien her er fortalt af afdøde Thorvald Rasmussen som var barnefødt i Dokkedal

Ann skulde til Aalborg men havde ingen andre muligheder end at gå på sine ben det var da hun boede i Tofte. Da hun havde været i Aalborg og var kommet til Dokkedal på tilbagevejen opdagede hun at have tabt sit tørklæde, Straks vendte Ann om for at gå tilbage for at lede efter tørklædet. Hun fandt på Lusbakken i Klarup. Så kunne Ann gå hjem til Tofte.

Nekrologen over "Ann i Towt"

Denne historie skulde så vidt det vides ??? være skrevet af Carl Raaschou Als sogn

Men som jeg synes der skulle med, den fortæller lidt om livet i Tofte skov.

Ann i Towt blev hun kaldt: Ane Jensen var hendes officielle navn, men under det første var hun kendt og agtet over størstedelen af Østhimmerland og videre endnu, som der stod i nekrologen over hende.

Hun fødtes d. 29 Maj 1846 i Hou sogn Vendsyssel. Herfra drog hun som ganske ung pige til Tofte, hvor hun fik tjeneste. Der var andre end Ann, der kom fra Hou og i tjeneste i Tofte, så sandsynligvis har der været forbindelse mellem de to egne.

Senere kom hun til at kende Jens Jørgen Jensen, der senere blev gårdforpagter af en af de 4 gårde i Tofte, så godt at de fik et barn sammem1873. Ann boede på det tidspunkt i Kraglund, men blev senere tyende hos Jens Jørgens forældre i Tofte.

Det havde ingen hastværk med at blive gift. Først da det andet barn var på vej i 1880, blev de viet i Als kirke. Om det var fordi, der var så langt til kirken (12 Km) vides ikke.

Der var langt til kirken, men ifølge de historier, der går om "De Towt bønder" så agede de 4 gård familier dog 2 gange om året til Als vår og høst. Det fortælles, at når så hestekøretøjerne nærmede sig, så gik med delesen som en løbeild igennem byen. Og alle der havde mulighed for det, skulle den dag i kirke og ikke mindst ind på kroen bagefter, for så "blywer der sjov i bøjen".

Det var ikke egnens dårligste gårde, de lå her ved mosen, Toftegården var efter datidens målestok en større gård. Bønderne havde gode marker, men baserede især deres velstand på studeopfedning.

Ann var kommet i gode kår og ude ved Toftebakken forløb liver, som det havde gjort i umindelige tier.

Men omkring 1880 opstod der uenighed mellem fæsteherren, greven af Lindenberg, og hans fæster i den nordlige del af Als sogn. Bønderne var trætte af kronvildtets

raserende af deres marker og opsagdes grevens jagt på deres jorder. Greven blev vred og truede med at inddrage en stor del af ejendommene. Det kom til at gå ud over Kragelund, Sandhusene og Tofte. Nedlæggelse af landbrugs jorden kunne dog ikke ske på en gang, da bønderne havde livslang fæste.

Efterhånden tyndede det dog ud i gårdbrugerne, og i 1901 var der kun Ann og Jens Jørgens gård tilbage i Tofte.

I foråret 1903 døde Jens Jørgen 62 år gammel. Han havde været til marked i Hadsund. Efter markedsdagen spillede man kort hos Nørgård i Ø, Hurup. Her blev i kådhed en stol, han vilde sætte sig på, fjernet og han slog hovedet mod en kakkelovn. Han rejste sig med besvær og satte sig med hovedet hvilende på bordet. De øvrige troede at han sov men dagen efter blev han fundet siddende i samme stilling død. (Marthinus Wested har skrevet en beretning om Jens Jørgen Jensen med titlen ” En rigtig jyde” Den bragtes i ”Lokal historie Hadsund kommune nr 7)

Ann var nu enke, men det betød ikke at hun måtte flytte. Ifølge fæstereglerne, havde fæstebondens enke ret til at blive siddende resten af livet på mandens fæstebrev og først ved enkens død var fæstet ophævet. Ann benyttede sig af denne ret og først da hun døde 23 år senere blev gården overtaget af greven.

Ann og Jens Jørgen fik 11 børn, et par tvillinger døde inden de blev 1½ år Den ældste søn, Jens, blev og hjalp med at styre den store bedrift.

Tofte ligger isoleret mellem mose, skov og hav og efter gårdene nedlægges blev der endnu mere ensomt .om sommeren kom dog af og til turister, for fra bakkerne at beundre den smukke og storslående natur derude , og Ann skænkede gerne en kop kaffe eller et glas kærnemælk for en træt og tørstig gæst..

Herom kan Carl Weizmann berette. Han er kendt af mange radiolyttere for sin lydoptagelse af dyr. I 1982 lavede han et radioprogram med titlen ”Lidt om eventyr” Og heri forekommer følgende beretning om Ann.

Min far var skovrider i den del af Rold skov, der hørte under greveskabet i Lindenberg. Henved 25 km mod øst- grænsende til Kattegat- lå og ligger Lille Vildmose- omkring 150 Kvadrat km stor . Den hørte til min fars distrikt.

Midt i den vildtstrakte, lyngklædte mose, hæver en morænebakke sig over omgivelserne, her ligger Toftegårde, den blev drevet af en enke- Ann som havde overtaget forpagtningen- 10 – 15. kr om året efter sin mands død. Som hjælp havde hun en søn.

Ann var en sød gammel kone med grå flettet hårdpisk som var samlet i en knude i nakken. Hendes horisont strakte sig ikke meget udover mosens grænser. Den helt store oplevelse i hendes tilværelse var en rejse til Aalborg for at få et forloren gebis, hvad hun i høj grad trængte til ,og dermed blev fri for at spise hakkebøffer, hvad kød angår. Den rejse kunne hun fortælle om i timevis.

En tidlig morgen i 1912 blev vores to røde heste spændt for charabancen, mellemadder og saftevand stuvet i vognen magasin-

Selv om det var utænkeligt at Ann ikke skulde være hjemme – far og mor på bukken og vi fem børn bag i vognen. Den ældste var 10 år – den yngste kun et år.

Så rullede familien fra skovriddergården i Rold skov ud på den næste tre timer lange køretur, ud gennem skoven og over hede bakkerne, videre ad elendige sognevej gennem landsbyerne, Sejlstrup, St. Brøndum, Skibsted og Sdr. Kongerslev. For til slut at komme på det 6-7-Km lange kørespor over mosen – forbi Vildmosegården ud til kysten og der fra, ud til Anns gård.

Da vi kører op foran hendes stråtækte hus, kom hun ud fra køkkenet, slog ud med begge arme – Goddaw—goddaw – det er vel nok en overraskelse. I er velkommen –og i ska`ha` bøffer. A fandt en dø`kvie ude på marken i går`. Jo Ann var gæstfriheden selv—ligesom alle andre, der bor afsides. Ann gav frokost – bøffer fra den selvdøde Kvie. Ingen talte om, hvad den var død af.

Hen på eftermiddagen bød Ann på kaffe med hjemmebagte kager. Kaffen var brygget på groft knust bønner kogt i en kobberkedel med tud, og vi satte os igen til bors i stadsstuen. Ann kom ind med kobberkedlen og skænkede kaffe – først til min far, så til min mor – men da hun gik videre, sagde kedlen ”blop” og nægtede at give kaffe fra sig. ”Det var da mærkeligt” sagde An, idet hun satte kedlen på bordet, lettede på låget og ragede med en ske ned i kaffen. Så slog hun en jublende latter op – ”nu ska` i ellers ha` tak, der er en tudse i kaffen” Hun fiskede den op, og lagde den på tallerkenen – og skænkede videre. Vi var veldresserede børn så vi drak den læskende tudse – kaffesuppe- men kun en. Det som jeg kalder den usynlige lille djævel, havde været på spil med lidt drilleri.

Efter en dejlig dag hos Ann og på ture i mosen rullede vi sidst på eftermiddagen hjemad.

Der går mange historier om Ann: Thora Pedersen datter af førstelærer Pedersen i Hurup og kendt for sin kamp for ligestilling mellem kønnene har fortalt denne her.

Greven havde aflagt besøg hos Jens Jørgen og Ann og der var blevet serveret rødgrød. Så siger Ann: Jens Jørgen sæjr er ålti te a lawer såen nu en gu grød. Tøkkes greven også det? (Oversat Jens Jørgen siger altid at jeg laver en god grød)

En anden historie, der også havde noget med mad at gøre: En gang om året kom et stort omrejsende tærskværk til Tofte og tærskekarlene skulde have kosten på gården. Ann have da også kogt hønsekødssuppe. Men da hønen kom på bordet, er der ikke rigtig nogen, der vil tage af den. Jens Jørgen bemærker da, at hun også godt kunne have taget indvoldene ud, før hun havde kogt den. Ann snuppede hønen i et rask tag og hiver indvoldene ud, som havnede i et hjørne af stuen klasker hønen ned for næsen af Jens Jørgen og bemærker, Nå, så ka do måske æde den fin Moten: Hvordan mændenes appetit var efter det optrin, er ikke fortalt.

En anden gang var Ann i Hurup for at handle, hun skulle bl.a. have en ny natpote, hvortil brugsudleveren spørger om størrelsen,

”Nåh”svarede Annn ”den skal være sø`en fi` pessinger” (4 gang Tisninger)

Laura Thorup, der i dag bor på Bælum plejehjem, husker tydeligt Ann, som bramfri i hendes sprog og meget ligefrem.

Laura boede på en gård i Langerim. Her forbi gik vejen mellem Tofte og Hurup. Ann og hendes familie kom ikke så sjældent på besøg

På Langerimgården. Når hun havde spist, gik Ann hen og lagde sig. Børnene syntes det var pudsigt, for gæster plejer jo ikke at lægge sig for at tage en middagssøvn, når de var på besøg. Inden Ann tog afsked med værtsfolkene, skulde hun først ladet vand. Det er der ikke noget unaturligt i især ikke med den lange vej ti Tofte taget i betragtning, men Ann gik ikke lidt afsides, som andre ville have gjort, hun satte sig i rendestenen i bryggerset.

Laura har fortalt, at Jens Jørgen elskede at drille Ann. F.eks. var det typisk, at Jens Jørgen satte gang i hestekøretøjet før Ann var kommet ”Indenbords” så kom hun halsende bagefter, råbende ”Så vent da ,så vent da” (Jens Jørgen var givet drilagtig) I den før omtalte novelle, af Marthinus Wested, driller Jens Jørgen Bælumgårdmanden godt og grundig)

Niels Nielsen, der bor på Thaliavej i Ø. Hurup husker også Ann. Han har endog tjent i gården.

Niels er født i et hus, der lå norden til det vi i dag kender som Toft camping. Det er forsvundet for mange år siden.

På den tid Niels var barn , var det almindeligt, at drengene tidligt kom ud at tjene, I foråret, det år Niels blev 8 år blev han ansat på Toftegården. Aftalen var, at han i sommer halv året dagligt skulde arbejde på gården. For det skulle han have 40 kr, træsko og kosten,

En ældre broder tjener samtidig på gården, men i modsætning til ham, skulle Niels bo hjemme. Han havde også sin skolegang at tænke på. I somme tiden skulle han møde 2 gange ugentligt i Hurup skole, og der var meget nærmere hjemmefra end fra Tofte.

Hver dag gik den otteårige dreng så den lange vej til Tofte. Entet fra hjemmet eller også fra skolen. Afstanden er henholdsvis 4 og 6 Km. Men det var ikke det værste, fra hegnet omkring vildtreservatet var der kun enkelte beboede steder. Ellers var der livligt nok, kronhjortene og de mange andre dyr han skulle passe på de store græs og lyng arealer: Store brølende kron hjorte, der ikke var bange for sådan en bette knægt Igennem skoven skulle han også – så at han ofte blev forskrækket og blev noget bange, er der ikke noget at sige til.

Niels skulle møde kl 6 for at føre gårdens 8 køer på græs. Resten af dagen kunne han arbejdet være hvad som helst, lige fra at vaske gulv og støve af i stuehuset til at at stable hedetørv.

Engang imellem blev han sendt over til Dragsgård på den anden side af mosen.

Greven af Lindenberg lejede nogen jagt i kanten af mosen, og det tilhørte Dragsgård. Niels skulle så betale for greven. Den 8 årige dreng gik så ad en sti, Dragsgårdsstien, der går tværs over mosen. Måske den samme sti som danske partisaner, ifølge sagnet, under Svenskekrigene, forledte svenske soldater ud ad, fra Bælumsiden, lokket af

forlydende om den store rigdom, der skulle være gemt over på Tofte. Soldaterne for vild og blev opslugt af mosen.

Niels husker, at Ann bestemt ikke var mund lam og godt kunne skælde ud, hvis arbejdet ikke var udført tilfredsstillende. Værre var det dog ikke end at han kunne finde på at drille hende. F.eks. når hun skulle på v.c. Det foregik i ko huset lige indenfor døren. Når Niels så hun gik derud hændte det, at han så sit snit til at lukke døren op, så hun fik et dygtigt skub midt i sit private forehavende, og så sagde hun ”Av,Av do knægt av min røv”

Niels tjente to sommere på Toftegården, i de sidste år af Anns liv.

Et af Anns børn voldte hende sorg og møje. Efter sigende var vedkommendes livsførelse dårlig og løsagtig, og Ann måtte gang på gang hjælpe økonomisk. Det tog hårdt på den arbejdsomme kvinde.

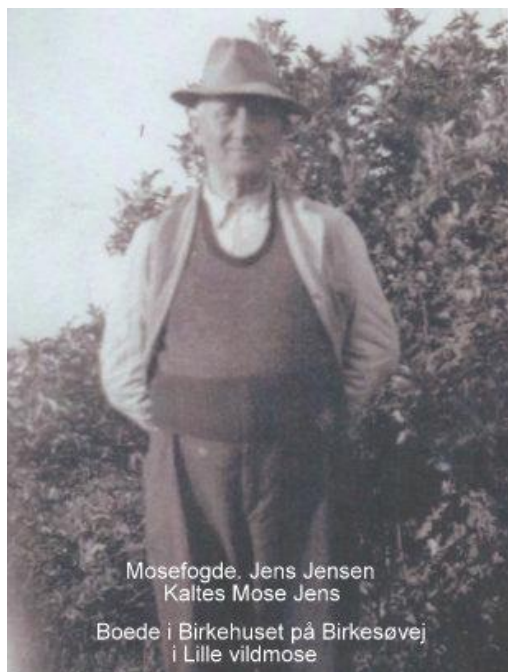
Ann stod for Toftegården og drev den i mange år efter sin mands død. Det krævede sin kvinde, ikke mindst på denne tid.

Ann, den bramfrie, gamle kone, som dengang så uløseligt hørte med til billedet af Tofte og hendes søn, levede i Tofte indtil 1926. Ann døde den 6 Maj 1926 efter et kort men smertefuldt sygeleje. Hun begravnes på Hurup kirkegård ved sin mands side,

Ann havde inden sin død, igennem greven , skaffet Jens jobbet som mose Fogde. Han flyttede til et hus. Birkehuset der lå mellem Vildmosegården og Toftesøen. Han kaldtes siden for Mose- Jens.

Stuehuset fra den store gård hvor Ann boede, er i dag det eneste, der er tilbage af alle bygningerne fra bebyggelsen Tofte, Kraglund, Sandhusene, og Sjølegrad.

Huset bebos i dag af Birgit og Peter Knudsen, henholdsvis skovfoged og skytte, samt deres 3 børn, hvoaf, en bærer navnet Ann...Ejendommen er nu nedlagt og skytten flyttet til Høstmark

Fra Avisen
Danmarks første mose foged død
Dagen efter sin søster. Aalborg torsdag (privat)

En af Lille Vildmose kendte skikkelser mosefoged Jens Jensen Lille Vildmose er i går død 69 år gammel. Jens Jensen var den første mosefoged der kom i statens tjeneste og før den tid fungerede han under greveskabet Lindenberg. Dagen før han døde modtog han meddel sen om at hans søster Jensine Jensen Aalborg lige var død. De to søskende begravnes på Søndag i en fælles grav. Ø, Hurup kirke

Han boede i Birkehuset der lå på Birkesøvej næsten helt ude ved ledet til Tofte skov. I dag nedrevet.

Kreatur passer i Lille Vildmose gennem tiden.

Den første. Mose Jens fra Tofte skov

Svend Thorius fra Skibsted

Håkon Rasmussen Dokkedal

Svend Eskildsen Dokkedal

1979 Arne Levisen Møllesøvej 36 L. Vildmose

1992 Hans Peter Hansen Møllesøvej 20 L. Vildmose

Flyttede senere til Kærvejen 27 a Kærsholm

er der stadig 2016 men nu ikke længere under

staten men under Åge V. Jensen

Og har også opsyn med vilde okser og vildhestene

Nu går de ikke længer på Strandengene mellem Dokkedal og Øster Hurup

2016 overtager Peter Espersen der bor i Tisted. Ved Astreup.

Efter Svend Eskildsen flyttede til Dokkedal stod huset tomt i nogle år hvorefter Spejderne fra Kongerslev overtog huset 1979 og brændte 1989 . Det blev påsat af nogle børn.

I dag kun en vildtvoksne lund med træer. Spejderne kommer der undertiden på tur derud

I 2017 Ophørte Hans Peter Hansen med opsynet med dyrene og Peter Esbensen fra Skibsted overtog

Opsynet med dyrene i mosens fenner. Niels Chr Nielsen Mygdalsvej 28 Kongerslev købte

Vildhestene og vildokserne. Der går i Strandengene mellem Dokkedal og Ø, Hurup

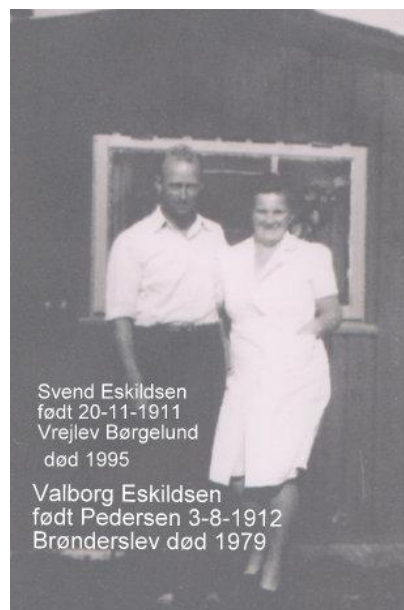
Nu er Åge W Jensen fonde og Aalborg kommune helt ude af projektet

Da det er ophørt ved Strandengene og der går ingen dyr mere

Vild okserne og hestene er flyttet ind i en fenne i selve vildmosen. Så vidt det vides ,Langelinje ved p pladsen ved Tofte sø

Mose Jens gravsten øster Hurup kirke
Han var søn af Ane og Jens Jørgen Jensen
født i Tofte skov

Svend Eskildsen
født 20-11-1911
Vrejlev Børgelund
død 1995

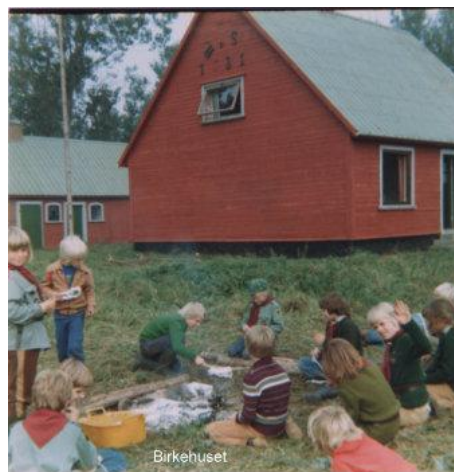
Valborg Eskildsen
født Pedersen 3-8-1912
Brønderslev død 1979

Billeder af Birkehuset

Det har ikke været mig mulig at finde et helt billed af Birkehuset. Billederne her er fra da spejderene fra Kongerslev havde Birkehuset. Bygget 1931 af Lindenberg

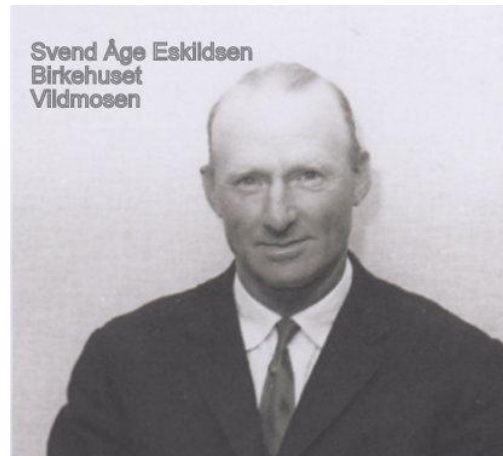
Birkehuset 1984

Birkehuset

Fra Birkehuset

Svend Eskildsen

En fortælling der er blevet mig tildsendt 2017 fra Flemming Furhold Under Lindene 5 c 8250 Egå Det var Svend Eskildsens kone Valborg der var min faster og jeg kom meget derud på ferie Han havde fundet et bånd Med Svend Eskildsen der var kreatur passer i Lille Vildmose . Bånd nr 65

Svend Eskildsen fortæller

Er født i 1911 Guldager Vendsydsel . Jeg kom til Sejlflod kommune 1938

Og har boet her siden. Jeg kom året efter mine forældre. Aller først boede vi ude i Klattrup hos en der hed Severin. Senere boede vi i Theilgården, Der boede vi under krigen, og så flyttede jeg derfra ud i Birkehuset, og der har jeg været kreaturpasser i 25 år.

Birkehuset Vi har boet derude i alle årene, det var mere ensomt for konen end for mig. Det er klart, for jeg kørte jo ude i mosen, og arbejde sammen med folkene derude, og hun gik derhjemme ene. Men det fandt hun sig vældig godt i. Jeg kunne godt lide at bo derude. Vi havde kun 1 pige, og hun boede som regel heroppe ved bedstefar og bedstemor. Hun gik kun i skolederfra, der var jo ikke til at komme ind i skole helt herude fra, der var plads nok i huset. Det er bygget af træ . Der var hulrum i det, så hvis vi ikke satte papir i sprækkerne så blæste det ind. Men det gik da godt nok. Vi fyrede i kakkelovn, og vi havde gaslys.

Det var en brandfælde, det er helt sikkert, og der gik da også ild i huset. Det var nemlig så pudsig med det, at der gik ild i det, vi sad inde om aftenen og snakkede, så sagde konen hvad er det ,der musler sådan, Å det er nok en mus, siger jeg så, og så siger jeg til hunden, gå ud og finde musen, og så gik den hen til kakkeloven og sto og lurede. Der skedte selvfølgelig ikke mere , så vi satte os igen, men det blev værre og værre, Så kom jeg ud i gangen, så var der ild i hele lortet derude. Nu var det da heldig

At vi ikke kunne få døre og vinduer op, det var lavet sådan, ellers havde ilden rigtig fået fat.

Så begyndte jeg at smide vand på, og konen ringede efter Falch, og så fik vi hold på det.

Vi havde telefon derude, det skulde vi have, for alle de dyr der blev tilmeldt, de kom den vej. Ellers kunne huset jo hurtigt være brændt helt med.

Levevilkårene var såmænd gode nok dengang. Mens vi boede der, gav næsten ikke noget i husleje. Jeg tror at vi gav 20 kr om måneden, det var mest synbolsk. Men vi havde det godt, og vi var jo selvfølgelig også kun to mennesker, Vi kunne jo sagtens leve værkstedsarbejde også. Der var fast timeløn, vi arbejde både sommer og vinter, vi blev aldrig fyret. Jeg arbejde heroppe på værkstedet

om vinteren. Der lavede vi maskinerne, og hvad der ellers skulde laves, så gødning – vi såede jo gødning hele vinteren, vi var først færdig omkring 15 Januar. Så vi havde jo nok at lave. Når vi var fædig med det så kunne vi komme ud og lave hegnet.

Mose Jens

Dengang var der jo mange dyr derude, Der var en 24-2500 dyr. Jeg overtog arbejdet efter Mose Jens, han var ansat ved Greven i sin tid, ved jeg. Mon ikke han boede inde i skoven til at begynde med, det tror jeg nok, men han døde ret hurtigt. Han blev boende derude til han døde, Vi flyttede derud efter ham. Han er begravet på Ø, Hurup kirkegård, hans husholder Katrine flyttede til Kongerslev.

Arbejdsforholdene.

Jeg tror jeg fik 150 kr. da jeg holdt jubilæum, Vi havde et godt forhold til hinanden derude, Vi gik og passede os selv, Vi havde et bestemt arbejde, der skulle passes hver dag, og der var ikke nogen der kom og kikkede på det . Om vinteren gik jeg fra Birkehuset og op til værkstedet, hvis vi ikke kunne køre, det var jo ikke altid, at jeg kunne køre, hvis der var sne. Vi var tre på værkstedet. Der var en vinter, der var så grusomt med sne. Da gik jeg derude fra og herop, det var en hård tur, der var sne til anklerne- Men da var han alligevel så flink, så han sagde, at jeg kunne få lov til at tage traktoren hjem. Men jeg kom ikke ret meget længere, for den sad fast i sneen. Så det opnåede jeg ikke noget ved. Men sådan var forholdene jo denne gang. Der blev ikke stillet så store krav, som det gør i dag. Der var vist ingen, der ville lade sig byde, og gå derude fra og herop hver dag, Det var omkring 1950, vi flyttede ud i Birkehuset. Det var lige efter krigen . Vi boede ved Theilgården i det træhus under krigen.

Kreaturpasser

Håkon Rasmussen var sammen med mig til at passe kreaturerne, det var fast hele sommeren. Når vi begyndte at få kreaturer, så havde vi ikke fri før de var sendt hjem igen, bortset fra den uge, vi havde sommerferie. Nej der var nok at kikke efter altid, vi manglede aldrig arbejde jeg heroppe lige som alle andre gjorde. Jeg kørte fræsere, jeg har næsten begyndt ude ved Nopsagården og arbejde mig ud til lergraven, det var ubder krigen, vi kørte på naturgas , kan jeg huske. Under krigen var vi kun dem, der passede kreaturerne og så 2 til. Vi var en 4 stykker. Jeg var ikke ude og grave tørv. Rolandsen så vi ikke meget til den gang. Under hrigen , dakørte de jo tørv i Smediefoldene, de hente dem oppe i Dragstedes mose. Birkesøen blev drevet fra Mosegården, den var udtørret den gang. Kanalen starter ude i Toftsø. Arealerne i Toft sø er jo lukket under vand igen.

Tyskerne

Der var tyskere I Dokkedal skole, Rolandsen havde 2 der boede oven på. Der kom tit øvelser her. Ja vi kendte jo ikke så meget til dem. Der var både soldater og flytninger. Mure Kristians svigerfar han havde en del tyskere til at spise henne ved ham. Det var tyske flygtninger, der var få russere. Jeg kan huske det blev med at være koldt langt hen på foråret, og de spurgte,

Bli'r det aldrig sommer heroppe ? Der var nogle enkelte russere oppe i bakkerne, men hvor de boede er jeg ikke klar over, men de gik da frit rundt deroppe, jeg tror, flytningerne var godt tilfreds med at være her, så var de jo fri for det mareridt derhjemme. Der var mange flytninger ude på skolen specielt mange kvindeer. De kom da fra Tyskland. Så spillede vi badminton derude i salen, og en dag, da vi kom derud, da stod der en flok nøgne kvinder, der havde været i bad. Du kan tro at vi kom ud ! Vi løb derfra. Der var alle mulige, tykke og tynde og unge og gamle, de skulle have deres ugentlige bad.

Pavilionen

Der var ingen tyskere på kroen, for det var Per, der havde den, og han tyskervenlig, så der var ingen så vidt jeg husker. Men der var en barak længere henne, der oppe ved pavilionen, jeg tror nok, at tyskerne byggede den. Jeg ved ikke hvem der har den i dag. Jeg kan huske at de holdt fester og sager på bakken, der kom alverdens mennesker, for der var ingen tyskere der. Jo de havde godt nok vagt deroppe, men de havde ikke selve salen.

Overflyvning.

Jeg kan huske engang, vi stod deroppe, og tyskerne stod ved siden af. Det var jo sådan et samlingssted, hvor vi kom op om sommeren. Og lige pludselig, da vi kikkede ud over havet, da kom Englænderne. Ja vi kunne godt se på tyskerne, at de blev så sjove, men der skedte ingen ting. De fløj forbi. De sagde ingen ting, men så var der en tysker, der pegede på dem. Men det kunne godt være blevet farligt, hvis de var begyndt at skyde på os. Der faldt en tysk flyver ned ude i mosen, kan jeg huske. Ude i nærheden af tårnet. Jeg kan ikke huske oræcist, men jeg så, den faldt ned, men det var jo ikke noget, vi skulde gå og stikke næsen i. Der faldt vist også somme tider nogle englændere med herude, hvis tyskerne opdagede dem. Der gik ikke ild i mosen, fordi der faldt en flyver ned. Jo der faldt en stor tysker ned, da gik der godt nok ild. Der faldt en ned ude i skoven engang, den var fuld af madvarer, smør, brød og alt muligt, jeg kan ikke huske, om den blev skudt ned. De stjal alt muligt heroppe.

Kafferisteri.

Jeg kan huske fra første verdenskrig, at vi fik rug til at riste på pandendet har jeg været med til. Der skulde røres hele tide i det, for at det ikke skulde brænde på, det skulde brunes, jeg kan huske, at vi kom cikorie i, vi kunne ikke få rigtig kaffe dengang, den kaffemaskine er helt sikkert også brugt under andens verdenskrig, men da fik vi jo noget surrogat, man kunne få Richs og Danmarkk og cikotie.

Hugorme

Der var utroligt mange hugorme derude. Når vi kørte med maskinerne så kunne vi ikke forstå, hvad det var, der peb ? det var hugormene, de var bange, når vi splittede lyngen ad. Det var lige sådan når der var ild på, så kunne vi også høre at de peb. Jeg kan lige så tydeligt huske det, i begyndelsen, da vi boede i Birkehuset, denne piben, jeg tænkte: Hvad er det for en piben, der er ? Men set var hugormene, de kunne ikke lide varmen fra ilden. Der var mange hugorme ude ved Birkehuset. Min kone var bange for dem, det var somme tider, at de kravlede ind til os. Der kunne jo altid være et hul i træværket, hvor de kunne kravle ind, og når så konen så det, så blev hun bange, men de kom aldrig længere ind end i hulrummet. Man skal ikke være bange for dem, for når bare de kan komme væk så gør de det

Hunden

Vi havde en hund, den blev bidt af en hugorm, men det lærte den jo at tage sig i agt for. Det var sjovt med den hund, for den gik på vores område, den havde fået besked at blive hjemme, for vi måtte faktisk ikke have hund derude af hensyn til dyerne. Der var et sted i haven, der lå hugormene, og så kunne vi, når han gik, så gik han i en bue udenom dem. Han havde respekt for dem. Så fandt

han ud af, at der var en hare, der havde en killing ude på græspænen, så tog han den ind! Det var jo en hunhund, og havde aldrig haft hvalpe, så killingen skulle patte den. Det var en slags moderkærlighed, men så begyndte vi at fodre killingen og så døde den, det kunne den ikke tåle. Det var en puddel hund, vi havde. En halvstor en, de er ret så klåge..

Udstykningen i mosen

Gårdene blev udstykket fra Jordlovsudvalget. De skulde jo søge om at få en . De fik ca en halv hundrede hektar 40- 50 tdr. Og så kunne de få lån til at bygge for. Sådan nogle ejendomme de kostede 65-70 tusind Kr.dengang. Ejendommene blev udstykket i 50 erne. Dem der blev udstykket på Sisgårds mark, det var i 36, de kostede 14.000 Kr Mit hjem det (interviewernes) blev bygget i 56. Der er nogle, der blev bygget i 53. De begyndte ude syd på. Ja det var i den tid, der blev bygget derude!

Sprittfabrikken

Jeg har ikke fået fortalt noget om sprittfabrikken, og jeg har heller ikke smagt den. Men for resten, da vi kom herved,da var jeg ude på Vildmosegården, der vesten for gården, der kunne vi se, fundamentene fra den. Det var på modsatte side af vejen, de gravede de tørv til spritten, jeg ved ikke, hvordan de lavede det, men de sagde, at de ikke kunne lave mere, end de selv kunne drikke . Kresten Olsens far og Theodor Borup.de har arbejdet derude på spritten. Men ellers ved jeg ikke noget om det, det var jo før min tid.

Veje

De har aldrig prammet med stuse herude. Det er kun oppe ved Gudumholm. Staten har lavet alle vejene herude i mosen. Til at begynde med var der jo mose over det hele. Men der gik en vej over Kongstedlund. Da staten havde lavet vejene blev det kommunale veje. Der er betalt bompenge helt op til 1936. Derfor hedder det bomhuset. Det ligger der engang . De hørte til den ejendom stadig det er Aunsager , der har det. Det har været Kresten Langelands bakker engang. Nu hører til den ejendom han havde. Men da staten kom, da skulle de jo bruge sand til vejene, og så købte de da bakkerne af ham. Men hvorfor de stoppede,det ved jeg ikke. Men så begyndte de jo at grave nede ved sportspladsen.

Tipvogne.

Jeg var fyrbøder den gang på lokomotiverne, da kørte jeg i 2 år med lokomotiverne. Det var en sjov fyrbøder de havde, for der var ingen pålokomotiverne. Det var et brette lokomotiv. Der var kuglelejer på tipvognene, og de gik i stykker, og så blev det lavet om til ”hybertalslejer?” . Dem var jeg med til at støbe alle sammen, om vinteren var vi jo altid på værkstedet, så lavede vi alt muligt arbejde . De gamle kuglelejer er nok fjernet, for der kommer en gang imellem en skrothandler ude fra Sundby og tager noget af lortet med dem, så de er nok væk. De er skrottet en masse.

Multebær.

Jeg har ædt mange hjoutninger, men de var ikke gode, det synes jeg ikke. De ligner lidt efter jordbær, men knoppen er lidt større, og de er på størrelse med et hindbær. De er hvide og røde og gullige, som jeg kan huske det, men de er sjældnen at finde dem derude nu. Du skal ud til dysterhøget,

og så kan du nok finde nogle derud af. Det var der, jeg fandt dem. De er nok forsvundet, fordi mosen er forsvundet. Da vi lavede den grøft, - vi lavede den, der skiller mellem statens og cementfabrikkernes, da vi grøften og smed jorden op. Året efter, da var de lige så fyldte af hjout-ninger, op ad den rå jord! Det må jo være fordi rødderne ligger i jorden, og nu kom de op til lyset. For der var mange den gang. Men nu bliver det jo fræset og dyrket, så nu er de væk. De skal selv- følgelig nok have meget vand. Der var rævlinger, de groede på sådan nogle sjove skiderikker, de har sådan en lang hale med nogle pippe på, næsten lige som grangren men i bette format. Så sidder bærene nedenunder. De er sorte. De er også deude. Der er også blåbær derude og tranebær, men der er fleste bær inde i Tofte skov.

Gravhøje

Der gravet meget grus over Kællingebjereg. Der var mange gravhøje, hvor der var krukker i . De stod langs med vejen, så man kunne tage dem, så de forsvandt jo. Min far har haft en, men jeg ved ikke, hvor den er blevet af. Der blev fundet mange ting dengang. Den gamle post fra Dokkedal, han havde en svoger, der blev taget for krybskytteri. Men det ligger mange år tilbage. Da var der hverken vej eller sti over mosen. Fisker Laurits og Anton gik langs kanalen og den vej over Kongstedlund for at komme til Kongerslev. De kørte med en trillebør.

Rygning under krigen.

Vi måtte ikke ryge ude i mosen, men vi gjorde det alligevel. Vi kunne få 3 pakker cigaretter og en pakke tobak om ugen. Der var jo rationering. Men så begyndte vi at dyrke tobaksplanter og tørre dem. Og røg dem i piben. Jeg prøvede også med snus og skrå, men det var ikke mig, men når man var sulten nok efter en smøg, så kunne man nok

Vand

Det var et stort problem at have vand nok med i mosen. Til at begyndemed, da vi lavede grøfter, da var der jo vand nok, så der lavede vi en vandspærring, det kunne godt gå, men varede jo ikke ret længe, så begyndte de at lave brønde i jorden, og så stod op på denne måde. Så blev der jo for lidt vand. Men så lavede de brønde over det hele, dem var der vand i om foråret og efteråret, men det holdte så også op, så lagde de en vandledning ud. Alle de brønde der ligger derude, det er nogle jeg har gravet. Brøndene er en 4-6-m. Det afhang af, hvor manskulle ned. Det var cementrør. Vi drak ikke af grøfterne

Kildevæld.

Der var et kildevæld nede i Skallekrogen i sin tid. Ad vejen mod Hurup og langs med grøften ind i mosen ca 2 Km. Der ligger den. Det var en kilde og den brugte Vildmosegården for øvrigt. Der var en grøft ind til gården ude fra den kilde. Det kan jeg huske, de snakkede om. Men staten kom så begyndte de at splitte det hele ad. Men det er da muligt, at hvis der bliver gravet ned der, at den stadigvæk er der.

Birkehuset.

Vi kan opleve den oprindelige mose endnu, hvis vi kommer inden for dyrehegnet. Nej man skulle nok bo ude ved Birkehuset, så kunne man komme derind. Der er ikke nogen, der bruger Birkehuset mere. Spejderne fra Kongerslev må bruge det. Nu er der jo vand derude. Men der er ingen lys. Da vi flyttede derud, da tilbød vi at betale, hvad det kostede, at lægge lys ind, men det ville de ikke have. Det havde vel kostet en 5-6 tusind dengang. Men det kunne ikke lade sig gøre.

Flyvepladsen i Mou

Alle de mennesker, der kunne arbejde, de arbejde deroppe. Dem der gik ledig blev sendt derop eller ud på flyverpladsen i Aalborg Manfred Andersen arbejde deroppe. Der blev lavet en flyverplads, det gjorde der, men om de så kom til at bruge den, det ved jeg ikke.

Naturgas.

Staten begyndte at grave sand af bakkerne i 1948-49. Det var efter krigen. Men vi kørte da godt nok under krigen med maskinerne, vi kørte på naturgas. De hentede gassen i Frederikshavn. Det var Kjær fra Dokkedal der hentede gassen, han kørte i mange år. Han kørte for staten, der lange lastbil til., og så kom Løkke Karl til at køre bagefter

Frihedskæmperne.

Jeg tror ikke, at vi havde frihedskæmperne herude, det var ene bondekarle, vi havde. Jo der var alligevel en, han boede ved siden af mig dengang, han kom oppe fra Sundby, Så han var jo tilflytter. Han fortalte da, at han var det, bagefter, men det var noget af en pralerøv. Jeg ved ikke af, at her skulle have været flyveblade her. Men flyvningen kom herover, det kunne vi sgu``høre om natten.

Asylgården.

Fattigården hed asylgården, Severin Larsen bror var bestyrer derude i Egense, Men hvordan der egentlig var deude, det ved jeg ikke noget om.

Gårdene i Tofte skov.

Tofte skov hørte jo under greven, jeg mener, at de skulle arbejde for greven for at bo der. Det gjorde jo alle gårdene før i tiden. Mose Jens var jo ansat ved greven, og så vidt jeg husker, kom han inde fra Tofte af. Greven havde kreaturer, der gik ude i Tofte sø, kan jeg huske. Det var vist den første sommer jeg var her, da var jeg cyklende derud, og da var vi inde og besøge Jens, Men det blev jo så nedlagt, da staten overtog det herude, og så blev det lavet sådan, at folk kunne slå hø derinde, og det gjorde de jo i mange år. I al den tid vi boede ude i Birkehuset, da lukkede vi porten op om morgenen og lukkede dem igen om aftenen.

Kreaturer.

Der var jersykører og røde køer og de brogede. De kom allemulige steder fra, fra hele området her og oppe fra Vendsyssel. Helt over fra Vestkysten, kom de, og halvejs fra Sønderjylland. De var der fra den 15 Maj til 15 Oktober normalt. Så kunne der selvfølgelig ske det, at der var en fenne, der ikke kunne bære det mere, så var vi nød til at sende dem hjen før. Til at begynde med gav de fra 90- 100 Kr pr dyr.pr. sæcon. Men der var også nogen, der lejede hele folden. I dag tror jeg, det er 300 kr Pr, sæcon. Alt det der er i Birkesøen, det sorterer jo under os dernede, og vi krævede pengene op. Til at begynde med krævede vi en 50.00 kr op om året. Men efterhånden faldt væk, for så begynder de at stykke ud. Men ellers var vi i arbejde fra morgenen kl 7 til kl 4 om aftenen. Så var jeg ude og suse, så passede jeg kreaturerne, De skulle jo tælles, for de kunne gå i grøfterne og drukne. Vi havde faktisk hver dag et dyr i grøften et eller andet sted, så det var nødvendigt at holde øje med dem for at være sikker på, at de var der, og de kunne jo også blive syge.

Bjærge dyr op af grøfterne

Til at begynde med, så tog vi dem selv. Vi gravede en rende ned til dyret, og så satte vi et reb omkring det foran og klappede det lidt på røven. Vi har prøvet alt muligt. Til at begynde med var vi ikke så brutale, som vi blev efterhånden. Vi fandt jo ud af, at de kunne godt holde til det. Vi havde en knigtang i lommen, og så fandt vi ud af at tage det i halen med knibtangen og rykke til, det var akkurat ligesom det fik et elektrisk stød. Så lige pludselig, så kom dyret op. Vi prøvede også at tage fat om næsen og lukke for luften. Det, det drejede sig om det var at få dem op. Men der var også visse ting, man skulle tage sig i agt for, for dyrene var vandt til at gå frit derhjemme, de var ikke til at få op, hvis man satte en grime på dem, så satte de bagud, så satte vi rebet om halsen på dem, for det var de vant til, og så kom de op, sådan var der flere ting, man måtte lære, Ellers så senere hen, da grøfterne blev så dybe, for de blev jo udvidet og sat ned til sandet, så fik vi falck til at komme, for vi kunne ikke selv rykke dem op, når de var så langt nede.

Hegn.

Men så efterhånden som vi fik eletrisk hegn, så hjalp det lidt på det for før var der kun to tråde omkring fennerne, og de gik i stykker, så var det jo nemt at smutte ud. Vi kumme bedre styre det, da vi fik eletriske tråde, men vi fik heller ikke så mange dyr mere. De sidste år, jeg var der ude, da tror jeg, at vi havde en 17-1899 stk tilbage. Resten lod vi gå ud efterhånden, som det blev solgt. Der var en gang, det var ude ved mergeldyngen i svinget, der forsætter det ud i fennen der, der gik hegnet i stykker, og så rendte alle dyerne til Kongerslev. De endte oppe i byen. Der var nogle og halvfjerds dyr, og de blev fanget alle sammen.

Bremser.

Hestebremsen findes ikke på kreaturer mere, den var ved at uddø dengang, Nej hestebremsen det er ikke den, der stikker kreaturerne. Til at begynde med, når vi fik kreaturerne ud i mosen, så var der en dyrlæge til at kontrollere dyerne, og hvis der var bremser larver op dem, det kunne man mærke, for så blev der sådan nogle buler, så pillede dem ud alle sammen. Det kostede så og så meget, men til sidst var der aldrig én. De ovelever fra det ene år til det andet, men de skulle på den måde, at de stak dyret om efteråret, og så sad æggene på dyret til om foråret, og så kiom de med ud i mosen igen og blev udklækkede. Så begyndte laverne at kravle ud. Men når vi kontrollerede dyerne, når de kom, så tog dyrlægen dem alle sammen med en hækkelnål. De sidste åringe, vi var derude, fandt vi aldrig en. Så de stort set udryddet.

Nittinger.

Lad være med at snakke om nittinger, jeg kan mærke dem endnu. Vi måtte gå hjem fra arbejde, Vi kunne ikke være der, når de kom. Det var et grimme dyr, og det var ikke til at gardere sig for på nogen måde. Det skulle være et bestemt vejr, for at de kunne være der, tungt tåget vejr eller også meget stille vejr. Så snart det begyndte at blæse og blive solskin så var de væk igen, men de kom lige så hurtigt igen, hvis vejre var der. Jeg tror ikke dyrene mærkede dem..

Fluer.

Det er ikke hestebremserne, der er efter kvierne, Hestebremserne de sætter æggene i hårene på hestene, så står hestene og gnaver hinanden, og på den måde for de dem i sig, og så udvikler de sig fra dem. De insekter, der stikker patterne på en ko, det er ikke bremses, det er fluer. Det var ikke klægen, de var ikke så slemme. Nej det var et stort problem førhen, men det er ikke så slemt nu, for de har fundet noget til at smøre på patterne. De dyrlæger, der har været herude, de sætter sådan nogle firkantede plader om halsen eller i kæden, ja de har sågar hængt dem i halen af dem. De plader er præpareret med et eller andet produkt, og det skulle holde fluerne væk. Jeg ved ikke, om det er fordi, de ikke kan lide lugten, eller hvad det var. Det er noget nyt, de har hittet på i de sidste åringer, og det skulle få fluerne til at holde sig væk, så de ikke stikker dyrene i patten. De siger, at det har hjulpet. Så sent som i sommer var jeg ude og hjælpe med at trimme dyrene, der var blevet præpareret med det, de havde trukket om halsen på dem. Nu har de fundet på nogen helt andet noget, Det er en væske i en flaske, som de smøres hen af ryggen på dyrene med en pensel. Men det tror jeg nok, skal smøres på en gang om måneden i hvert fald, for at det kan være effektivt.

Krybskytteri

Krybskytteri foregår jo om natten eller morgenen tidlig, så det er jo ikke til at fortælle meget om, Og krybskytterne var jo så fiffige og kloge, så de var altid væk, når vi stod op. Men det var da engang, at der blev taget nogle. Det var skytten, der var ude og havde set de. Så i stedet for at gå efter dem, så kørte han uden om og op til Kongstedlund, og så tog han dem deroppe. Det var smart, men det hjalp jo ikke noget,for det var ikke på statens jord! Så var der ikke noget ved det.krybskytterne har nok nærmest brugt jagtgeværer, vil jeg tro. Jeg tror ikke de brugte riffel, Der var en gang én , der havde skudt en ko ude i fennen, det var lige ud til vejen, og så havde de skåret hele boven af den. Den var skudt med en riffel, for kuglerne lå på vejen,

Enebarn

Jeg var enebarn, og min datter var enebarn, så min datter sagde altid, da hun blev ældre, at når hun blev gammel, så ville hun have børn! Hun har også 5 i dag, men hun bor i Malmø, så det er lidt kedeligt, jeg har ikke lyst til at rejse derover, her har jeg jo alle mine venner, men jeg kan godt se problemet. Hun er gift med en Dansker-. De flyttede derover, da der var lidt med arbejde her, han var tagdækker.

Greven.

Jeg har aldrig haft noget med greven at gøre, men har en gang været inde og besøge mig, det var fordi, der var en hest, der løb ud foran ham på vejen,Så kom han ind og sagde det, og det var da også fint nok. Vi har da været naboer, og han kom da også forbi her om søndagen, så kørte han ind af porten her. Gårdene inde i Tofte skov blev sikkert nedlagt, fordi han ville have det hele for sig selv, eller også var det fordi, de ikke kunne forrente sig. Jeg tror ikke, at de kunne leve på det. Knarmou, hed den ene, det var vist den sidste der blev nedlagt

Karl ”Murer Karl” Trommelholt

Min far er fra Veddum, navnet stammer derfra, Jeg er født i Mou i 1919 Senere boede vi i Høstmark. Det var da den Eskildfamilie havde det dernede på Høstmark. Jeg kan ikke huske, om min far og dem gamle Eskildsen var i familie. Alle fars brødre rejste til Amerika. Min mor var smede datter fra Egense.

Grave tørv til husholdningen

Vi gravede tørv ude på Høstmark, da vi var drenge, det var da med hånden. Når vi skulle ud og grave tørv. Så var vi en 3-4 knægte og så far og mor. Jeg har gravet tør ude ved ham gåsemanden på Møllesøvejen.

Jernalderfund

Ude ved Anker Jensen,(Møllesøvej 32) da var jeg med til at bygge gården. Men den flyttede vi, det var vi nød til, vi ramte jo nogle risfletning og så fik de her arkæologer det at vide , og så kørte de ud og så på det. Hvad det blev til, og hvad det ikke blev til, det ved jeg ikke. Men vi gravede da lige ned i en gammel boplads, der var både aske og skidt og møj. Vi skulle så have ført kloakerne ud, og så gravede vi nede i grøften, der var gamle rispinde der. Så var det en rigtig gammel risbrønd, der var flettet. Det var mindst 2 meter nede. Da vi gravede sokkel og kælder, da kom vi vel 1,5 m. ned og da gravede vi i aske og benstumper og krukkeskår. Jeg kan ikke huske, om vi tog noget op ad det. Men arkæologerne kom da derud og kikkede på det. Så flyttede vi jo stuehuset. Men henne ved Eigil (Møllesøvej 34) der blev der fundet en hel del krukker

Mureren bygger Birkehuset

Jeg kan huske, at min far kørte helt nede fra Høstmark på en cykel og derud hver dag. Da var der ikke vej den vej ud, da kørte de ind nede ved Bommen, for at komme til Birkesøen. Der var ingen andre veje. Jeg kan huske en aften, så kom far ikke hjem, vi tænkte: Hvor mon far er henne ? Det var nok i November eller december måned. Han var alene ude, han var ude for at støbe soklen til Birkehuset. Det blev lavet i 1932 eller 33 nej 31. Det stod på enden af huset, grevens initialer stod oven over. Det var greven der lod det bygge. Nå men han kom ikke hjem og kl blev 8 og den blev halv 9, og vi spurgte jo mor, hvad mon far bliver til, Så kom han den var næsten 9 om aftenen, det var et meget dårligt vejr, det frøs. Så var han faldet i grøften ude ved- det var i en af side grøfterne, når vi kører ud forbi Uno x og så ind, for han var kørt ud forbi Vildmosegården. Det var i en grøft, men det var ikke kanalen. men det var i en af de gamle grøfter, der var lavet før staten overtog det. Det var også murer Marinus der byggede sprit fabrikken. Laurits Borup og Karl Olsen har været med derude.

Alfred Eskildsen

Mine forældre kom her til byen i 36, da far skulle begynde henne i mosen, de boede for øvrigt oppe i bakkerne i et træhus det første halve års tid. Så købte staten det hus herude, og der har min far og mor så boet ved siden af Rolandsen til de døde. Min moder døde først i tresserne og far døde derefter, det er 10 år siden, jeg flyttede herop i 75 (Kystvej 176). Han boede alene i 10 år. I al den tid

han har boet herude, har han arbejdet i mosen for staten. Han var arbejdsformand derude. Rolandsen kunne jo ikke klare alt det arbejde alene, han skulle jo passe regnskaberne, en overgang var her 75-100 mand her. Der var nok at holde regnskab på, så han kunne ikke være ude i mosen hele tiden for at styre det. Mor arbejde ikke, det var dengang kvinderne var hjemmegående. Jeg tror nok, at han var glad for at være i mosen, det var hele hans liv. Han kørte her fra fra 36 til han døde, Det er klart, det sætter sit præg på en mand, at arbejde med det samme i så mange år.

Opdyrkning af mosen

Lige til at begynde med, da blev der godt nok gravet grøfter derude, og så lige indtil de fik vejene lavet, og få kørt mergel ud og få sået græs i det hele. Det var et stort arbejde

Spor

Der gik det store spor fra sandgraven og helt ud til Dragsvejen, Det allerførste spor, der blev lavet, det var langs med kanalen, da tog vi sand nede ved broen. Den gamle bro. Det var det første, der blev lavet. Så kørte de sandet ud til vejene. Derefter, så kørte de det heroppe i bakken, og begyndte at køre derfra, så blev sporet lagt ud til alle de veje vi lavede. Der var spor fra Dokkedal til Kongerslev og til Kællingbjerg, helt oppe til mergel graven ved Randrup. Sporet gik helt op forbi Kongerslev og Svanfolk bakker og ud til Randrup (Hjort hed han han havde kreaturer ude i mosen i mange år) Der var mergelgraven, der arbejde smeden henne, dengang de tog mergel af. Der var en stor gravemaskine derhenne. Jeg vil tro, at der var en 60-75 km spor, da der var spor over det hele. Alle veje var der spor på. Vi lagde spor i 5 år, jeg startede i 38 og arbejde der, intil jeg begyndte som kreaturpasser efter Mose Jens. Når de lavede spor, så lagde de 8 sveller ud. Der kom en hel del materialer herud fra den store mose, det blev kørt herved med bil. De lagde 5-6 sveller, og de var 6 meter lange, så blev der lagt en på hver side, og der var 70 cm mellem sporene, så havde vi nogle spær, og så havde vi nogle spir, vi slog ned, fra den ene side og fra den anden side, de lå forskudt for hinanden, det var utroligt at de kunne holde, for de var ikke længere end en tommelfinger, det var de ikke! For såvidt attræet var nogenlunde frisk, så holdt de, ellers kunne de ikke holde, men ellers var der aldrig noget galt. Det eneste, der kunne ske, det var, at det kunne komme til at vakle, når det var varmt om sommeren, så udvidede sporene sig, og så væltede togene. Det er set de kalder solkurve. Når vi lagde sporet, så var der 1 cm mellem hver studs. Hvis det så blev varmt, og sporene ikke kunne udvide sig mere, så blev der kurver, og så væltede vi med skidt, når vi kom kørende. Men når der var bakket terræn, så kunne det også godt blive skubbet sammen. Nej, der skulle være mellemrum mellem skinnerne. Til at begynde med havde staten alle vejene herude, men så gik de over til at være Kommunale.

Mose Jens

Når Jens var oppe ved købmanden, så skulle han have de her øl og så en flaske vin med hjem. Hjem til Katrine, blev de gift? (Nej) hun var hans husbestyrerinde. Jeg tror, han var en 50-60 år da han døde. Jeg var kreaturpasser til at begynde med, jeg havde nogle stykker derude, men så overtog jeg det.

Grave tørv.

Da jeg var 18 år, da gravede jeg tørv sammen med en ven en sommer, med stolper! . Vi havde en kniv, på en klods (Bræt) og så blev det skubbet ned i jorden med håndkraft, så det blev sådan nogle lange klyner, og så kom den anden bagefter med en spade. Det var oppe ved Tylstrup, Det var noget, der hed gammel åmose. Det var en stor herregård, der havde jord derude. Alle byens mennesker

lavede tørv derude. Så var der en ingeniør der gravede tørv og han havde fået 3 hold til at grave der. Vi gravede flere hundrede tusinde tørv der. Min kone og jeg har gravet tørv ude, hvor gåsemanden bor på Møllesøvej 16 det var til vores egen husholding. De første åringe vi boede her i Dokkedal, da kunne vi ikke sådan købe tørv. Ja vi kunne godt, men det havde vi ikke råd til, og så gik vi ud i mosen og gravede tørv. Det gjorde vi om foråret, ja frosten skulde selvfølgelig af jorden først. Det var vist Flou, der havde det jord. Der var sådan en brik, jeg tror, den var 5-6 m lang. Nej det var Kren Langelands jord.

Sandgravning.

Kren Langelands gård var den største i byen, hans mødding lå nærmest der, hvor købmanden bor. Da begyndte bakkerne ved købmanden, og de gik helt ned til Anders Petersen, det sidste hus på venstre hånd, når du kører ind til kirken. Den kørte staten væk. Den var næsten lige så høj som et hus en 3-4-m høj. Det var det første, de tog af bakkerne. Da de købte det af Kren Langeland, da begyndte de med at køre det væk der. Det så jo så mærkeligt ud, at der lå sådan en stor dynge jord her lige midt inde i byen. Staten begyndte nok at grave af Muldbjergene i 1938-39 de blev vist ved i 3-4 år. Jeg var selv med til at grave væk. Der blev kørt en utrolig masse sand på vejene, normalt skulle der 1,5 m på men somme tider kom der 3 m, Der var vist 18-20 mand til at læsse tip vognene. Det hele foregik med skovl. Der var ikke andet.

Der blev også kørt kridt derud, det tog de ovre i Kællingbjerg. Der lå et spor der, lige bag ved. Der tog de også meget grus ovre. Det første vi hentede det var lige bag gården der, jeg var nemlig fyrbøder den gang. Der var en brink, vi gravede af. Det skulle vi grave med skovl. Jeg mindes ikke noget om nogen tilrejsende, men de boede de forskellige steder i byen, Ude ved staten var det ene lokale folk der arbejde. Det var jo cementfabrikkerne, der trak folk dengang

Kreaturpasser-

Om morgenen, når vi gik ud til kreaturerne, så var det somme tider at klokken, kun var en 4-5 stykker, sådan lige når solen stod op. En morgen gik jeg derue og talte kreaturer, så sad der en stor flok harer der. Der var to flokke i en rundkreds af 10 gange 10 m. der sad de, der var en 20-30 stykker, og inde midt i der hoppede så en hare rundt omkring. Ja jeg forstod ikke haresprog, så jeg ved ikke, hvad den sagde, men den fortalte altså et eller andet, Så var det jo dumt, jeg kunne jo have blevet stående, men jeg skulle jo hen og se, og så var de væk. Det så sjovt ud, de løb ikke væk i én retning, de løb alle mulige retninger. Hvad det var der foregik, det ved jeg ikke, jeg har snakket med nogle jægere, de siger, at det er noget, der sjældent sker, men de ved ikke, hvad det er- Der var også en masse krager derude, når jeg kom ud, de kunne jo råbe så det ikke var til at høre ørenlyd. En overgang var der mange krager derude, de yngede inde i Tofte sø. Men så lige pludselig forsvandt de. Det er vel når forholdene bliver for dårlige, de skal jo have et stort område.

Køre lokomotiv.

Det allerførste jeg startede med, da jeg kom herved om foråret, da arbejde jeg sammen med en dræningsmester det første halve års tid. Han boede over i Kren Ladefogeds gård. Da begyndte han at dræne ude i mosen, men så holdt han op, og så kom jeg ind til Rolandsen. Så begyndte jeg at køre fræsere. Da vi kørte sand og grus på vejene derude, da kørte jeg med lokomotiverne. Vi var 2 mand, der stod på maskinen, den anden kørte, og så skulle jeg sørge for at holde tryk på kedlen. Vi fyrede med kul. Kullene blev kørt hertil. Vi havde lavet sådan en kulvogn, så vi kunne have kul med ud.. Vi skulle samtidig have vand på hele tiden. Der var en tank neden under, hvor vi fyldte vand på- Så

kunne vi sætte vand på, når vi lå og kørte, Det var interessant arbejde, Så kom jeg til at køre fræser igen. Så kørte jeg der hele tiden under krigen, ja indtil krigen var slut, og så var det han døde, og så kunne jeg komme deud, hvis jeg ville have det. Da havde jeg købt træhuset dernede dengang, så jeg var ikke så begejstret for det, men så sagde han, at hvis jeg ikke ville have pladsen, så kunne jeg ikke blive ved med at være der, ja så flyttede vi derud først i 50'erne, Så var det, at jeg begyndte at se efter kreaturer derude.

Vand.

Efterhånden kunne det ikke gå, vi kunne ikke blive ved med at få vand til kreaturerne. Så gravede vi nogle brønde hele vejen ud langs vejen. Så kom jeg til at køre vand ind. Jeg kørte vand fra kl 7 om morgenen til kl 5 om eftermiddagen, og det var hver dag, alt det jeg kunne klare. Det gik godt nok i nogle år, men efterhånden som mosen blev udtørret, så blev der for lidt vand i brøndene. En sommer kørte vi vand i tønder fra Birkehuset og rundt omkring i hele mosen. Så fik vi lagt vand ind over fra Kongerslev, og nu er der selvvanding alle steder. Ledningen går ind ved Trane vej. Jeg holdt op, da jeg var 68 år

Overarbejde

Når chafførerne kom, så kendte vi dem efterhånden alle sammen, og de havde gerne en øl eller noget andet. Håkon Rasmussen arbejdede altid derude også. Så var der en chaffør. Han kom altid for sent, men Håkon regnede jo med, at der var en øl eller 2 når han kom. Så fulgte han ham ud, og hjalp ham med at læsse kreaturerne af, og så var han væk, Så kom hans kone ud og spurgte mig, hvor er Håkon blevet af? Ja det var jeg ikke klar over, så det var lige ved, at vi skulle have en eftersøgning sat i gang. Men så sagde jeg godt nok, at jeg kunne tænke mig, at han var taget med chafføren, så kom han nok hjem i løbet af aftenen! Og det gjorde han da også. Men hun var bange for, at han var druknet i mosen for normalt kom vi da altid hjem ved 4-5-tiden Hvis ellers der ikke sad et kreatur i grøften eller noget. For så skulle vi jo have dem op først.

Bomhuset

Bomhuset ligger, hvor det altid har ligget, men der var da noget, der hed Adamshof, det lå op ad Birkesøvejen og så ud i mosen, der tager vejen et sving, og der ligger en bro, der hedder Hofbroen. Der har Adamshof ligget. Det var det første sted, vi hentede sand til mosearbejdet, der hvor der er graner i dag. Broen bruges ikke mere, men der kan vel gås på den! Vi skulle betale bompengene ved Bomhuset, for greven og Carstenskjold de var jo noget uenige om det der. Dengang skulle man jo over Kongstedlund jorde for at komme til Kongerslev. De brugte vel pengene som et tilskud til at holde vejen i stand. Men så lavede greven jo en vej selv fra Kællingbjerg og ud til Bettensøen. Det var Krogsen – Sigfred Poulsen fra Kongerslev, der lavede det. Det var før staten købte mosen og vejen var da også god nok. Ja det er den stadigvæk, det er den vi kører på.

Grøfterne

Grøfterne blev gravet, 1,2 m brede for oven, og så blev de gravet 1 m i jorden, og så fortsatte vi ind i mosen, vi gravede ikke længere ned, for så ville de falde sammen. Så blev vi ved så langt ind som vi kunne. Næste år skulle de også være 1,2 m, så der blev gravet af siderne, og så tog vi et spadestik i bunden og så fortsatte vi indad. På den måde er grøfterne lavet. Vi kunne ikke grave dem helt ned

med det samme, for så faldt de sammen. Det har jeg været med til, men det var et tungt arbejde. Alle de grøfter, der er derude, blev lavet på denne måde. Man fatter jo ikke, at det kunne lade sig gøre, men det gik! Det skete, når de gravede, så kom der lige pludselig en bule, og når de stak i den, så væltede vandet ud.

Bo i Birkehuset.

Da vi boede i Birkehuset, blev vi så fortrolige med dyrene derude, de gik jo rundt i haven. Så havde vi en rå nede i træerne. Der var den hvert år, men en sommer, da kom den ud, da havde den 2 unger med ud, min kone gik og hakkede frugt ned, og de gik næsten lige ved siden af hende. Det er noget, der sjældent sker, for de er meget sky.

Det var dejligt at bo ude i Birkehuset, hvis ellers man kunne finde sig i det. Men det var da et problem til at begynde med, vi havde jo hverken vand inde eller lys. Så fik vi en tønde til at tage vandet fra taget, det var godt nok til husholdningen.. Det var blødt vand. Vi beklagede os jo noget over de toiletforhold, der var, vi kunne jo bare sidde udenfor i haven, Men så fik vi dem alligevel til at lave et toilet. Der blev sat en tønde til vand oppe på loftet, så kom der vand op i den, og så kunne det skylle toilettet ud, Der var der ikke noget i vejen med, da det blev lavet. Men når der kom gæster, så skulle vi jo fortælle dem, at de skulle pumpe med håndtaget, når de skulle skylle ud.

Så fik vi bil at køre med, og så kørte vi til Kongerslev og handlede, Det var ligesom lettere for os end at køre til Dokkedal. Slagteren fra Mou kom på landtur derud hver uge, og kneb der, så kunne vi også få købmanden til at køre ud med varer. Men vi kørte ud og handlede hver ugedag. I flere år fik vi mælk fra Mosegården. Men det blev også træls at gå derop hver dag. Vi kom ikke meget på besøg hos folk, for jeg var jo faktisk træt, når jeg kom hjem efter at have passet dyr hele dagen, og så var der jo også telefonen, den skulle også passes, der ringede hele tiden noget om kreaturerne. Det havde vi meget arbejde med. Ja det var selvfølgelig mest konen om dagen for hun gik hjemme, og hun var også lige så godt inde i arbejdet som jeg var. Det var hun jo nød til. Det var værre med vejret, det døjede hun meget med, min kone døde af astma, hun blev faktisk kvalt, fordi lungerne var fulde af vand, hun havde så meget vand i kroppen. Men det var efter, at vi var flyttet her op 2-3 gange om ugen havde hun læge, det var næsten altid om natten. Hun blev kun 63 år

Skal vildmosen tilbage som det så ud inden opdyrkningen!!!!

Den nye Birkesø

Og så blev det hele sat under vand. Vildmose centret i baggrunden og Bette søen til venstre

Mon også Birkehuset der ligger i træerne går med i købet og drukner
Set fra mergeldyngen

Mon der ender med en sammen groede sumpe, her langs Kongerslev vejen
Vildmose centret i baggrunden!.

Mergeldyngen

På den gamle mergeldyngne ved Bettesøen. Resterne er fra dengang de opdyrkede Vildmosen
Der lavet p.plads og med disse æg, Øverst til højre Kongeørnen. I midten Hættemåge yderst til venstre
Vandrisken

Kanalgravning i Lille Vildmose, 1921-1922
 Otto Pedersen smedle Magnus Laursen med seier
 Vildmosegården i baggrunden

Hvad mon de vil tænke, dem som gravede kanalen med håndkraft hvis de kunne se set hele blev
 oversvømmet

Den nye vej og port til Lille Vildmose

Svanerne nyder den nye sø. Træerne i baggrunder er der hvor Birkehuset lå

Møllesøvej

Møllesøvej 9 Bygget 1953

Matr. 2al

Af Kristian og Krista Abildgård

Af Kristian og Krista Abildgård
De fik 2 børn

Solgte Ejendommen 1967. Til Bøggild og Ellen Margrethe Pedersen der kom fra Lillevorde og havde den til 1994 hvorefter de flyttede til Dokkedalvej 13 Mou
De har to børn Kim og Anette.
Solgt 1994 til Bent Clausen der kom fra Hirtshals kanten og Kolding.

Møllesøvej 11
Bygget 1955 Af Egon og Elna Olesen

Matr. 1 dx

Luftfoto 1962

Medens Egon og Elna Olsen bygger
Vi ser mergelsporene, nederst i billedet
Billedet var Elnas private foto

Egon var fra Ø Hornum og Elna fra Brabrand ved Århus
De har 3 børn Vibeke, Jens og Marianne, Egon døde 1981. Elna bor på ejendommen til sin død
9-10-2014 som en af de sidste nybygger

Jorden er lejet ud til Peter Skødstrup Larsen Møllesøvej 22. Peter Skødstrup Larsen købte senere jorden

Ejendommen er den eneste i mosen hvor også stalden blev bygget i røde sten. Der var afsat hvor mange Kvadrat meter der måtte bruges til beboelse, her har de gjort stuehuset lidt bredere og så lidt kortere så blev der plads til den lille tilbygning vi ser på billedet for øvrigt den eneste ejendom der havde dette.

Sporene i nederste hjørne er mergelsporene, der blev kørt mergel på mosen for at denne kunne dyrkes.

Bilen og motor syklen er gæster. Motor syklen er en Nimbus

Billet er privat foto, de købte aldrig et luftfoto af gården

Elna fortæller. Ejendommen skulde være bygget lidt længere væk fra vejen i kanten af Møllesøen. Det vilde Egon ikke så skulde han trække med mælken længere ned til vejen hvor mælkes kusen kom. De søgte om ekstra lån da der skulde piloteres nede ved vejen. Der var ren tørvejord. At bygge på. Det lykkedes til sidst og derfor ligger ejendommen i dag ved vejen

Møllesøvej 13 "Søgård"

Matr.1de

Bygget 1953 Af Thorvald og Ellen Rasmussen

Af Thorvald og Ellen Rasmussen. Thorvald var fra Dokkedal. Muldbjerggård. Ellen var fra Sjælland De havde en dreng Tage. Der 2013 har et firma der hedder Rasbuusen Vestermarksvej 2. 9000 Aalborg

Torvald død 1998 og Ellen 1988 begravet Dokkedal kirke på de ukendtes, (Oplysninger fra sønnen) Tage som ikke kan huske hvornår Thorvald og Ellen solgte ejendommen

Derefter boede Per og Ellis Hansen

Der efter boede der et par mennesker der hed Anette og Jan

Solgt igen 1999 til Hans og Helle Olsen der kom fra Mou.

Torvald Rasmussen Et bånd med Thorvald på arkivet i Gudumholm nr. 60 Født 1919 Dokkedal

Barndommen

Født. syd for Muldbjergene ad vejen til Hurup på Muldbjerggård, det er nr 2 ejendom under bakken, næst efter Bent Roos, der boede mine forældre i 50 år. Vi var 13 søskende, de 10 er født derned.

Mine papirer har været flyttet fra denne kommune i 1 år, ellers har jeg altid boet her. Jeg har boet i mosen (Statshusmands bruget) i 32 år, vi byggede det selv. Forholdene var små i min barndom, vi havde 4 køer og 2 små heste. Men jeg kan aldrig huske, at vi manglede noget. Ja vi kunne da altid Slagte en gris. Den eneste gang, jeg kan huske, vi ikke kunne slagte var i 1933, vi havde kun 2 grise på tiden, men om sommeren fik vi 3. En skulle slagtes, de andre 2 var til terminen, det år skulle de afsted til terminen. Men vi fik jo noget på en anden måde. En gris kostede nogen og tredive kr. og terminen var 104 kr. Jeg var en 10-12 år dengang, Vi fik jo en del fisk. Vi købte dem ved en fisker nede ved havet. Vi havde en gammel kurv, den kunne vi få fyldt op for 50 ører. Der var en der kørte ud fra Kopmands svineslagteri ude på Østerbro i Aalborg. Det var et privat slagteri, Der var en, der kørte ud med affald. Blandt andet Svinehoveder, ryg, nyrer og lever, Et svinehoved kunne vi få for 90 ører De fortalte, at grisene blev leveret i Mou, nærmere ved bageren men det kan jeg ikke huske, men senere blev det ved Mou bro. Min bror Karl (da han var en ti år)sammen med en anden fra Dokkedal trak en ko til marked i Dokkedal, når den var solgt, skulle de med Frem (et sejlskib) hjem til Mou bro. Hvis de ikke fik den solgt, måtte de trække den hjem igen. Så havde de gået hele natten, og hele næste dag. Og så var det nok ikke aften, før de kom hjem
Boligforholdene var såmænd meget fine efter tiderne, men der var lidt plads. Vi sov tre i hver seng, et par stykker hos min far, og ligeså i mors seng
Vi gik i skole i Dokkedal, ikke i den gamle skole, det var før min tid men nogle af mine søskende gik der vist, den helt gamle skole lå i Sofies hus. Det lå lige overfor hvor Marie Flous hus ligger. Der lå en gård engang, en rigtig lang gul længe, jeg kan ikke huske hvornår det stuehus brændte, der var der skole engang

Arbejdsmand i mosen

Hos andre tørve producenter jeg har arbejdet for private folk i mosen men aldrig for staten og ikke for Cementfabrikken. Jeg arbejdede f.eks. for Børge Hansen og Otto Nielsen ude på Klatteup
Han gravede tørv inde i Høstmark skov. og i Fielgårdens mose hvor jeg har hjulpet. Vi aftalte altid en pris på forhånd. Vi arbejdede en 5 – 6 stykker hvert sted, ja der kom da også nogle damer med hos Otto Nielsen, Jeg har arbejdet sammen med Kamma Knudsen Klatteup.
Inde hos Otto N. lagde jeg tørv ude på pladsen (til tørring). Det var et hårdt arbejde . jeg var makker med Kristian Søndergård fra Dokkedal , vi var altid 2 det var nødvendig, vi havde en trolje, som vi skubbede ud på et spor med håndkraft, og så havde vi en greb til at lægge af med. Jeg har sammenlagt arbejdet en 6-7-år i mosen

Arbejde på gårdene i ungdommen

Først tjente jeg jo almindelig bondekarl på gårdene , vi havde det sørme godt det var oppe i byen, der var jeg i 2 år, så på Knarmou i 1 år. så tilbage i byen igen, så solgte han til staten i 1936.
Så rejste jeg til Sjælland og var der over 1 år, så tilbage hertil igen.
Jeg har aldrig været soldat, jeg skulde have været dragon, men så døde hesten. Og så blev det jo ikke til noget (en Vits) Der blev næsten ingen taget på session i 1939

Tilrejsende arbejder

Vi havde mange tilrejsende i mosen, der boede nogle i nær mit hjem, en snes stykker fra Hadsund, lige for enden af vores have, de boede i skure, som de selv havde med. Der skulde de sove, så havde de bundet sengene op over hinanden i loftet , som etagesenge. De var jo på skift, så de var gået tidligt i seng en aften, så hørte jeg et frygteligt spetakel derude, og de råbte ”skynd dig for fanden og kom og hjælp mig” og så var den øverst seng faldet ned over i ham , der lå nedenunder. Og han sad fast dernede mellem sengene. Jeg tror kun de var der det samme år.
Så var der en der skulle lave mad, men det duede ikke rigtig, det blev jo noget værre noget, men så tog de fat i min mor, om hun kunne, men hun var for gammel, så var der boede overfor i Richards

hus, de hed Snedker Mortensen, det var Ella Søndergårds forældre, så fik de hende til det. så købte de selv råvarerne, og så lavede hun til for dem, steg og sovs, og så kom de og hentede gryderne, og så gik de hjem og spiste, det var nogle festelige fyre. Der var en der var lidt tung i det, og de havde været nede for at bade, så havde de været ved at vædde med en, om at han skulde køre på Cykel ud til en pæl, der stod ude i vandet og tilbage igen. Det skulle han have et vist beløb for af de andre. Ham der så var lidt tung i det var så på vej ind, og så spurgte han ham på Cyklen ? hvor skal du hen ? Det var unge fyrer på en 30 år eller deromkring, vi snakkede meget med dem, de var gift, og tog hjem i Weekenden. Weekend det var fra lørdag godt middag. Hvis de havde morgenvagten, så var de jo færdig, og så skulle de ikke møde igen før mandag eftermiddag. Så havde de jo god tid. Det var pæne og ordenlige mænd

Tyske soldater.

Da jeg tjente i Knarmou, det var i Oktober 1944, At tyskerne kom derned. De kom først 10-12 Stk, de havde hverken køkken eller nogle ting med sig . De sov i laden, og de spiste så på gården i ca 14 dage. En aften jeg var ude ved hestene, kom der en ung tysker, ca 20 år, han var landmand sagde han, så gik han noget ude ved mig, vi kunne da gøre os forståelig med hinanden . En dag kom der en ”Gullachkanon”. Det var et komfur, der kogte de der des mad. Den første dag det var kommet, kom han ud til mig og sagde ”nichtso gut mer” for de havde jo fået god mad på gården, og nu skulle de selv lave det, så han viste på livremmen, at i dag skulle den spændes et hul sind og i morgen endnu et, og om 14 dage var de færdige, og så græd han. Der var jo også kun en lille klat flæske terninger i en dyb tallerken, det var alt det kød de fik, så de levnede ikke godt

En Tysk flyvermaskine der faldt ned.

Der var en tysk flyvermaskine der faldt ned i Karl Theils baghus, da havde konen lige været på toilettet, så hun var heldig, hun var jo lige kommet derfra . Da var der 4 tyskere der blev dræbt dengang. Vi var sæl føddig mange , der skulde hen og se, men der var kommet nogle nye tyskere, den ene han var helt tosset., og vi blev jaget væk, for han gik med pistoler. Men så kom en gammel tysker oppe fra pavilionen, der havde været her i mange på og han sagde, at det kunne ikke hjælpe noget, at han stille sig op over for befolkningen, han skulle opføre sig ordenligt. Så kom der en ambulance og skulde hente de lig nede i bakkerne, og så kørte den jo fast i sandet, men det var jo med lig så det var vi ligeglade med, de skulle jo ikke skynde sig. Havde det nu været sådan, at det var nogle der skulle skynde sig afsted på hospitalet med nogen, så skulle vi jo nok have hjulpet, med at skubbe, men så kom han jo med pistolen og var helt tosset igen, men de her var jo færdige.

Flygtninge

Der var mange flygtninger her på skolen, det var faktisk russer mange af dem. Jeg tænker, at det var nogle fanger, de havde taget dengang de gik mod Rusland

Rygning.

Vi kunne ikke få det vi kunne ryge, jeg røg alt muligt blandt andet te, snus, og alt muligt. Der var nogen der havde bildt mig ind, at hvis nu man koger noget skråtobak og tørrede det, så kunne det ryges, men det duede ikke. Den ene af brødrene, der var nede på Knarmou, var lige så tosset til ryge, som jeg var, så vi prøvede alt muligt. Vi tilbød en tysker en snus, men det ville han ikke prøve. Birkeblade og rababer blade smagte forfærdeligt, og kirsebær blade, vi tørrede dem i ovnen. Men så fik vi fat i nogle tobaksplanter, de kunne jo blive store, og smagte bedre, men vi havde næsten aldrig tid til at vente, til de blev store nok

En aften vi gik tur til havet, så gik vi en tur hen til skytten, rygede på hver sin pibe. ”Hva saten” Sagde skytten, har i tobak, så ville han gerne have en pibe tobak, han havde ikke røget i 4 dage, og så blev han lige så hvid, da han havde røget lidt, og så rendte han baglæns op modmuren for at stå ved,

han blev helt svimmel af det efter ikke have røget længe. Vi kunne godt købe tobak, men kun rationen, jeg kan huske, da jeg rejste til Lolland for at arbejde i roerne, det var i 1942, vi troede at vi skulle ud på det hele store eventyr, men så havde vi jo ingen tildeling. Men så kunne vi købe en ny pibe, og så kunne vi få tobak til den, så blev skrevet op til at kunne købe en gang om ugen. Men jeg var jo så heldig, at min mor eller far kunne få min ration henne ved købmanden, også sende den over til mig

Hugorme.

Der var mange hugorme nede på Knarmou, jeg har aldrig set en hugorm her i mosen, nu har jeg boet her i 32 år. Vi mejede med selvbinder på Knarmou, når, når kornet var sat sammen, så lå de altid langstoppen., og så skulle vi passe godt på. Men ellers gjorde de jo ikke noget, det spekulerede vi ikke på.

Vi havde aldrig fodtøj på da vi var børn og blev sendt ud i mosen, det var vores forældre ikke bange for, de gjorde ingen ting, hvis vi lod dem være. Men der var mange derude.

Kanalgravning under Bech.

Der har aldrig været pram igennem til Dokkedal, kanalen, er så smal, så der kan ikke gå en pram igennem

Jeg kan huske dengang Bech gravede, så skulle de bare se at komme i gang, når klokken slog 7 så skulle de ikke gå og daske, så skulle de springe i kanalen. Han var meget striks, når de smed jord op, de kunne smide jorden ovenud, så skulle de ikke standse når folk kom forbi, de selv passe på de ikke fik en klat i hovet. Der var en som hed Christian Theil, han kom kørende med sine to islændere og et læs kalk, så fik han et par klatter, men inden han var færdig med at skælde ud, så havde han fået læsset vognen, de måtte jo ikke holde op med at arbejde. Der var en der hed Frederik Markussen, han boede ude ved købmand Larsen, han var med til at grave, Når det så blev aften, så lagde han sig ned i sandet, inden han kunne sætte sig op på Cyklen, han skulle ligge lidt, inden han kunne køre. Men der var jo ikke andet arbejde at få, så de måtte jo finde sig i det. Jeg ved ikke hvor Bech kom fra

Birkesøen.

(Mose) ”Tovt” Jens boede i Birkesøen, der passede han kreaturer for staten.

Han havde også været ved greven. Han var en frisk mand, men lidt af en enspænder, han ville gerne have en skrå.

Der var engang en, der havde kreaturer derude, så havde han sin svigerfar med derude en dag, for han kendte Jens, han havde taget en flaske brændevin med sig i lommen til dem, og Jens var alene hjemme, Katrine var i tørvne. Så de lavede sig en kande kaffe, og de fik nogle kaffe pincer, mens den unge var ude ved kreaturerne. Da han så kom tilbage, var de godt fulde, for Jens havde også fundet en flaske snaps. Så skulle de tisse, og så siger den ene til den anden: Vi er da ikke fulde, er vi vel” nej men vi er nok det de kalder spiritus påvirket

Svend Eskildsen har også boet derude i mange år uden lys og vand, de havde gaslys. Muglivis petroluxlampr.

Tolle fra Sjøldenglad

A.P. fra Dokkedal, han der havde Strebæk, har vist nok fortalt nogen om smuglerstierne, men jeg kan ikke huske det,. Men han var fantastisk til at huske og fortælle om alting, men han er desværre død nu. Jeg læste engang en bog, der læste jeg om Stritmøllen i Dokkedal, men jeg fandt ud af, hvor den skulle ligge. De kunne sejle dertil med tømmer og derfra nede nede ved Strøbæk imellem Theilgården og selve Strøbækhuset, og efter beskrivelsen med at de sejlede tømmer fra og til, Så

skulle det passe. Bogen er lånt igennem biblioteket i Aalborg. Det var en bog vi lånte på biblioteket. ”Tolle fra Sjøldenglad” det er en lokalhistorisk bog, der er skrevet i Dokkedal. Det er en historie om hele vildmosens tilblivelse, skrevet som roman. Den tilhører onkel Holger og er fra 1943- 46. Der bliver også omtalt sildemarked dengang , det var her. Det sidste handler om dengang kanalen blev gravet og mosen tørret de ud, og der om tilflytterne. Tolles forældre er de første der bor her. De kom vandrede hertil og lavede sig så et hjem

Oltidsfund

Der er fundet bopladser over ved Eigil Kristensen Møllesøvej 34 og på vores egen mark, der var både potteskår og aske, men vi skulle ikke have noget sagt, så var vi aldrig kommet i gang med at bygge, der var både stenbro og risbrønd lavet af fletsiv. Eigil har fundet en intagt krukke den fik dyrlæge Hjalager.

Flyverpladsen i Mou

Jeg har kørt på flyverpladsen i Mou med heste. Der var en vognmand, der hed Peter Langeland her i Dokkedal, han havde lastbil før krigen, men den blev stoppet, så han købte et spand heste. I vinteren 1944-45 kørte jeg meget oppe hos ham. Jeg kørte sand fra den nuværende frugtplantage i Mou og kørte sandet derud, samt hentede faskiner i Tofte skov. Der var en der ude , der hed Gregersen, han har haft Mou hotel i sin tid, han var entreprenør for tyskerne, han stod for arbejdet. Vores heste stod Oppe på hotellet. Vi fik en vis pris pr. m. på vognen. Den første dag jeg var der, havde jeg et trug tværs over vognen bag i til hestene til at æde af. Så kunne de jo bare vendes om kring og spise, og et reservehjul, der lå i et hjørne. Jeg læssede så det af og fik vognen målt. Så blev det læsser på igen, så der var ikke så meget sand på, men jeg fik da for hele læsset. Der blev aldrig flyverplads der oppe, men der stod vist en flyver derude ved Vesterskoven. Der blev lavet nogle store volde, de skulle forestille ejendomme fra luften. Vi kørte da meget sand derud. Der var mange der kørte, hotellet var helt fyldt med heste. Gregers kom ind og sidder en overgang efter krigen for værnemageri han var gift tredje gang med en tysker. Hans første kone druknede sig selv i en dam i Høstmark, den anden døde i barselsseng. En gang var Gregers søn med en 3-4- mand nede i skoven for at lave farskiner, han skulle forestille at være førstemand, de skulle hjælpe med at læsse dem, de var jo lange, næsten lige lange som stuen her, så lå så tværs over vognen, så sagde han, hvor mange har du på, ja jegskulle jo nok passe og være forsigtig for vi har kun 75-100 , og det skulle også passe, når de kom op.

Adamshof.

Adamshof, ja det er raget ned for mange år siden, det ligger neden for Bomgården. Broen er der et nu, et stykke derfra skulle man så dreje til højre, ned hvor bommen ligger i dag, et par hundrede meter derfra lå Adamshof for 60 år siden. Det er over 50 år siden det blev væltet. Jeg har været der engang. Karl Theils svigerforældre boede der engang. De havde et par drenge, der hed Anders og Holger, dem var jeg hjemme og lege med. De har en bror der hedder Kristian Eriksen, der bor her i Dokkedal.

Knarmou

De 4 gårde i Tofte skov kan jeg ikke huske noget om, der kom vi jo ikke op. Den ene er der da Endnu. Det sidste i Kragelunden blev væltet i 1925-25

Ladefogde

Det var også en eneboer, der boede i en jordhul, sammen med Keld Nielsen han arbejdede for greven. Senere købte han en gård ved Storvorde og arbejdede som dræningsmester forskellige steder. Da så Staten begyndte at opdyrke mosen, købte de Chr Langelands gård, og den lejede han og skulle være drænings mester for staten..

Den første vinter, han overtog gården i Januar 1937, havde han jo ikke tid til at passe den, så der gik Trille fra

Klatteup og jeg og passede gården indtil han selv kom. Senere flyttede han med familien derud. Men det var ikke et sted jeg ville blive, det var jeg klar over med det samme. Vi levede meget dårligt hos dem. Vi fik kogt mælk om morgenen, det fik man jo den gang, men her var det futmælk (skummemælk). En dag fik vi hvidkålssuppe, men det var kun vand, jeg har aldrig været kostbar, jeg kunne spise alt. Men det hvidkålssuppe, jeg har aldrig kendt mage, der var ikke andet end enkelte hvidkålsblade deri og så noget flæsk, som det var kogt på. Så siger den ene af karlene til mig, er det det man kalder Kludesuppe? ja Jeg kan sku ingen klude se. Jammen der sidder da en enkelt pjalt, sagde han så. Nej det var ringe kost. Senere blev Ladefogde skilt og begyndte at drikke meget

Sprittfabrikken

Skorstenen blev rejst på spritten den 3 September 1904. Det kan jeg huske, for jeg havde en bror der blev født den dag. Min far arbejdede ude på spritten. Vi havde engang et billed derfra. Laurits Borup er på billedet ved jeg. Min far døde for 35 år siden og så flyttede min mor, så der blev billedet væk. Min far og Laurits Lassen, Laurits Borup, og Theil de var derpå, Da spritten blev raget ned, købte min far nogle gulvbrædder derfra, de ligger sandsynligt i mit hjem endnu, de ligger som gulv dernede. Den lå helt ude i kanten af mosen, lige efter Vildmosegården på højre side., de sidste fundamenter blev først sprængt væk omkring 1953. Det tog ca 14 dage at få kedlen slæbt herud, der var vist 6 spand heste til at trekke. De fik lavet det sprit de selv kunne drikke, det var alt hvad de fik lavet. Det var ikke rentabelt, det blev ingen ting til.

Møllesøen

Møllesøen blev afvandet i 1760 og Vildmosegården bygget i 1768. den ligger i Møllesøen. Møllesøen lå også her, hvor vi sidder, den var meget stor. Kanalen blev gravet op igen i 1920 erne, det kan jeg godt huske, det var en entreprenør der hed Bech, og han tog sig selv af med livet. Han lå ude på en sten, og så lagde han en sprængladning under, og så sprang han i luften. Det var økonomien, det var galt med. Og den dag han sprængte sig selv, så gik det i orden med det. Alle søerne blev tømt da kanalen blev gravet i 1760, men Toftesøen blev sat under vand igen 1973. Bettesøen, den har der været vand i , i den tid jeg kan huske, men min far ,han har bjerget hø i Bettesøen, den blev sat under vand i 1927.

Fund.

Vi fandt da mange egerødder, når vi gravede, men ellers fandt vi ikke noget, Jeg kan huske engang vi fandt en egestamme, der så ud til at være hugget over, det snakkede vi da om, den var hugget ind fra begge sider, men det mærkeligt , at den ligger derude, og den så ikke blev bjerget brugt til noget

1ste Verdenskrig

Min ældste bror var indkaldt under 1verdenskrig, han var den førstearrestant i Varde arrest. Det var fordi de ikke ville bade i en sø. Så blev de sat fast og sad og spillede kort med arrest forvalteren, han fik jo en anmærkning i sin soldaterbog.

Veje

Når vi skulle til Kongerslev skulle vi over Kongstedlund, det var den eneste vej. Den nye vej blev lavet i 1930erne. Før skulle vi helt ud til Tofte led og op af den vej, så kom vi op til Kongstelund, jeg har da både cyklet og kørt den vej, den var noget hullet ved Birkesøen, det var næsten ene sand. Der var 3 mand der gik med fisk. Anton Jensen, Jens Jokumsen og Laurits Larsen, der kørte med hestevogn. Der var en af dem, der fik en ny hest den var både ung og lille, så den kunne trække gigien i sandet, så han havde et reb omkring livet, så kunne han hjælpe hesten med at trække. De første år min far var gift, fiskede han. Og kørte til Kongerslev med trillebør og solgte fiskene. Bare han ikke tjente under en kr sagde han, så kunne det godt svare sig at gå der over.

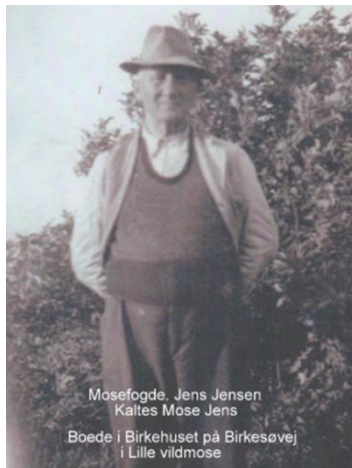
Torvald fortæller

Min bedstefar hed Søren Christian Rasmussen, født i Sandhuse d. 22 Juni 1835
døbt 27 September 1835 i Als kirke. Konfirmeret i Als kirke 7 April 1850

Billederne her er det som Thorvald Rasmussen omtaler om
Kanalgravning og (Mose) "Tovt" Jens

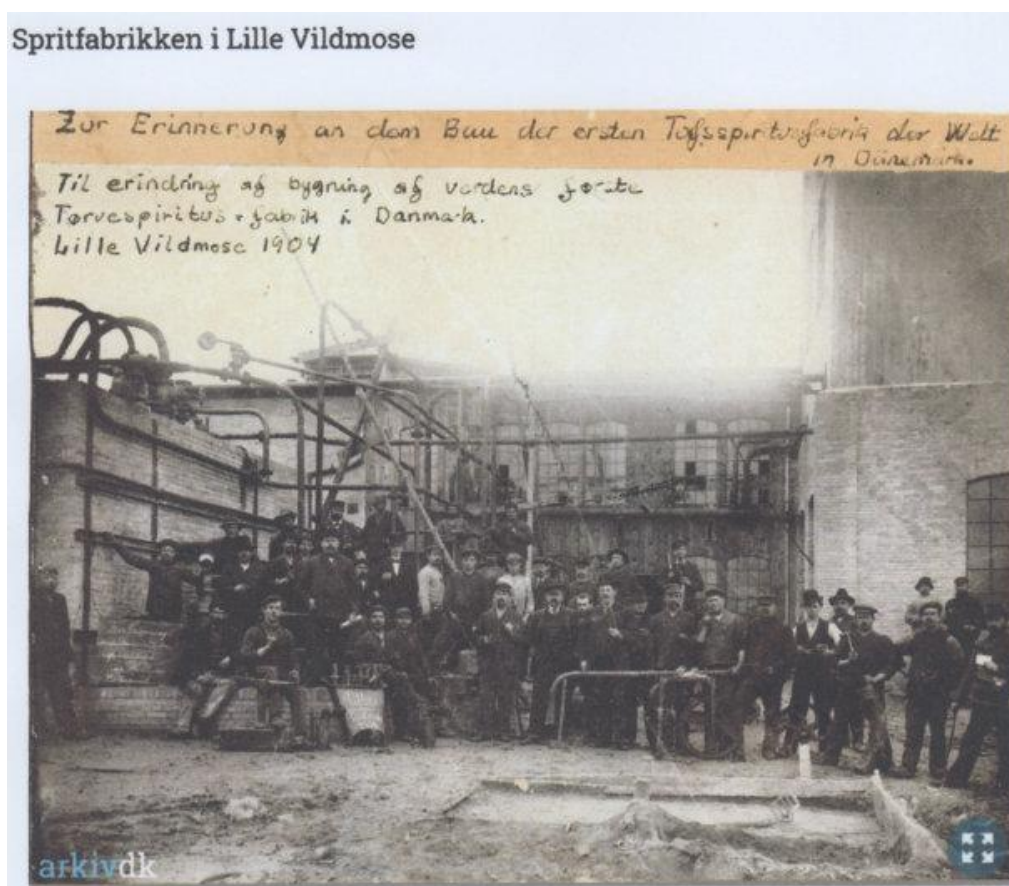

Kanalgravningen i Lille Vildmose 1921- 1922 med Vildmosegården i baggrunden
Manden med kasket og seler Magnus Laursen som er min Birthe Frederiksens familie og
Den anden Otto Pedersen Skibsted eller Smidie

(Mose) ”Tovt” Jens boede ved Birkesøen, der passede han kreaturer for staten

Billederne her er det som Thorvald Rasmussen omtaler. Om Spritfabrikken
Billederne er fra Lokal historie Gudumholm hvor der er meget mere om spritfabrikken i
Lille Vildmose som blev bygget 1905 og nedlagt 1908

Spritfabrikken i Lille Vildmose

Læs om regler for brug af fotos fra arkiv.dk (/rettigheder)

Tervespritfabriken ved Kongerslev

arkiv.dk

Møllesøvej 15 "Moselund"

Matr. 1 dd

Bygget 1953 Af Jens Dinesen og Sinne. Kjeldsen

Af Jens Dinesen og Sinne. Kjeldsen fra Mou fra Skellet ved Mou. Ejendommen var på 38 tdr.

Jens var søn af Jordmoderen I Mou. De har 2 børn Ella og Ib

De boede der til 1992 Hvor efter de flyttede til Toften 46 Mou.

Derefter blev ejendommen handlet 4 gange det første boede der i 3 år og blev skilt. 2 par 3 år og blev skilt. 3. par 3 år og blev skilt.

2000 blev den købt af Kai Olsen og Bodil Hansen der begge kom fra Fræer ved Skørping

Møllesøvej 15 Billedet er fra senere da vi ser træerne er ved at vokse op. Her ser vi hønse huset, som var nybyggernes første bolig medens de byggede resten af gården

Således så de fleste ejendomme ud, der var 2 tegningerne, dette her hvor stalden med 2 rækker køer og 1 række med svinestier og ingen lade. Den anden tegninger hvor der var en lade var bygget til kostalden i en vinkel, der var en række køer og 1 række svine stier beboelsen var stort set den samme blot med nogle enkelte undtagelser

Sinne og Jens Kjeldsen

Ib Kjeldsen og Anni Hansen
datter af Møllesøvej 30

Møllesøvej 15 "Moselund"
Sinne og Jens Dinesen Kjeldsen .deres 2 børn

Ella. født 1954 død 1998

Ib Født 1950

Der var folkedansere i mange år. Billedet er fra 1970- 1980

Møllesøvej 16
Ombygget ca. 1952-53

Beboelsen var oprigtig bygget som drift leder bolig. Derefter som værelser til mange af de arbejder der arbejde i mosen ved fremstilling af tørv til Cementfabrikken i Aalborg under krigen Men efter krigen var holdt og der ikke var brug for tørv til cementen blev der bygget stald og lade og der blev lagt mose til under udstykningen af mosen. Så ejendommen kom til at stå som en af statsejendommene.

Den første ejendom på Møllesøvej der ligger efter skolen på vej ud i mosen.
I dag nedlagt og står som et fritidslandbrug

Øverst i billedet langt ude som to hvide prikker er de to ejendomme der blev bygget langt ude. Kaldtes Nordmosen . Nemlig Møllesøvej 26 tilhørte Åge Kristensen og Møllesøvej 28 tilhørte Villy Kristensen

Møllesøvej 17

Bygget 1953 Af Jens og Jane Vestergård

Matr. 1 dc

Billedet 1962 Vi ser træerne er ved at vokse op

Jens og Jane Vestergård Solgte den tom 1961 til Harry og Stacia Kristensen
De har 9 børn. Poul, Irene, Henning, Jan, Janne, Jørgen, Arne, , Erik, og Ingeborg.
Jan og Janne var tvillinger

Harry kom fra Gudumholm. Stacia der født i Danmark, hendes mor var fra Polen og hendes far fra Rusland.

Harry døde 1988. Stacia 1994. Solgte Ejendommen 1988 Til Åge Christensen Møllesøvej 19

Stacia købte hus på Remissevej i Dokkedal sammen med sønnen Erik:

Senere overtog Åges, søn Kim Hjort Christensen Ejendommen

Der var det at, nogle kom i Vildmosen og spurgte hvor Harry boede, det var der ingen der vidste, men nævnte vi Stacia så var der ingen tvivl

Møllesøvej 18

Bygget 1955. Bygget af Charles og Dorris Thomsen.

Matr. 1 dy

Charles kom fra Aalborg og Doris Vesthimmerland

De har 4 børn Børge, Per, Ole og Elsebeth

Charles dør 1995 og Doris solgte ejendommen 2004 til Gitte Glinvad

Doris flytter til Gartnervænget 4 9293 Kongerslev Doris dør 21 April 2018 som den sidste af nybyggerne

Møllesøvej 19
Bygget 1953 Af Arne Holm og Kirsten Jensen

Matr. 1db 1gy 1hp

Nybygget af Arne Holm Jensen og Kirsten
De kom fra Dronninglund de
havde ingen børn
Holm døde marts 2014

Ejendommen , da Åge og Tove Christensen
købte den 1966

Solgt til Åge og Tove Christensen 1966 Åge og Tove kom fra Helberskov ved Als. Hvor de havde en
ejendom inde i Helbertskov

De har 3 børn Kim. Bo og Lis

Åge Christensen

Tove Christensen

Kim som overtager Hjemmet og Pia

Kim .søn af Åge og Tove Christensen overtog hjemmet Møllesøvej 19
Åge og Tove flyttede til Birkesøvej 5. 2005

Møllesøvej 20.
Bygget 1955 Af Niels og Marianne, Jensen.

Matr. 1pæ 1ff 1gc 1hl

Af Niels og Marianne, Jensen. De flyttede og ejendommen blev 1973 solgt til Hans Peter Hansen der var fra Lyngdalsgård Nr. Kongerslev og Lis der var datter af Møllesøvej 30. De solgte stuehuset fra til Kirsten og Jørn???? og flyttede over i nr. 22.

Hans Peter er Kreatur passer i statens, nu Åge Jensens fonde, fenner i Vildmosen og på strand engen mellem Dokkedal og Hurup hvor der blev indsat vildokser og vild heste Lis dør 16-7- 2018

De solgte Ejendommene 1976 til Peter og Mogens Skjødstrup Larsen der var brødre og kom fra Øster Brønderslev Fra gården Vester Hebbelstrup
Mogens flytter senere til hjemmet for at overtage dette

Hans Peter og Lis Flyttede til Dokkedal lidt senere til Kærvejen 27a Kærsholm 9280 Storvorde.
Hans Peter er stadig 2013 kreatur passer i Vildmosen Nu er det ikke længere statens fenner men under Åge Jensens fonde. Lis havde i flere år i Kærsholm børn i pleje.

Strand fennerne er ophørt, Vild okserne og hestene er flyttet ind i nogle fenner i selve vildmosen, så vidt vides langs fennerne ad langelinje over for p pladsen til Møllesø tårnet

Møllesøvej 22 .
Bygget 1955 Af Jens Møller og Lilian Jensen

Matr. 1dæ 1ff 1gc 1hl

Af Jens Møller og Lilian Jensen. Der var bror til Arne Holm Jensen Møllesøvej 19. Solgte den til Skov. Hvad Skov hed mere ved jeg ikke ,for daglig blev han aldrig kaldt andet end Skov så vidste alle hvem det var. Skov der var ungkarl solgte den 1972 til Hans Peter Hansen og Lis Hansen der fra Møllesøvej 30. Vildmosen. De solgte 1976 til brødrene Mogens og Peter Larsen fra Øster Brønderslev, Brødrene købte sammen 20 og 22 Mogens flyttede hjem til Øster Brønderslev og overtog hjemmet. Gården Vester Hebbelstrup I 1985 Peter og Else Larsen flyttede over i nr. 22 hvor de byggede et nyt stuehus 1989-90

De har Børnene Thomas, Rasmus, Steffen og Majbritt
De driver I dag ejendommen med 180 økologiske malkekøer plus en spagnum produktion

Møllesøvej 24
Bygget 1955 Af Henry Knudsen

Matr. 1dø

Billedet er fra 1962

Henry Knudsen var ungkarl Han blev kaldt Smed Henry Den blev solgt til Hardy og Grethe Nielsen der kom fra Storvorde

de har 3 børn Marianne, Mikael og Flemming de solgte den 1972 til Svend Erik Jensen og Eva der har 2 børn Jørn og Susanne. De solgte ejendommen 1985 til Pinstrups mosebrug, og den har siden stået tom. Svend Erik Jensen kørte i flere år taxa.

Svend Erik og Eva Jensen flyttede til Teglgården i Dokkedal den 1 Maj 1985

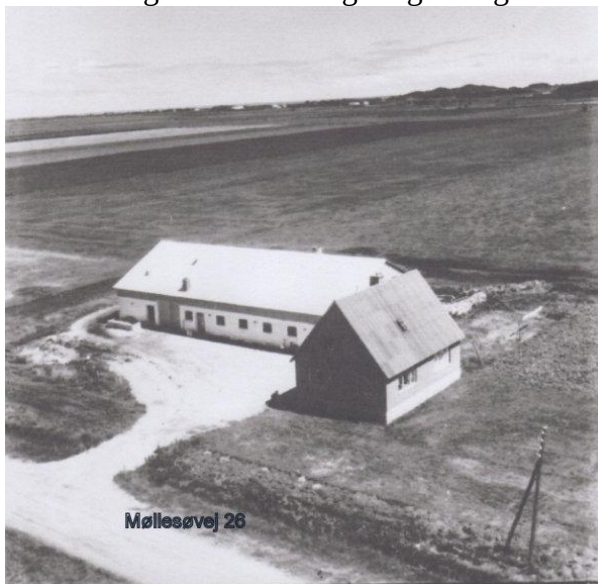
Martha Rasmussen som boede hos dem i mange år, flyttede med til Teglgården den 1 Maj 1985

Martha købte senere Kystvej 212 af Henry og Gerda Pedersen

Ejendommen stod tom fra 1985 til 2013

Ejendommen (bygningerne) blev 2013 købt af Peter Skrødstrup Larsen Møllesøvej 22.

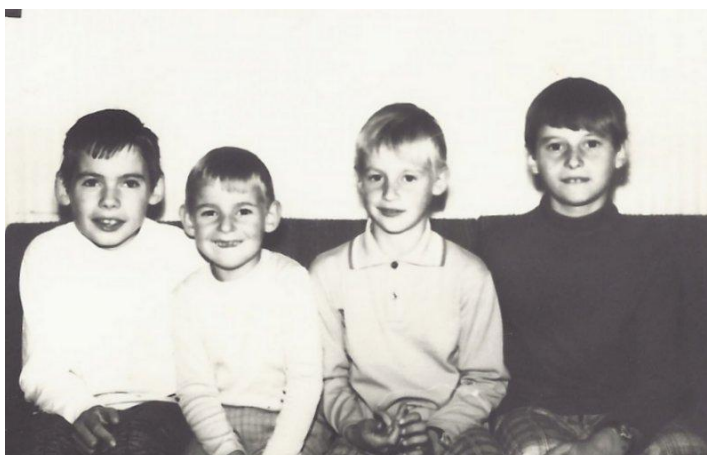
Møllesøvej 26 . “ Pilegården “ Matr. 12d 1dm 1eg 1fc 25f
 Bygget 1957 af Åge Kristensen og Birgit Tinglev Kristensen

Bygget af Åge Kristensen og Birgit Tinglev Kristensen hun var fra Ribe hvor hendes far var maler. Åge var en af de 4 brødre fra Terndrup hede. Boede hos sin bror Eigil på Møllesøvej 34 medens han byggede, derfor var det ikke nødvendig at bygge hønsehuset. De har 4 børn Hans, Jens. Per og Jan. Solgte ejendommen 1972 til Anton Østergård fra Gudum som solgte den videre nogle år efter til Pinstups mosebrug

Birgit og Åge Kristensen

Hans Jan, Per Jens

.Hans dør 2002

De 4 brødre der bygge nye Ejendomme i Lille Vildmose

Ernst Birkesøvej. 3

Eigil. Møllesøvej 34

Villy. Møllesøvej 28

Åge. Møllesøvej 26

Møllesøvej 26

Åge og Birgit flyttede til Mejsevej.9 Terndrup. Åge fik arbejde på DLG Kongerslev og senere galvanisering i Terndrup

Hej Birthe Tak for materialet vedrørende lille vildmose, jeg kan oplyse at Møllesøvej 26 blev af Åge Christensen solgt til Anton Østergård som begyndte på sphagnumindvinding som så solgte til Per Otte som så gik fallit og herefter købte Pindstrup Mosebrug ejendommen og gjorde sphagnumindvindingen færdig, udhusene brændte i 1992 og der blev opført en ny hal, ejendommen bruges i dag som maskinhus for den rest sphagnum Pindstrup har tilbage i Lille Vildmose, der er ca. 45 ha til Møllesøvej 26, stuehuset er som det altid har været. Møllesøvej 28 Villy Christensen ophørte med at drive landbrug i 1988 og lejede jorden ud til Pindstrup som afgravede jorden i klyner da det var tilendebragt solgte Villy ejendommen til Peter Larsen som nu driver det som økologisk landbrug. Villy, Åge og Ejgild + et par sønnerne arbejdede i en del hos Pindstrup Mosebrug

Produktionsleder Claus Jensen Pindstrup Mosebrug

Møllesøvej 28 "Nordgården"

Matr. 1 eh 1ei

Bygget 1958-59 Af Villy Kristensen

Det var den sidste ejendom der blev bygget i Lille Vildmose

Han byggede som ungkarl og var en af de 4 brødre fra Terndrup hede. Men blev gift 1961 med Hilda fra Snæbum døde 1991. Villy 2008 De har 5 børn Gert, Bjarne, Lilly, Konny og Eva. Villy lejede mosen ud til Pinstrups mosebrug 1985 og solgte Ejendommen 2000 til Peter Larsen Møllesøvej 22. og flyttede derefter til Mou Villy dør 2008 Hilda 1991 Villy var ungkarl da han byggede og boede over hos sin bror Åge Møllesøvej 26. "Pilegården" 1958 byggede han stalden og 1959 stuehuset

Da Villy kunne bo hos sin bror var det ikke nødvendig at bygge et hønsehus som alle de andre nybygger gjorde, for at bo der medens Ejendommen blev bygget- Villy flyttede til Junoparken Mou efter at solgte gården 2000 til Peter Skødstrup Larsen Møllesøvej 22

De fire brødre

Ernst Birkesøvej. 3

Eigil. Møllesøvej 34

Villy. Møllesøvej 28

Åge. Møllesøvej 26

Møllesøvej 30.

Bygget 1955 Af Poul og Else Lauritsen.

Matr. 1ea
på 30 tdr.

Poul og Else Lauritsen. de fra flyttede, og ejendommen stod tom et år
i 1964 overtog Karl og Else Hansen Ejendommen

De havde børnene Lis, Inger, Anni, Oda, Jonna, Anette og Jørn

Sønnen Jørn overtog hjemmet 1987 men solgte den 1990 til Peter Larsen Møllesøvej 20 der videre
solgte husene til Kristine og Jesper Tonnisen der var fra Kystvej 220. Dokkedal, søn af Karen og
Poul Tonnisen. han døde ung fra kone og 2 små børn. Kristine blev gift (?) igen med Peter Kvist der
driver en forrentning med sand og grus de har så vist vides 2 børn sammen

Karl og Else Hansen flyttede til Møllesøvej 4 Dokkedal. Karl døde 1992 . Else 2019

Nybygget

Poul Lauritsen

Else og Karl Hansen Deres Sølvbryllup 5 Maj 1977. Møllesøvej 30
Med deres 7 børn 6 piger og 1 dreng.

Møllesøvej 30

Karl Hansen med familie. Indsat med tilladelse af Else Hansen

arkiv.dk | Else og Karl Hansen med børn, Dokkedal

Side 2 af 2

Møllesøvej 30

Bemærkning	Bagerst fra venstre Nr. 01 Anette Hansen født 10. januar 1961 Nr. 02 Lis Hansen født 28. december 1951 - død i Kærsholm den 16. juli 2018 Nr. 03 Jonna Hansen født 3. august 1957 - gift Nørgaard Nr. 04 Inge Hansen født 3. juli 1953 - gift Jensen Forrest fra venstre Nr. 01 Oda Hansen født 16. juli 1955 Nr. 02 Else Hansen - født Else Johanne Marie Larsen i Sønder Tranders sogn den 12. maj 1935 <i>død 2019</i> Viet i Mou kirke den 5. maj 1952 til Nr. 03 Karl Hansen født 16. februar 1925 i Vindblæs sogn - død 20. december 1992 i Dokkedal Nr. 04 Jørgen Hansen født 28. januar 1964 Nr. 05 Anni Hansen født 24. juli 1954 - gift Kjeldsen
Årstal	1977
Dateringsnote	5. maj
Fotograf	Ukendt
Materiale	digital optagelse
Sogn	Mou Sogn
Kommune	Aalborg Kommune
Arkiv	Lokalhistorisk Arkiv Sejlflod

Mor og fem børn slap uskadt fra flammerne

2-5-4118

af Jens Holst
jens.holst@sejlfloed.dk

sik til hele huset. Der gik
også lidt i dele af forgan-
gen.

- Men kvinden og hendes
18-årige søn fik - efter at
have fået de andre børn ud
- så nogenlunde slukket
branden med vand fra en
vandslange, så vi kunne
nøjes med at efterslukke
og så ellers få luftet geval-
digt ud i det røgfyldte hus,
lyder det fra indsatstede-
ren.

- Hele huset er sodet til,
og huset vil ikke være be-
boeligt i mange dage. Vi
har skadetret huset og så
skal forsikringssekab og
skadeservice have styr på
det, siger Anders Brobøl,
der kun har roser til overs
for familiens håndtering af
branden.

Familien, der nu skal
genhuses, kunne ovenpå
forsikringssekabens tilbringe
natten hos en morfar, der
bor lige i nærheden, for-
tæller indsatslederen.

DOKKEDAL: En mor og hen-
des fem børn slap heldigt
fra en brand på Møllesøvej
30 tæt ved Dokkedal.
Brandalarmen indløb ved
23.30-tiden natten til tir-
sdag.

- Familien var kommet
hjem fra en konfirmation,
og moren ville lige tænde
op i brændeovnen. Det lyk-
kedes dog ikke rigtig, da
der er problemer med rå-
ger, der bygger rede i skor-
stenen. Moderen tømte
derfor gløderne ud i en po-
se og satte dem udenfor på
husets trappe. Her har glo-
derne åbenbart fået næ-
ring, så de kunne antænde
husets forår, forklarer
indsatsleder Anders Bro-
bøl, Nordjyllands Bered-
skab i Aalborg Kommune.
Føreren var af plastik,
og den voldsomme røg fra
den brændende dør bredte

Møllesøvej 32.

Matr. 1 eb

Bygget 1955 af Anker og Grethe Jensen

Anker død 1992 Grethe 1991 Dokkedal kirke.

Anker var fra Sdr Kongerslev. Grethe var fra "Ryttergården" Graverhusene ved Solbjerg.

De har 5 børn Mitcy, Tommy, Laurids, Joan. og Klaus.

Købt som dødsbo 1993 Af Peter Thorup og Tinna Knudsen. Peter kom fra Århus og Tinna fra Aalborg

De har 3 børn Nanna, Simon og Jacob Peter er i dag ved Codan forsikringer

Møllesøvej 32 nybygget

Grethe og Anker Jensen

Maskinparken på Møllesøvej 32

En Gylner Diesel, Den kan køre hvor mor ikke kan træde sagde Anker- mor var stor Mosen var blød.

Da de byggede ejendommen måtte de flytte den et stykke da de gravede ned i en gammel boplads med ris brønd og masse af potteskår.

Anker og Grethe Jensen i en stille stund

Møllesøvej 34 "Nygård".
Bygget 1955 Af Eigil Kristensen som ungkarl

Matr. 1 ec

Eigil Kristensen var en af de 4 brødre fra Terndrup Hede, Ungkarl Solgte Ejendommen 1985 til Pinstrup mosebrug Eigil flyttede til Kystvejen 149 Dokkedal. Eigil dør 2010

Det var dette år Pinstrup mosebrug købte flere ejendomme i vildmosen for at udvide deres spagnum portion. De købte mosen blandt andet fra Møllesøvej 30. 32, 34 .36 der var cirka 4 tdr. land mark til disse ejendomme det var Pinstrup ikke interessere i og solgte alle 4 marker til Carl Hansen Møllesøvej 30 solgte dem vider til Peter Skødstrup Larsen Møllesøvej 22.

Der var kun 2 ejendomme hvor Pinstrup købte hele ejendommen Møllesøvej 34 og 24 de andre ejendomme købte de blot mosen af. Her på 34 købte Pinstrup hele ejendommen

Da Eigil flyttede til Dokkedal lejede Pinstrup bygningerne ud til flere ,Bland andet, Helle og Hank Drent (Holænder), så en Hanne og Orla. Så købte Niels Rysgaard og Lone ,Ejendommen af Pinstrup og solgte senere til Flemming Daugård Nedza og kone Vanessa Nord Emanulsen

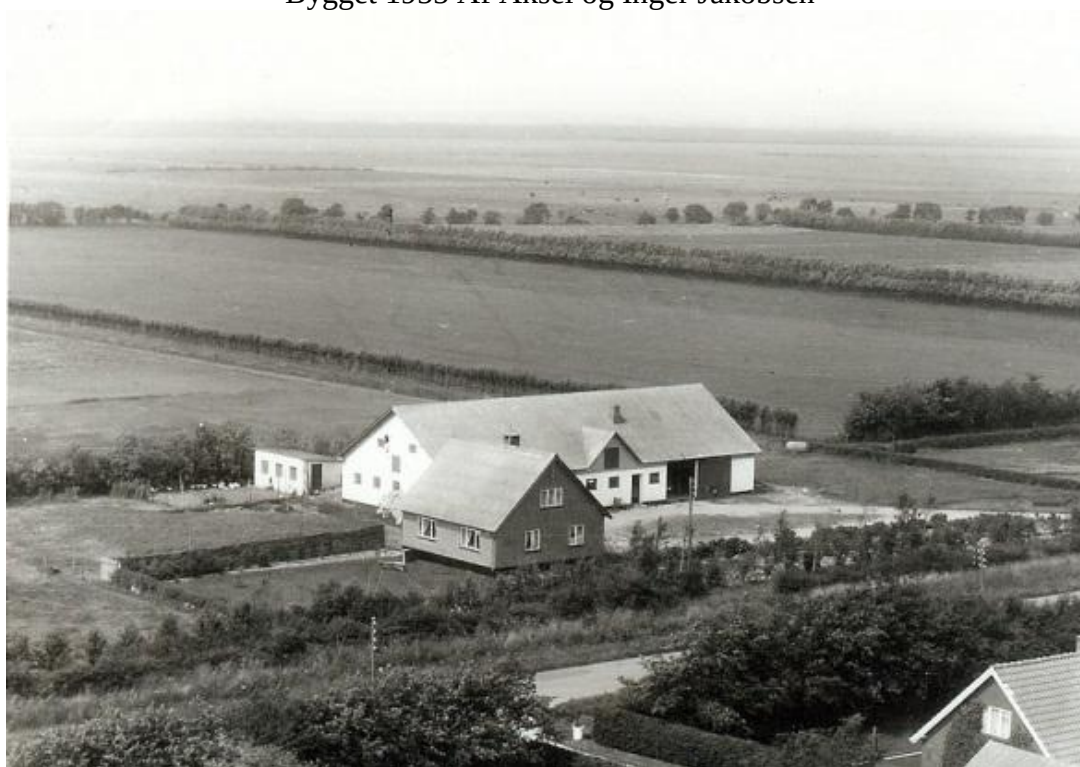
Da Eigil byggede fandt han en del potteskår men historisk museum havde ikke tid til at tage sig af det så de ligger der stadig, især hvor Eigil byggede sine siloer. Eigil fortalte han havde bevaret nogle potter, Hvor de er nu ved jeg ikke.

Eigil Kristensen

Møllesøvej 36.
Bygget 1955 Af Aksel og Inger Jakobsen

Matr. 1 ed

Aksel og Inger Jakobsen der kom fra Fjellerad
De havde børnene Poul Erik, Kamma Jytte, Mona .

Den stod tom i et par år indtil Arne Levisen og Doris købte den i 1963 og havde den til 1986. Da solgte de den til Peter Løth Nielsen. Som lever sammen med Eva Kristensen datter af Møllesøvej 28 Hvor efter Arne og Doris Levisen, flyttede til Snebærvej 12 Mou. Hvor de begge var fra, De har 3 børn Gurli, Birgit og Hanne

Arne Levisen var i flere år opsynsmand ved statens fænger i Vildmosen, så efter dyrene og talte dem der var på fællesgræsning og gav besked til ejeren hvis et dyr var syg

Inger og Aksel Jakobsen

Aksel og Inger Jakobsens børn

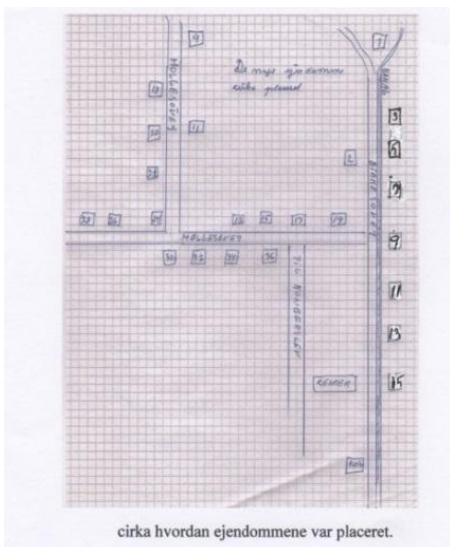
Møllesøvej

Her ser vi rigtig hvor bart det var da de opdyrkede og bebyggede Lille Vildmose 1952 til 1959

Møllesøvej set fra mosen mod Dokkedal i baggrunden.

- Møllesøvej Nr. 18 Bygget 1955 af Charles og Dorris Thomsen Den sidste mod Dokkedal
- Møllesøvej Nr. 20 Bygget 1955 af Niels og Marianne Jensen
- Møllesøvej Nr. 22 Bygget 1955 af Jens Møller og Lilian Jensen
- Møllesøvej Nr. 24 Bygget 1955 af Henry Knudsen ungkarl i dag ruin
- Møllesøvej Nr. 30 Bygget 1955 af Poul og Else Lauritsen
- Møllesøvej Nr. 32 Bygget 1955 af Anker og Grethe Jensen Den nærmeste i billedet

cirka hvordan ejendommene var placeret.

Jeg har forsøgt at tegne hvor Ejendommene ca var plaseret

Billedet er et avisudklip fra Aalborg dyrskue 1969

Tilsendt af Nina Kristensen. Førhen Birkesøvej 5

Marianne og Vibeke Olsen børn fra Møllesøvej 11 de var med i landsby ungdom og havde hvert år kalve med på dyrskuet. Vognmanden. Torkild fra Dokkedal kørte kalvene derud. Her i teltet måtte børnene sove sammen med deres dyr

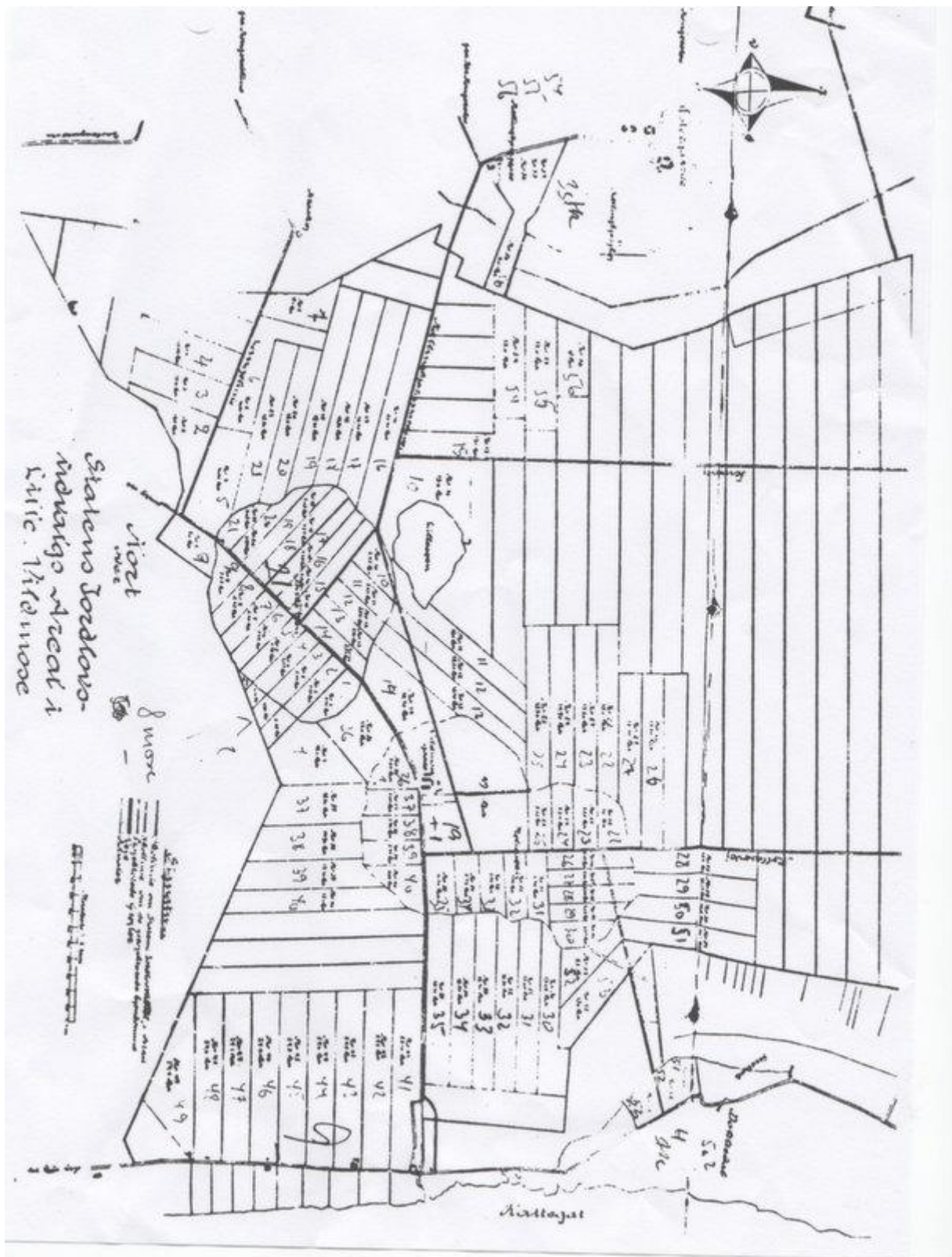
Fra venstre Marianne og Vibeke Olsen Møllesøvej 11. Siddende Elna Olsen Møllesøvej 11.

Grethe Jensen Møllesøvej 32. Egon Olsen Møllesøvej 11. Arne Levisen Møllesøvej 36.

Birgitte Larsen og Erik Larsen med Anette på Armen Birkesøvej 11

Dette Dyrskue blev set hen til som sommerens udflugt for os alle i Vildmosen

Udstykningskort over Statens Jordlovsudvalg Areal i Lille Vildmose

STATENS JORDLOVSUDVALGS UDSTYKNINGSPROTOKOL

(VEDRØRENDE JORD I OFFENTLIG EJE)

År 1926 den 27. oktober afholdtes der udstykningsmøde
på ~~den staten tilhørende jord~~ Park hotel i Aalborg vedrørende den staten til-
hørende jord i Lille Villamose i Aalborg amtsråds-kreds.

Til stede var:

Som repræsentant for jordlovsudvalget: forrænder for samme, H.C. Nielsen-Lars.

Som repræsentant for husmandsbrugskommissionen: Martin Kjøllesen.....

Landinspektør: E. Bjørnkjær (Adr.) Kystov 9, Aalborg.....

Yderligere: Inspektør Johs. Knudsen og formst. Ejnar Rosenbækn.

Statens arealer opdeles i lodder med forløbende numre. Arealer, som staten under udstykningsmødet erhverver ved mageskifte, får særskilte højere numre. Dersom et af staten ved mageskifte erhvervet areal skal deles ved statens afvending, får det straks ved erhvervelsen flere lodnumre.

En lod, som staten ~~afhænder~~ ved mageskifte, anføres på sæd-vælig måde under rubrikkerne 1-7 (i rubrik 2 benævnes den „mageskiftelod“).

Den lod, som staten erhverver ved mageskiftet, anføres ved statens ~~erhvervelse~~ under rubrik 6 som udgående mageskiftelod eller en del af dette og ved statens afvending under rubrikkerne 1-7 (i rubrik 2 benævnes den eller sin fremtidige anvendelse, f. eks. „tillægsareal“).

Følgende forslag til udstykning vedtoges:

Statens arealer opdeles i lodderne nr. 67 til 104 nye lodder) heri ikke medregnet
restparcellen (ubebygget og uden lod nr.)

Ved mageskifte erhverver staten lodderne nr. 1 ingen:

Det vedtoges at lade udstykke 3 nye brug beliggende langs Møllesevejen og Muldbjergvejen og et nyt brug beliggende langs Kanalvejen og Hølsøen. De to sydligste brug langs Møllesevejen (øst for samme) består alene af kultiveret højmoseareal.

Det nordligste brug langs Møllesevejen består af to lodstykker, nemlig 1 lodstykke øst for Møllesevejen og syd for Muldbjergvejen bestående af kultiveret højmoseareal og 1 lodstykke nord for Muldbjergvejen, endnu ikke fradraget kultiveret.

Køberen til denne lod skal have brugret til halvdel af lod nr. 50, der består af kultiveret højmoseareal, indtil ovennævnte lodstykke er fradraget.

Brugret ved Kanalvejen består dels af mineraljord og dels af kultiveret højmoseareal.

De 4 nye brug indgår som interessenter i jordlovsudvalgets forpligtelse vedr. vandledninger og el-forsyningen. Tilslutningen til vandledninger og el-forsyningen betales af de 4 parcellister alene.

Lodderne sættes alene og med jordrente-ydelse.
For det 1. tilfælde at en af parcellisterne forlanger at overtage parcelen med hus, køkken, fastsættes denne til 22.000 kr., heraf 4.000 kr. som en rejsegang og 18.000 kr. som hus- og køkken.

For den eventuelle pålægges lodderne bidrag til vedligeholdelse af privat veje.
St. J. 15-105 151, 152.

Fæstet på baggrunden.

STATENS JORDLOVSUDVALG's kontor

København K., den 27. februar 1951.

Holbergsgade 25

Tlf. Byen 8690

HG/TV

V. jr. nr. 981

Bedes anført i svarskrivelsen.

Statens jordlovsudvalg,

vildmosetilæynet, pr. T y l s t r u p .

Under dags dato har statens jordlovsudvalg tilskrevet M.Kjeldsen formand for husmandsbrugskommissionen for Ålborg amterådekreds således:

"Lodderne nr. 6 - 11 af Lille vildmose i Ålborg amterådekreds kan nu overdrages til de på vedlagte fortegnelse opførte ansøgere.

Enhver af de nævnte ansøgere har fra jordlovsudvalget fået tilsendt meddelelse herom og har afgivet erklæring om at ville overtage en lod.

Fordelingsmødet, der ledes af formanden for statens jordlovsudvalg, og ved hvilket et medlem af husmandsbrugskommissionen bør være til stede, er fastsat til mandag den 5. marts 1951 kl. 9 på vildmosegården.

Man skal derhos anmode Dem om at tilsige samtlige formævnte ansøgere til mødet ved anbefalet brev med mindst 4 dages varsel (blanketter til brug ved disse tilsigelser vedlægges).

Når lodderne er påvist i marken, foretager formanden for jordlovsudvalget fordelingen af disse, eventuelt efter lodtrækning imellem ansøgerne. Formanden medbringer til mødet blanketter til slutsedler in duplo, således at disse dokumenter kan blive underskrevet på stedet, samt det fornødne antal "Beskrivelse og overenskomst" med følgeskrivelse til udlevering til køberne af lodder til oprettelse af selvstændige brug.

1 kort over de omhandlede lodder vedlægges til opbevaring i kommissionen."

Hvilket herved meddeles.

20. februar 1958.

JK/HH.

Statens Jordl vsudvalg,
København.

Med tilbagesendelse af hoslagte sag, 15-105-26³¹,
skal tilsynet meddele:

Det omhandlede vejstykke, strækkende sig fra Broen, der er fælles for Mejr Nielsen og Ernst Kristensen, og til Ernst Kristensens bygninger, udgør ca. 170 m. E. Kristensen har kørt meget fyld på vejen, så den er hævet ikke så lidt over jordsmonnet, men desuagtet må den nærmest karakteriseres som ufarbar om vinteren i tøvejr. For ikke så længe siden var en lastbil hos Kristensen for at afhente slagterisvin. Det varede længe, inden bilen igen nåede broen.

Der er stor sandsynlighed for, at vejen kunne bringes i orden ved efter fornøden behandling af vejbanen at tilføres et lag uharpet ral. En tre meter bred belægning i et 25 cm tykt lag vil kræve ca. 130 m³ af dette materiale. Man regner med, at een m³ leveret på vejen vil koste 10-12 kr.

Ernst Kristensen tænker også på den mulighed at bygge en bro over kanalen udfor ejendommen. Han slap derved for vedligeholdelsen af vejstykket, og transporten af mælken, der skal leveres på Kanalvejen, blev meget kortere. Men en sådan bro vil blive så dyr, at det vist ikke er at tænke på.

Ernst Kristensen vil være meget taknemlig, om der kan ydes ham et tilskud til vejens istandsættelse.

Det bemærkes, at omhandlede vejstykke udgør en del af den udlagte adgangsvej til det Vildmosegård tilhørende areal syd for Ernst Kristensens jord.

Et ride visende vejens forløb er vedlagt.

For Vildmosetilsynet

STATENS JORDLOVSUDVALG's kontor

København K., den 27. februar 1951.
Holbergsgade 25
Tlf. Bogen 8690
HG/TV

V. Jr. nr. 981
Bedes anført i svarskrivelsen.

Statens jordlovsudvalg,

vildmosetilsynet, pr. T y l s t r u p .

Under dags dato har statens jordlovsudvalg tilskrevet M.Kjeldsen formand for husmandsbrugskommissionen for Ålborg amterådekreds således:

"Lodderne nr. 6 - 11 af Lille vildmose i Ålborg amterådekreds kan nu overdrages til de på vedlagte fortegnelse opførte ansøgere.

Enhver af de nævnte ansøgere har fra jordlovsudvalget fået tilsendt meddelelse herom og har afgivet erklæring om at ville overtage en lod.

Fordelingsmødet, der ledes af formanden for statens jordlovsudvalg, og ved hvilket et medlem af husmandsbrugskommissionen bør være til stede, er fastsat til mandag den 5.marts 1951 kl. 9 på vildmosegården.

Man skal derhos anmode Dem om at tilsige samtlige fornavnte ansøgere til mødet ved anbefalet brev med mindst 4 dages varsel (blanketter til brug ved disse tilsigelser vedlægges).

Når lodderne er påvist i marken, foretager formanden for jordlovsudvalget fordelingen af disse, eventuelt efter lodtrækning imellem ansøgerne. Formanden medbringer til mødet blanketter til slutsedler in duplo, således at disse dokumenter kan blive underskrevet på stedet, samt det fornødne antal "Beskrivelse og overenskomst" med følgeskrivelse til udlevering til køberne af lodder til oprettelse af selvstændige brug.

I kort over de omhandlede lodder vedlægges til opbevaring i kommissionen."

Hvilket herved meddeles.

Tre unge handelsfolk fra vildmosen

Det var småt med lommepenge, så Susanne Frederiksen fra Birkesøvej 3 havde 2 af hendes fætre fra Vodskov på sommer ferie. Tommy Skov Laursen til venstre. Susanne fra Birkesøvej og Jan Skov Laursen. De flette måtter af høstbindegarn og satte sig op på Birkesøvej med salg for øjet, der var ikke store salg, Folk nøjes med at vinke.

Mel: Blæsten går frisk over Limfjordens vande.

Luften er høj over Vildmosens vidder,
udsynet herligt fra Mulbjergs top,
gæssene skræppen og fuglene kvidder,
hører vi når vi står tidligt op,
og ørnen flyver med store sving,
og tager en skarv, let som ingenting.

Sommeren igennem går kvier og gumler,
æder sig fede i mosens græs,
og i det fjerne maskinerne rumler,
klyner der skæres i store læs,
og svaner i flok kommer her på træk,
forinden de flyver langt bort og væk.

krondyr der græsser op Toftskovens fæner,
tit får besøg af vildsvin og ræv,
rådyr og harer er blandt deres venner,
kommer en krybskytte, får han tæv,
fra Kraglundsporten til Grevens slot,
har alle de vilde dyr det godt.

Høstmarkskoven i nord danner rammen,
om en flok krondyr og andet vildt,
ved foderpladsen søger de sammen,
maden serveres, det er da snildt,
men hvis en fremmed så dukker op,
tilbage til skoven i fuld galop.

Brande i Lille Vildmose 1972

Stiftstidende

AALBORG

800 tønder land mose br

Med ryggen umiddelbart op mod Toft skov fik mandskab fra Falck i Terndrup, Hadsund og Aalborg samt mandskab fra CF-kolonnen i Thisted, militær fra Nr. Utrup og lokale brandværn i går ved 16-tiden den voldsomme brand i Lille Vildmose under kontrol. Der var da brændt ca. 800 tønder land lyng og tørt græs med spredte buske.

Omkring 185 mand var sat ind på opgaven. Falck fra Terndrup, fra Hadsund og Aalborg

Mosearealerne var rødet af helt op til Toft skov. Brandmandskabet stod i bogstaveligste forstand med blev standset. Til venstre på billedet ses en del af Toft skov, der er hjemsted for en af Nordens vildvin.

borg havde omkring 30 mand, de lokale brandværn mødte med ca. 25, og desuden var der omkring 100 mand fra CF-kasernen i Thisted og ca. 30 værnepligtige fra Nr. Utrup kaserne.

I nat har både Falcks redningsmandskab, CF-ere og det lokale brandværn holdt vagt.

Vand fra Kattegat

I de kommende dage bliver der et enormt efterslukningsarbejde, oplyser landpolitiassistent Oisterbæk Nielsen, Gistrup.

Falck og CF-folkene vil i dag lægge rør og slanger ud i Kattegat et par kilometer fra brandstedet og pumpe vand ind til området, hvor liden flæde steder er trængt ned i mosejorden.

Toft skov tilhører godset Linderborg i Himmerland. I forbindelse med flere tusind tønder land mose er skoven indrettet som vildtreservat, og her står bl. a. en af Nordens største fritlevende kronvildbestande, omkring 500 stk., samt en stor bestand af fritlevende vildvin. Og dertil kommer, at reservatet er rugeplads for flere sjældne fuglearter.

Markbrand årsag

Liden opstod efter halmbrænding på et areal, der græsses umiddelbart op til Toft skov. Her havde gløder

Ole Nielsen, Dokkedal, brandt halm af tirsdag. Onsdag morgen opdagede han, at liden pløj var blundet op og var blevet kastet ind på lyngarelet af hvirvelvinden.

Ole Nielsen slog med det samme katastrofealarm og prøvede derefter selv at bekæmpe liden. Men det var umuligt. Den blev næret af en kraftig brise.

Og inden redningsmandskabet nåede frem, havde liden godt fat i det tørre græs og lyng og var godt på vej mod Toft skov.

For redningsmandskabet var det en svær opgave. Det kneb med at få de tunge slukningsfartøjer ud til brandstedet, og der var intet vand på stedet.

Luneborg kro

Kun 20 min. fra Aalborg

En kro for nutiden med idyl fra fortiden

hotel **Luneborg Kro**

23 Midtenvej
Tlf. 08-26 5100

2. SEKTION

Torsdag 28. september 1972

27. september 1972

ændt

Toft skov er brandtruet

Ministre siger ja til fortsat ral

Landbruksminister Ib Frederiksen og miljøminister Jens Kampmann har nu konfirmeret deres embedsmænds afgørelse i mosen, hvorefter gravekontrakterne med staten langs den nordjyske vestkyst forlænges, indtil en overlandværnskommission har afgjort hele fredningsområdet.

Kystkommissionen for Nordjyllands amt frede 11 september de privatjede arealer. Fremtiden blev anket til overlandværnskommissionen med opsættende virkning for graveforbuddet, således at rullerindvindingen ventes at fortsætte i det mindste nok et år.

Ekspeditionssekretær i landbruksministeriet, Chr. Jørgensen, erklærede dagen efter, at ministeriet ville forlænge gravekontrakterne på statens arealer, der som de eneste er undtaget fra fredningen.

Det er denne afgørelse, de to ministre gav officielt stempel på et møde i går.

Liden blev opdaget i dag ved 16-tiden.

Toft skov tilhører godset Linderborg, der har vildtreservat på flere tusind tønder land i forbindelse med skoven.

Kort før middag meldte Falck, at liden med stor hast nærmede sig skoven. Der er intet vand på stedet, og redningsmandskabet kan foreløbig kun anvende brandslukkere.

Redningsmandskabet fra både Terndrup og Hadsund er sat ind på slukningsarbejdet, men det kniber med at komme ind til brandstedet på grund af tilkørselsforholdene.

Hustrudrab for nævninge i Aalborg i dag

Det nordjyske nævningeting indledte i formiddags sagbehandling mod den 29-årige murervend Niels Orla Jensen, Doense, der tiltales for i august sidste år at have dræbt sin tre år yngre hustru i Frugtrup mose ved Høbro.

Ægteparret, der var separeret, kørte med deres to børn på otte og tre år. Det var meningen, Niels Orla Jensen skulle køres til Doense, hvorefter hustruen og børnene skulle fortsætte til Hammerum, hvor de boede.

Høje anklageskriftet slog Niels Orla Jensen hustruen med en skovl og en sten i hovedet, efter at han først havde taget kvæderag på hende, da hun var ved at stige ud af bilen i mosen.

Efter udmærket kørte faderen sine børn til sine forældres hjem, hvor han satte dem af i nærheden, så de selv kunne gå det sidste stykke. Niels Orla Jensens forsvaret foresatte retsadvokat Per Gudme, Aalborg.

Mose-brand

På andet døgn slæder Falck fra Terndrup og Mon brandvæsen med en mosebrænd hos Poul Land Pedersen, Dokkedal. Ca. 15 tønder land brænder, og mængden på vand gør, at slukningsarbejdet vil tage flere dage. Falck har i dag bedt CF om hjælp.

Knyere, billigere, bedre!

Selv prisen luner!

(08) 3915 36

Højeste sluknings-beredskab i Nordjyl

Halmbrände i tændt moser

19-9-1973

Det ulmer kraftigt i undergrunden i Lille Vildmose, og trods ihærdig indsats er det vanskeligt at kvæle

Snese af CF-værnepligtige, Falck-folk og adskillige frivillige kæmper i dag flere steder i Nordjylland mod store mosebrände, der i dagevis, nogle endda i ugevis, har truet smukke fredede naturområder, bl.a. Toft Skov i Østhimmerland.

— Situationen er værre nu, end for en måned siden, siger redningsinspektør Henning Christensen, Falck i Aalborg. Vi må regne med at skulle køre til disse mosebrände med mellemrum det næste par uger. 14 dages regn kan ikke slukke dem, kun sne kan stoppe ilden. Derfor må vi bede om, at der ikke fortsat brændes halm i eller ved moser. Den kan samles og brændes et andet sted, henstiller Henning Christensen.

Falck-stationerne er så belastede af mosebrandene, at man ikke længere tør afse et større mandskab for ikke at svække

beredskabet over for brande i byområder eller på landejendomme.

Falck stærkt overbelastet

Med slækningen af forbudet mod halmafbrænding er der på ny risiko for ukontrollable markbrände, og Falck vil have sikkerhed for at kunne sætte ind ved alvorligere brande. Derfor er CF-kolonnen i Thisted blevet anmodet om assistance, og mandskab herfra er i første omgang sat ind mod

langvarige og omfattende mosebrände i Lille Vildmose i Østhimmerland og Store Vildmose i Vendsyssel. Begge steder kan brandene blive en trussel for fredede naturområder.

I Lille Vildmose er der således brand nær Lindenberg Gods' dyrehave Toft Skov i mosearealer inden for området Dokkedal-Kongstedlund. Smidie og Komdrup. Foruden CF-støtte har Falck, Terndrup, fået støtte i form af ekstra materiel fra Falck-stationen i Aalborg.

I Store Vildmose er folk og materiel fra CF-kolonnen sat ind mod en brand i Lundergaard Mose ved Kaas Briketfabrik — direkte foranlediget af en markbrand, som bredte sig til mosen. CF-kolonnen har sendt 20 værnepligtige plus to befalingsmænd med fire slukningskøretøjer til Kaasbranden. Slukningen vanskeliggøres af, at der er langt til det nær-

land:

nar ne

lammerne. (Foto: Jens Morten) meste vandløb, så der må lægges slanger ud over store afstande.

Også ved Try og Hjallerup

I Østvendssyssel kæmper brandmandskab fra Falck-stationen i Dronninglund med materiel bistand fra andre Falck-stationer i Vendsyssel mod brand i et større moseareal mellem Try, Hjallerup og Ørum. Her er der et par kilometer til nærmeste vandløb.

Ved Løgstør er det kommunale brandvæsen sat ind mod en brand i Dalsgaard Mose ved Ranum, og man har de seneste dage tillige måttet bekæmpe mosebranden i Hemdrup og Aale.

Mosebrandene er uhyre vanskelige at bekæmpe, fordi ilden ulmer langt ned i de me-

(Fortsættes side 2)

♠ Brand i moserne

(Fortsat fra forsiden)

tertykke tørvelag og skjult kan arbejde sig videre og bryde kraftigt frem igen måske dage eller uger efter, at der er gennemført et større, tilsyneladende effektivt slukningsarbejde.

Gennem det sidste par uger har Falck i Aalborg således måttet køre adskillige gange til brand i det samme moseareal i Nørhøne Mose.

Politi-kontrol med markbrande

Siden bestemmelserne om halmafrænding blev lempet, har vi udstedt flere hundrede tilladelser og hver gang sagt, at der ikke måtte brændes af, hvor der er tølvejord. Ligeledes har patruljer kontrolleret

forholdene, hvor man er kommet forbi afbrænding, men vi har ingen rapporter om landmænd, der har overtrådt forbudet mod afbrænding, hvor der er tørvejord, siger politiasistent G. Knudsen, Løgstør.

— Vi har ikke haft anmeldelser om markbrande, siden forbudet mod halmaffrænding blev lempet, oplyser kriminalassistent K. F. V. Pedersen. Brønderslev.

Mens forbudet var gældende, optog Brønderslev politi kun to rapporter om ulovlige halmfabrændinger.

Hjørring politi har heller ikke haft vanskeligheder siden forbudets ophævelse.

— Det skyldes nok, at en stor del af halmen allerede var brændt af på det tidspunkt, siger politibetjent Herluf Kirkegaard, Hjørring.

Falken i mosen er en slagfalk

En stor og sjælden falk i Lille Vildmose, antaget for at være en nordisk jagtfalk, har opholdt sig i moseområdet nu i mange uger og er af ornitologer bestemt til at være en såkaldt slagfalk, en sydlig og altså geografisk art af jagtfalken.

Mysteriet om dens herkomst er her ved kun oplyst, og eftersom disse steppere flygler lever i Mellem- og Sydeuropa, og endnu mere spændende bliver historien i falkoneren og forfatteren Frank Wenzels øjne derved, at den iturevne falkonerline, fuglen flyver med om venstre ben, er en så karakteristisk, flettet line med knude, at man næsten må tro, fuglen har flyget den lange stækning fra et arabisk land.

Det forekommer ganske usandsynligt, siger Frank Wenzel til Aalborg Stiftstidende, at nogen falkoner på nordeuropæiske breddegrader eller uden for arabiske områder i det hele taget skulle beholde

Natur-
hjørnet

af BERTEL RAVNGAARD

en sådan falkeline, hvis han var kommet i besiddelse af fuglen et sted i orienten.

Ingen europæiske falkonere bruger disse bindinger, siger Wenzel, der er kendt for 20 års opdræt af rovfugle og for bøger om emnet, bl.a. »Europas

Han mener da også, det er en teoretisk mulighed, at slagfalken har fløjet hele strækningen fra et af de arabiske lande. Flugts hjemlige områder er f.eks. Ungarn og Jugoslavien. Sorte glenter, som lejlighedsvis strejfer over Danmark, tilbagelægger tilsvarende strækninger.

Frank Wenzel mener, risikoen for falcken i vildmosen er, at den en dag indfinder sig som hønsetyvet ved en gård og bliver aflivet. I det lange løb må den sjældne fugl anses for at være i så stor fare, at det bedste nok ville være at indfange den og derefter lovformeligt fremløse fuglen, også i de lande, den kan tænkes at komme fra.

Det er klart, ingen bare må tage fuglen, ligesom man ikke må fjerne eventuelle mærker, der kan identificere den og ejeren. Men slagfalken falder samtidig uden for Washingtonkonventionens bestemmelser om dyrebeskættelse ind- og udførelse.

Slagfalken er en smule mindre end jagt Falken og har en rødbrun rygfarve i modsætning til jagt Falkens mere gråblå tone. Den, der har valgt at tilbringe sommeren i Lille Vildmose har netop dette kendetegn foruden bindingen, den flyver rundt med om det ene ben.

Der var for lidt strøm til ejendommene i Lille vildmose efterhånden der blev flere store maskiner på ejendommene

ONS DAG 20. OKTOBER 1982

I går var der tilskuere på. HEF's bestyrelse var i Dokkedal. Foto: Per Kolind

Himmerlands el-forsyning går i jorden med 2000 km kabel

AALBORG: Med special-indkøbt udstyr er folk fra Himmerlands Elektricitets Forsyning i Aalborg gået i gang med at fjerne ca. 60.000 elmaster i Himmerland fra jordens overflade.

Masterne fjernes i den takt, de bliver overfløede, idet HEF udskifter luftledninger med jordkabler.

Kabelarbejdet blev ifølge HEF's direktør Sv. Aa. Langhorn indledt omkring 1. juni. Og det skal fortsætte de næste 10 til 15 år.

Indtil nu har selskabet nedgravet ca. 40 kilometer kabel. Og HEF regner med, at der i alt skal nedgraves ca. 2000 kilometer kabel.

Arbejdet blev indledt på Aars-egnen. Nu er mandskab og materiel flyttet til Østthimmerland. I går blev der arbejdet mellem Mou og Dokkedal, og da havde mandskabet tilskuere på HEF's bestyrelse drog i marken for at besigtige forholdene.

Direktør Langhorn:

– Det er et temmeligt kostbart projekt, vi er gået i gang med, idet det koster omkring 50.000 kroner at nedlægge en kilometer kabel. Blandt andet derfor må vi udføre arbejdet i løbet af en årrække.

Når HEF vil erstatte luftledningerne med jordkabler, skyldes det et ønske om at reducere udgifterne til vedligeholdelse af ledningsnettet. Derudover regner selskabet

ne til 900.000 kroner. Den vibrerer kablerne ned i jorden, og når den har forladt et sted efter endt arbejde, kan man ikke se, den har været der. Den er meget skånsom mod naturen.

delfe

Vinteren nærmer sig og dermed tiden for **VINTERDÆK**

Vi fejrer vort 50 års jubilæum med på vore forvejen billige priser, at give

PRISEKSEMPEL:
Stør: 155 x 10 kv. 375,00
+ EKSTRA juli rabat kv. 50,00
KUN kv. 328,00
(incl. moms, montering og afbalancering)
ISPIGGE

Da det var helt galt i mosen startede de her

Starten gik Birkesøvej 3

Mosen brænder !!!

En beretning fortalt af. Christian Schou Mou til Moseblader Oktober 2016

Når ordenne Mosen brænder lød, var det som regel nogle hårde dage i vente for brandfolk og frivillige brandværn og til tider CF, Det var en alvorlig ting, ikke minst set med datidens redskaber og kommunikationsmidler.

Vi er i årene sidst i halvtredserne og Christian gik i skole i Mou, men også han havde opgaver når alarmen lød.

Brandene opstod som regel som følger af grister fra de maskiner man brugte, men de store tørvestakke kunne også selvændte. Uforsigtig omgang med ild ved tobaksrygning- der var mange piberygere der slog deres piber ud uden at få gløderne rigtig slukket. Det fortælles også at hendsmidt flasker virkede som brandglas og dermed satt ild i den tørre tørvemuld.

Når der blev slået alarm gik alarmen via ”Centralen” til politiet som varskode brandvæsnet . Christians far var brandfogde i Mou og dermed fik han førstehåndsinsigt . Brandfogden samlede det lokale brandværn og fik overblik over omfang og sted. Christians far var til daglig mejeribestyrer, men når der var brand blev det job skubbet til side. Brandfogden viste brandvæsnet hen til arnestedet og beskrev hvordan man kunne komme dertil.

Det lokale brandværn var gået i gang med at rulle slanger ud- ofte ved hjælp af heste.

Christian blev kommanderet på nakken af cyklen og så stod han uden for med et gult flag og viste de efterfølgende brandbiler ud til brandsteder. Man skal huske på at den gang havde vejene ikke navne og de var i øvrigt alle grusveje. Man hentede vand i Bettessøen (Nu dansk Lillesø) og i de større grøfter, men man skulle hele tiden være opmærksom på at de ikke blev tømt så man fik mudder i pumperne. Til en af de virkelige store brand måtte man hente vand i Kattegat. Civilforsvaret rykkede også ud og havde radiostationer- en 3-4- stykker som stod i kontakt med omverden. CF stod også for bespisning af mandskabet, men indtil de fik deres grej gjort klar spiste rigtig mange hos Christians mor.

Brandene var svære at styre- dels var de svære at slukke når de først havde fat i tørvejorden og dels spredte de sig med lynets hast via overfladebevoksning af tørt græs og lyng. En mosebrand kunne i værste fald vare måneder før ilden bevægede sig ned i tørvelaget.

Det er lang tiden siden nu, så der sker nok ikke noget ved at afsløre at Christian havde et par ”skulke- timer”.

Ligesom han en gang kom alt for sent hjem- man troede faktisk han var forsvundet, men han havde et tilbud som man ikke kunne sige nej til.

Han havde nemlig fået lov til, af en af brandfolkene, at køre med i deres brandbil- jo.

Det var en stor dag.

Kystvej

Lidt oplysninger om ejendommene på Kystvej
Oplysningerne er fortalt af Poul Tonnisen Kystvej 220

Om de gamle ejendomme der fik mose lagt mose til under opdyrkningen og de nybyggede
Der var 9 gamle ejendomme og 1 jordløs hus
Vi begynder ved Teglgården syd for Dokkedal Kystvej 179

De 9 gamle ejendomme
Teglgården syd for Dokkedal Kystvej 179 De fik mose lagt til
Liskehuset Kystvej 210 Jordløs hus
Martha Rasmussen 212
Børge Hansen Kystvej 214 De havde en mose selv, hvor de gravede tørv Der blev solgt til private
Niels Auensager Bommen 216
Ib Aunsager 216.a Byggede nyt hus på hans fars Niels Aunsager jord
Poul Tonnisen Knudsminde 220
Fiskehuset 228
Poul Lund Blæsborg 230
Kofod 181

De 5 nybyggede

Aksel Pedersen 218
Jens Tygesen 222
Arne Rosenberg 224
Frode Nielsen 226
Arne Laursen 232

Før 1950 var nogle af gamle ejendomme . Forpagtere under Lindenberg og der var ikke mere mose
til end de kunne grave tørv til egen forbrug. De havde jord vest for ejendommene og så strandene
. Først under opdyrkning af Vildmosen fik de alle mose lagt til samtidig blev der bygget 5 nye
ejendomme . De blev alle herefter til Statshusmandsbrug

Kort over kystvejens ejendomme .
 Begynder ved Tejlgården syd for Dokkedal og så langt der er ejendomme mod Tofte skov

Kort
 over
 Kystvejens Ejendomme
 Lige Næsten
 Men Siger Næsten Men Næsten

Strandegene og nogen jord vest for ejendomme som ejendommene havde da de var forpagter under Staten, Først under udstykningen af Vildmose fik de alle lagt mosejord til
Her på kortet ser vi den gamle vej der gik over kanalen og ned fobi 214 Bommen hvor der skulle betales bompengge deraf navnet Bommen Der kunne stadig i 1970 køres over den gamle bro. men Aunsager sløjfede broen da den gik over til hans mose

Kystvej 179 Teglgården

Teglgårdens stuehus

Teglgården, Yderst til højre ser vi Kattegat.

Chresten og Katrine Christensen som købte Teglgården 1926

Teglgårdens historie er skrevet 2018 af Anders og Petra Christens søn Gert Christensen gift med Mona og var i mange år ringer og graver ved Sdr. Kongerslev kirke, bor i dag Magnoliehaven 10 Sdr Kongerslev

Teglgården er bygget af stenene fra ovnen af det forhenværende teglværk der lå på stedet
I 1800 tallet.

I min barndom kunne man ane resterne af den gamle vej ud i havet, hvorfra stenene blev udskibet og i områder, kan man stadig finde 1mange stenrester fra de gamle brændinger

I 1926 købte slagter og handelsmand Chresten Pedersen Christensen og hustru Kathrine gården. Familien ankom til gården i det tidlige forår og første dag blev mindeværdig for sønnerne Thorkild og Anders som de mente de burde udforske det våde element, (Gården ligger lige i kanten af havet) kun iført underbukser, De blev begge belønnet med at få bagdelen varmet. Ud over Thorkild og Anders havde Chresten og Kathrine børnene Signe, Emmy, Emil. og Berta i nævnte rækkefølge

Teglgårdens jord tilliggende var ved areals tællingen s. 15 Juli 1939 følgende 65 tdr. fordelt på følgende areal. Mark 29 tdr., eng 5 tdr., mose 24 tdr. hede 5 tdr. plantage og veje 2 tdr. Gårdsplads og have 4 skp land hede jorden på Klatterup blev solgt i 60 erne.

Ved tællingen af dyrehold d. 15 Juli 1939 bestod besætningen af 4 heste, 14 køer, 1 tyr, 8 kvier, 6 kalve. 16 bistader, 30 høns, 1 hane, 35 kyllinger, 30 ænder, 30 kalkuner, 10 frugttræer og 10 frugtbuske

Stuehuset på Teglgården bestod af 2 lejligheder (i 1939 flyttede Svend og Valborg Eriksen ind i østerenden til den store leje af 25 kr. om måneden, hertil kom så retten til frit at grave tørv til eget brug) Da sønnerne blev så voksne at de kunne erstatte tjenestefolk flyttede først Thorkild og hustru Asta ind i den østre lejlighed, men Thorkild var mere til fiskeri og lastbil og drev i flere år selvstændig vognmandsfirma fra svigerfamiliens adresse. (Kystvej 175 Dokkedal) I 1953 flyttede så Anders og Petra ind i østerenden med børnene Esben og Gert senere kom Torben og Maja til

Der blev fremstillet en del tørv til opvarmning i Teglgårdens mose. Men i modsætning til mange andre havde Chresten investeret i et tørveværk der kunne producere presset tørv. se billedet

Teglgården slap ikke helskindet igennem verdenskrigen. Natten til den 1 Februar 1945 blæste set op til storm fra nordøst og satte gang i isen, som på sin vej ind mod kysten tog en del miner med, og da de kom under tryk i isskruningerne eksploderede en del af dem. Der skete en hel del materiel skade på bygningerne Faktisk så løb skaderne op i 5000 kr., hvilken var et enormt beløb på det tidspunkt, især når man tænker på at muremester Peter Nielsen som udførte reparationsarbejdet skulder have den nette sum af 2,43 kr. i timen.

Der blev ganske vist udbetalt krigsskadeserstatning, men først i 1959 og kun med 40 % for puljen, der var afsat til finansministeriet var langt tilstrækkelig til de mange erstatninger landet over.

Teglgården havde en stor avl og mange af byens arbejdsfolk har gjort dag lejerarbejde på gården, når avlen skulle igennem tærskværket eller roerne skulle op. Det var altid på den årstid, hvor der ikke var andet arbejde at få. Bundgarnsfiskeriet lå jo altid stille om vinteren og statens mosebrug havde heller ikke brug for folk i den kolde tid og de fleste havde jo ikke noget en sæk kartofler og et stykke gris som supplement til den daglige hushold. På billederne ses nogle af de mange stakke der kunne stå rundt om ejendommen.

Chresten fik hurtigt drænet jorden, gravet grøfter og planter læbælter for at forbedre avlen. Læbælter havde den sidegevinst at der både forår og efterår var et fantasiskragetræk lang disse. Dette benyttede Emmy mand Knud Larsen (ikke at forveksle med købmanden, de hed begge Knud Larsen) og Anders sig af at skyde sækkevis af krager, som blev sendt til København og solgt som "Skotske due"

I slutningen af 50'erne var besætningen af kreaturer og svin efterhånden blevet så stor, at man var nødsagen til at bygge udbygningerne om, så den gamle lade blev til en moderne stald til kreaturer og den gamle stald blev til svinestald, men det gav bestemt ikke mere plads til avlen.

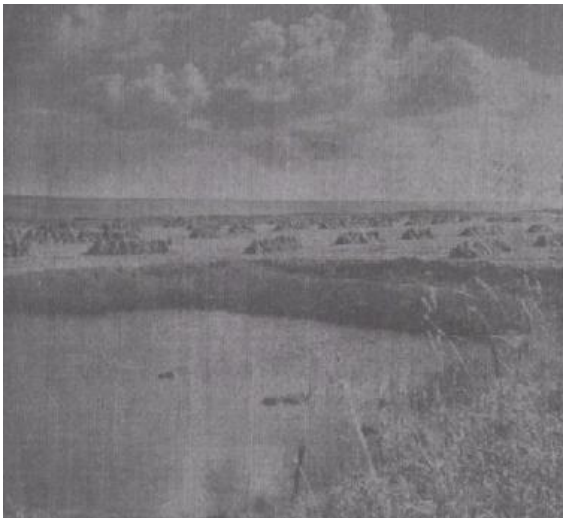
På strandengen var der som regel en god avl. Der kunne dog godt opstå problemer med at få avlen bjerget. Som billedet viser i Aalborg Amtstiende skulle man ikke glæde sig for tidligt for 2 dage efter at det flotte billed blev taget kunne avlen ses langt ude til havs på vej til Sverige, efter en kraftig gang højvande.

I midten af 50'erne uddannede Anders og Petra sig til porcelænsmalere ved Visse/s Malerskole i Århus og siden har de undervist på aftenskoler over det meste af Østthimmerland, samtidig med at Anders blev valgt til formand for husflids kredsen i Aalborg Amt. Det betød at han var en del fraværende og meget af det daglige arbejde måtte overlades til Chresten og os drenge, men det gik nu ganske godt for især Esben var meget interesseret i landmandsarbejdet

I 1984 blev ejendommen af hændet og Anders og Petra der sammen med sønnen Esben overtog gården på Mølholmvej 17 i St. Brøndum der drev ejendommen med dyrkning bl .andet med grøntsager

Den 1 Maj 1985 flyttede flyttede Svend Erik Jensen og hans hustru Eva. Fra Møllesøvej 24 i Lille Vildmose. Samt Martha Rasmussen der havde været hos dem i mange år Svend Erik kørte taxa i Flere år. Døde pludselig ???? Eva solgte Teglgården og Martha købte ejendommen Kystvej 212 af Henry og Gerda Pedersen og flyttede der dertil ??????

Billeder som henviser til i fortællingen

Kornet som sejlede til Sverige efter den store højvande

Tørveværket

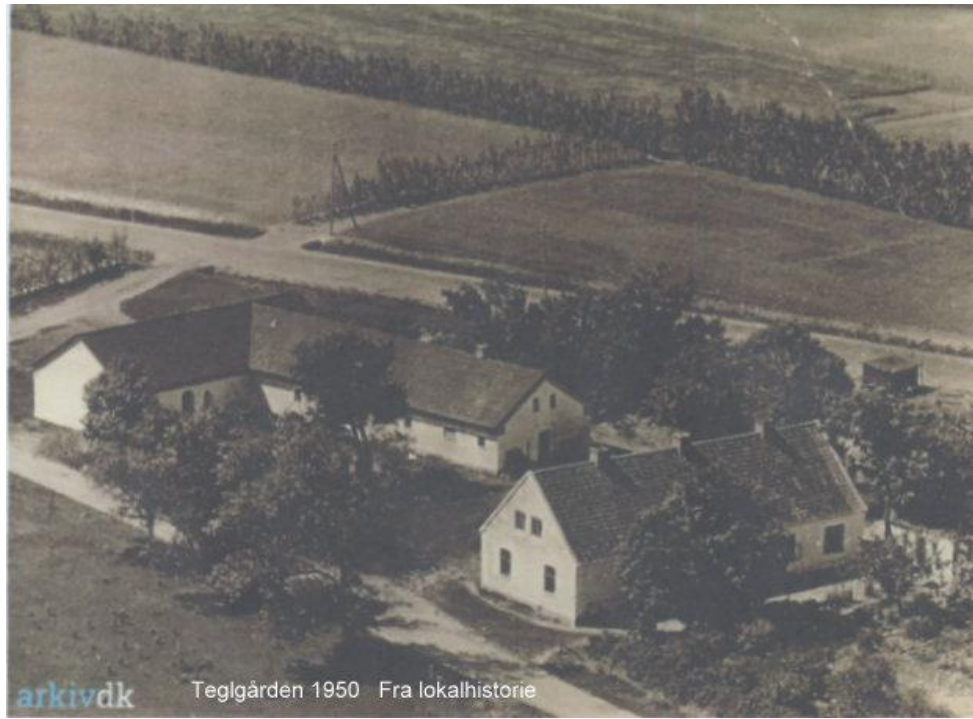

Chresten og Kathrine Christensen med deres børn

1 Chresten 2 Kathrine Christensen. Som købte Teglgården 1926. 3. Bertha som blev gift med Købmand Knud Larsen i Dokkedal 4. Emil blev kongelig skytte, Frerslev hegn Sjælland. 5. Signe boede Klatterup . 6 Anders som senere overtog hjemmet Teglgården 7.. Thorkild blev gift med Asta og drev vognmands forretning fra sinesvigerforældres adresse Kystvej 175 Dokkedal 8. Emmy der boede i den gamle skole Muldbjergvej 17 Dokkedal hendes mand hed også Knud Larsen. Ikke at forveksle med købmanden
Anders og Petra Christensen. Der overtog hjemmet Teglgården Med deres børn

1 Anders 2 Petra. Som blev husflids lærer i bogbinding porcelænsmaling og andre ting
Deres børn 3. Maja 4. Torben. 5 Gert 6.Esben

Teglgården 1950 Fra lokalhistorie Gudumholm

Andes og Petra fra avisen med et udsnit af deres mange præmier for husflid

Kystvej 181 Kofod. Hedegården.

Den gamle Hedegård Kystvej 181

En af de gamle ejendomme og den eneste der ligger på vandsiden. Ove og Jenny Kofod Overtog den 1929 byggede nyt stuehus 1939. og fik lagt jord til 1950 Ved udstykningen af Vildmosen De havde en datter Doris som blev gift med Egon og overtog hendes hjem hvor de fik 4 børn Mette , Britta. Inger og Henning Der var også en Peter Hejlesen der havde været karl på ejendommen i mange år Han havde en is hytte ved ejendommen hvorfra han solgte is. Solgte d 1980 til Kurt G Nielsen. Rold tømmer forretning X L Arden. som samtidig driver jorden fra Kystvejen 226 Kurt Nielsen har aldrig boet der Men lejede bygningerne ud

Jenny og Ove Kofod

Kystvej 210

Kaldet Liskehuset

Minna Kanstrup og Børge Kanstrup . De havde 2 børn. Gitte og Helle

Minna er datter af Børge og Marie Hansen Kystvej 214 som købte huset ca 1966-67

Solgt det til datteren Gitte .

Gitte Kanstrup og Benny Gregersen købte huset. ravede det ned og byggede et nyt 2016

Liskehuset som Gitte ragede ned og byggede et nyt. Bag Liskehuset er der en jordvold som kaldes Reis Hove

Børge død 1997 Minna død 2010

Kystvej 210

Det nybyggede Liskehus

Det nybyggede er trukket lidt tilbage og liggere højere end det gamle hus.

Er det den forhøjning som kaldes Reis Hoven ????

Gitte Kanstrup og Benny Gregersen har sønnen Alexander Gregersen

Kystvej 212

Bygget omkring 1900

Martha Rasmussen

Der boede så vidt det vides Jens og Sine Haslund.

Så, Frede og Esther Hansen der kom fra Ulsted

Er blevet fortalt købt det af Osvald Haslund som var ungkarl

Derefter Henry og Gerda Pedersen der kom hertil 1956-1957, de havde 5 børn. Arne, Preben, Bent, Karsten og Lisbet. Da de kom hertil var laden under opbygning. Det er blevet fortalt af ældre mennesker her, at den skulde være brændt før den tid. Det er muligt da laden er under opførelse. Svend Erik og Eva Jensen. købte ejendommen sammen med Martha Rasmussen som dødsbo. De boet på Teglgården. Hvor Sven Erik kørte Taxa foretning.

Svens Erik døde medens han kørte Taxa

Da Sven Erik dør købte Martha Rasmussen Svend Eriks Jensen andel Og blev så ene ejer af 212

Martha Rasmussen kørte bus. Aalborg bybusser

Kystvej 214.. (Møltofte)

Børge Hansen .Børge overtog ejendommen efter sin far Valdemar Hansen død 1980. Da var ejendommen på 20 tdr. land

Børge og Marie Hansen . Der havde smede værksted og senere Uno X benzin.

De fik ingen mose tillagt men hans far og mor havde et stykke mose hvor de gravede tørv med salg for øjet.

Børge og Marie Hansen. Boede der til de døde Børge 1981 Marie 1984 Begravet Dokkedal

De har børnene. Minna, Kurt og John

Solgte ejendommen 1982 til Peter Kofod Nielsen og Bente Ulrik. De har børnene Hans og Hanna

Det gamle Kystvej 214

Den første start som Børge og Marie Hansen startede som mekanikken på Kystvej 214 .
Der er bygget nyt stuehus

Billedet er fra et maleri der står 1968 på bagsiden.

Den grønne bil i laden er en Ford Anglia Den der står i gården er en Ford Cancun

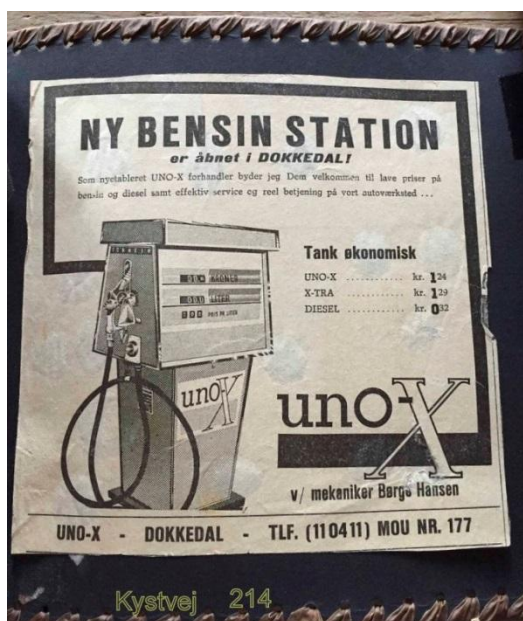
Det var nogle af de første på værkstedet De redskaber der står ved enden af huset er fra tørvegravningen i Lille Vildmose Oplysninger og billedet er fra sønnen John Hansen som her i 2019 bor Smedestien 3 Dokkedal Kystvej 214

Børge Hansen med datteren Minna.
Farfar Valdemar Hansen på Kystvej 214

Marie Hansen med 2 af sine børn Kurt og
Minna i haven Kystvej 214

Tankstationen som Børge Hansen
opførte 1968- 1969 på Kystvej 214

Marie og Børge Hansen Kystvej 214

Marie og Børge Hansens 3 børn

Minna

Kurt

John

Der var en Kilde i kanten af bakken lige Vest for ejendommen. 214 lå på et hjørne, der hvor vejen går fra Kystvej og ad Birkesøvej. En lille bakke op ad Birkesøvej på venstre side, der i kanten af denne bakke var der en kilde. Børge lagde en rørledning fra denne og ned i stalde så dyrene kunne drikke deraf, overskydende vand blev ledt ud i grøften langs Kystvej. Vandet blev aldrig brugt i husholdningen

Når vi læser i gamle papirer, skulde der være en helligkilde der. er dette mon denne ?????

Kystvej 216."Bommen".

Aunsager. Niels Kristian Aunsager Enkemand med 2 børn Bent og Ib. Tog navneforandring fra Jensen til Auensager da der var flere Jensen der,

Fra lokalhistorisk arkiv i Sejlflod kan vi se at der har boet. Karen og Marie Simon Christensen

Og Simon Christensen var ridende landpost i Dokkedal

Den næste ejer vi ved hed. Niels og Sine Sørensen kaldtes Bom Niels og Bom Sine De havde en datter . Helga

Den næste ejer var Laura og Niels Jørn Christensen. Han var blevet enkemand efter at havde boet de i 1½ år og solgte den til Aunsager 1952

Ejendommen var en af de 5 gamle ejendomme den blev kaldt for Bommen ,Fra gammel tid gik vejen på denne side af kanalen og forbi ejendommen hvor der skulde betales bom penge. Den gamle bro var der hvor der i dag 2018 ligger et sommerhus og lige før ,der hvor vejen svinger, var den gamle bro. Den var stadig farbar da vi flyttede i mosen 1960 Birthe.

Mosen som blev lagt til ligger langs den store kanal Bommen brændte november 1954
.Sønnen Ib kom hjem fra Grønland hvor han var i en del år han byggede et nyt hus 1983 lidt fra vejen og drev maskinstation derfra. Blev til 216 a Ib dør 2013 og Nuno han søn flytter op i det nye hus, han har efter Aunsagers død boet i Bommen,

Bent arbejde i mange år i Pindstrups tørvesmuld i lille Vildmose

Ib Enke flytter til Ø Hurup

1890

1900

En af de 5 gamle ejendomme. Bommen før udstykningen

Kystvej 216 Bommen

Ridene landpost Simnon Christensen Ca 1910- 1921

Husmand og landpost Simon Christensen og hustru Karen Marie. Bomhuset

Begge billederne her på siden er fra lokal historie

Folketælling 1890 Kystvej 216
Bommen Kystvej . Dokkedal Mou sogn Fleskum herred

Bomhuset. Mose Fogde. Morten Hansen 53 år g. Egerslevmagle Sjælland
Ane Elisebeth Sæ. 53 g husmor Frisendorf Tyskland
Henrik Hansen 25 år ug søn. Mou sogn Aalborg Amt Fleskum Herred
Ifølge folketællingen er hustru Ane Elisebet fra Tyskland. Er hun datter af ham ? der begyndte

At grave kanalen. Han var i gamle fortællinger. Fra Tyskland og ingen Danske arbejder ville arbejde for ham , da de Danske arbejder mente han vilde lukke havet ind

Kystvej 216 . 1950 . brændte 1954

Kystvej 216 a Ib Aunsager

Ib Aunsager søn af Niels Aunsager byggede nyt hus i 1983 på noget af hans fars jord, Efter han er kommet hjem fra Grønland og driver maskinstation herfra . Ib Aunsager død 2013 Hans søn Nuno bor der i 2015 efter at Ib død . Flytter hans enke til Øster Hurup.

Aksel Nielsen fra Birkesøvejen 7 Købte ejendommen 2106 efter Aunsagers død.

Det gule hus herefter lejet ud De blev senere solgt til Kristian Kristiansen fra Kongerslev

De haller vi ser hører til det gule hus Halmhallerne vi ikke ser på billedet solgte Aksel Nielsen

Birkesøvej 7. Til Anton Nielsen Refnesvej 1 Kongerslev der driver forretning med køb og salg af halm
Bommen 216 står tom og er til salg, her i år 2018.

Halmhallerne vi ikke ser på billedet solgte Aksel Nielsen Birkesøvej 7. Til Anton Nielsen Refnesvej
1 Kongerslev der driver forretning med køb og salg af halm

Bommen 216 står tom og er til salg, her i år 2018

Halmhallerne vi ikke ser på billedet solgte Aksel Nielsen Birkesøvej 7. Til Anton Nielsen Refnesvej
1 Kongerslev der driver forretning med køb og salg af halm

Bommen 216 står tom og er til salg, her i år 2018

Kystvej 218

Bygget af Aksel og Maren Pedersen 1951

Aksel og Maren Pedersen byggede ejendommen som ny stats husmandsbrug 1951

De har børn Agner, Benny og Jens

Sønnen Jen og hans kone Lis overtog Ejendommen 1971 . Jens dør ret ung og ejendommen har skiftet ejer flere gange. Solgte ejendommen til Aunsager 1980 .Skilte bygningerne fra til Lasse Pedersen . Som solgte vide til flere forskellige

2015 bor der Åge og Rita Holmsgård.

Kystvej 220 "Knuds Minde."

1900- 1910 var ejendommen fæster under Lindenberg af Knud Krestian Egense

Henry Tonnisen En af de 7 ældre ejendomme der fik tillagt mose. Henry og Ella Tonnisen overtog ejendommen 1939 og byggede nyt stuehus 1951. Efter at have købt mose til ejendommen

Henry kom fra Solbjerg og Ella fra Vedum Henry og Ella Tonnisen kom som forpagter 1 April 1939 Forpagtere af Staten Da var ejendommen gået fra at være fæster til at være forpagter under staten

De havde 2 børn. Poul og Hilda. Henry og Ella Tonnisen begyndte som forpagter da Ejendommen fra gammel tid var fæster fra Lindenberg. Men da de overtog den 1 April 1939 var de forpagtere fra Staten . Ved den store udstykning af Vildmosen fra 1950 blev der tillagt mose og det blev til Statshusmandsbrug

De gamle bygninger, stalden var fra 1890 og det gamle stuehus 1760. 1983 overtog deres søn Poul og Karen Tonnisen ejendommen og bor 2020. De har 2 børn. 1 søn Jesper som døde ung 2003. 31 år gl. Og datteren Majbrit. Karen var ringe og graver ved Dokkedal kirke i mange år

Kystvej 220 Der er bygget nyt stuehus bygget 1951 , Det gamle stuehus med skorstenen

Kystvej 220

Ella og Henry Tonnisen Deres sølvbryllup 1964 .på Kystvej 220

Besøg hos Poul og Karen Tonnisen på Kystvej 220. 19 Juni 2020

Poul som overtog Ejendommen efter sin forældre, Henry og Ella Tonnisen

Kystvej 222 "Lykkegård"

Bygget af Jens og Kristine Tygesen 1951

Kystvej 222

Jens Tygesen og Kristine kaldtes .Tinne. Tygesen byggede ejendommen som ny stats husmandsbrug 1951 Deres børn Mona, Inger-Lise, Arne og Henning

Solgte den til Keld og Marianne Sørensen 1985 De har 3 børn Mick og Sara der er tvillinger fra 1990 og Benjamin 1997 De bor her 2020

Jens dør 1985 .Tinne solgte ejendommen og flyttede til Kongerslev hvor hun dør 201

Keld og Marianne Sørensen ombyggede gården omkring 1985

Nekrolog- Kristine Thygesen "Tinne"

Kystvej 222 Jens Thygesen. ”Lykkegård”

”

Kirstine Thygesen(Tinne)Jernbanestien 27 Sdr. Kongerslev. Tinne var født og opvokset i Gudumlund i en søskendeflok på 12. Hun kom tidligt ud at tjene på nogle nærliggende gårde.

Tinne Thygesen mødte sin kommende mand Jens Thygesen på en gård i Lillevorde. I 1942 blev de gift. De startede som fodermesterpar på Egense kloster, senere fik de et lille husmandssted på Kongerslev mark

I 1851 byggede de på Kystvej i Dokkedal en gård med 50 tdr. uopdyrket jord, som de drev i ca. 30 år.

Jens døde 1985 hvorefter Tinne solgte gården og flyttede til Sdr Kongerslev.

Nora Nielsen fra Kystvej 226, har i 63 år været veninder , og de sidste år kom de til at bo i den samme bygning på Jernbanestien. Sammen med Nora og et par andre damer var Tinna Thygesen frisk på et slav kort. Computeren blev brugt flittigt, dog kun til spil. Hun var en hyppig gæst i byens pensionistforening og var der indtil få dage inden hun sov stille ind.

Tinna Thygesen efterlader sig to døtre, to sønner. Fire svigerbørn, seks børnebørn og 12 oldebørn

Kystvej 224

Bygget af Arne og Mary Rosenbjerg 1950

Arne og Mary Rosenbjerg byggede ejendommen som ny husmandsbrug 1950.

De kom fra graverhusene ved Solbjerg De havde 2 piger og 2 drenge

Solgte den 1974 til Carl Laurits Klitgaard og Oda Klitgaard og deres søn Martin født 1967

Solgte den til Gert og Bodil Hassing 1977.

Gert Hassing Nielsen og Bodil Bach. De har 2 børn Kirsten og Julia

Der har lavet ud bygningerne om så der spilles store koncerter der med store kendte sanger og musikker samt med værelser til at overnatte. Det drives under "Vildmosekoncerter Ro og fordybelse

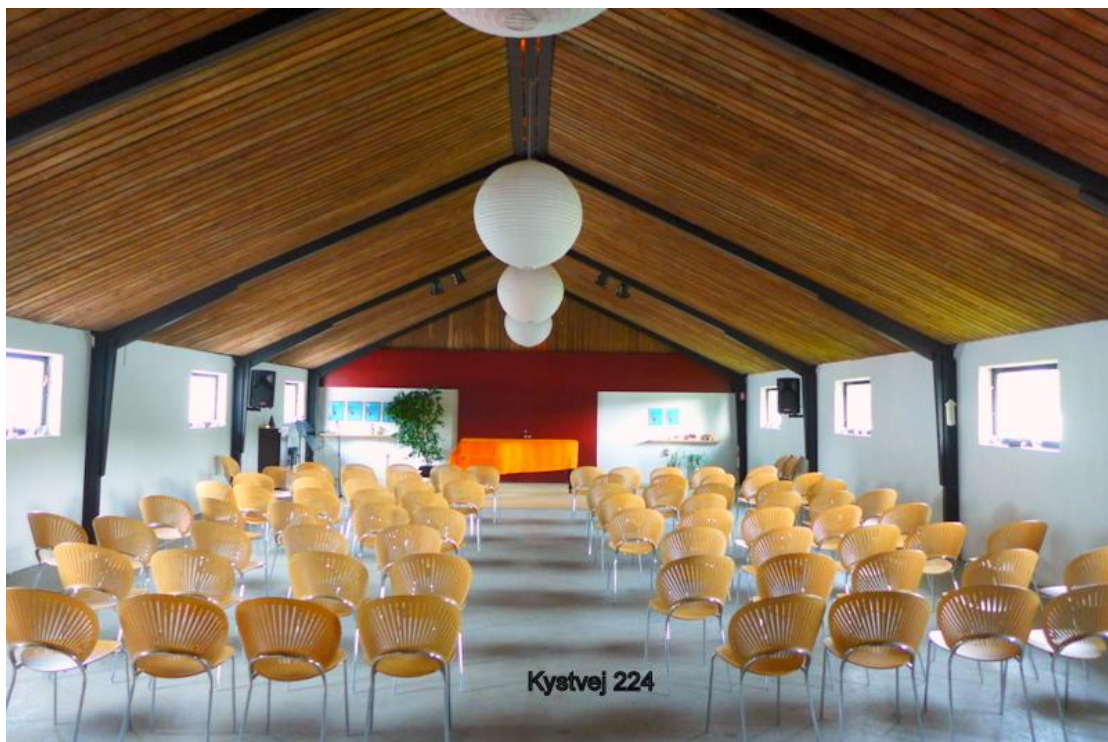

Som den så ud da Gert og Bodil Hassing købte den og byggede udhusene om til koncerter

Kystvej 224

Bodil og Gert Hassing omkring flyglet i koncert salen

Koncert salen. Efter den det gamle stald er bygget om til den fine koncertsal, Der bygget 4 værelser til Bed og Brekfast i nogle af udhusene

Kystvej 226

Bygget af Frode og Nora Nielsen 1950

Frode og Nora Nielsen. De var fra Als. byggede ejendommen 1950 som ny husmandsbrug.

De havde 4 børn. Kurt, Jørn, Bruno, og Anne Marie Frode dør 22-7-1987 og Nora 22-8-2015

Efter Frodes død blev ejendommen solgt 1988 til Poul Boholm hvis kone blev kaldt søster men hed Marie Boholm

Der solgte den 2014 til Kurt G Nielsen Rold trælast. XL Byg Arden

Der også køber. Kofods. Kystvej. 181 som ligger lige overfor som den eneste på denne side ned mod havet. Ejeren Kurt G Nielsen Rold trælast Har aldrig boet der men husene er lejet ud

Stuehuset er lidt anderledes end de andre og lidt større end dem der blev bygget af statens tegninger, Her er tre store vinduer modsat der kun var to. Ligeledes er der to skorstene hvor der kun er en på de andre nybygget

Kystvej 228 fiskehuset.

Et af de gamle huse som blot var et hus med 4- 5 tdr land jord kaldes for fiskerhuset.
Bygget 1860 på lejet grund men fik skøde på jorden 1950 der blev jorden lagt til de andre
ejendomme

Der boede Magnus Hejlesen som var gift med Gerda og sammen havde de 7 Børn. Gudrun. -
Niels Otto.- Grethe.- Svend Åge . -Tove.- Egon - Per
Han kom dertil 1949 og var fisker,
2018 bor der Pia og Anders Christensen som byggede et nyt hus 2009

Det gamle Fiskerhus

Luftfoto, 1976 Fiskehuset Da bor Magnus Hejlesen der

Der nye Fiskerhus 2009

Kystvej 230 "Blæsborg"

Poul Lund Pedersen

En af de gamle ejendomme i 1949 var det Christian Eskildsen startede i 1949.

1951 Egon og Sonja Christensen 1961 Carl Johan kaldtes for Blæsborg Carl. Hanne og Kirsten

Solgte 1966 til Poul og Elisabet Lund Pedersen der har 2 børn Birgit og Henrik

De byggede ny lade og hald. De havde i flere år en gårdbutik med kartofler og grøntsager

Stuehuset er en træbygning bygget af Lindenborg 1932

Den gamle ejendom bygget omkring 1700 tallet, da var ejendommen på 10-12 tdr. land og var forpagter under staten. Senerne overtog Lindenborg forpagtningen og byggede det nye træhus 1932.

Ved udstykningen af Lille Vildmose i 1950erne hvor der blev bygget mange nye statsejendomme i Lille Vildmosen blev der lagt mosejord til de gamle ejendommen. Blæsborg blev på 50 tdr land og

blev til Statsejendom.

Poul Lund Pedersen kom fra Vedlum og Lisbeth fra Lyngdalsgård Kongerslev De har 2 børn

Birgith og Henrik.

Lisbet Lund Pedersen død 2015

Det Blæsborg som Lindenborg byggede 1932 der lå et ældre hus samme sted Vi ser til højre. et gammelt hus. det er det der blev til Fiskerhuset.228.

Poul Lund Pedersen

Blæsborg før der bygget rundbuehallen til

Det seneste billeder af Blæsborg

Poul Lund har aldrig haft malkekøer men drev ejendommen udelukkende med fedekvæg

Kystvej. 232 Søndervang.

Bygget af Arne og Gunhild Laursen.1955 Arne og Gunhild Laursen Byggede ejendommen som ny stats husmandbrug 1951 Der har børnene . Jørn, Inger, Karen, Hanne, Lissy, Anny

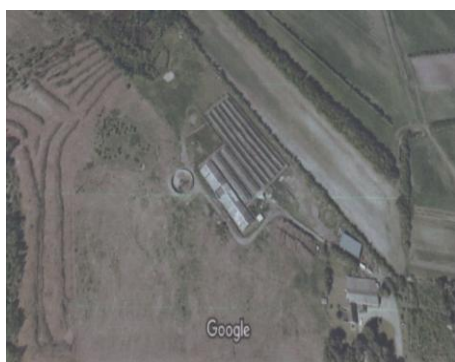

Gundhild og Arne Laursen, Kystvej, Dokkedal Sølvbryllup - foto med børn og svigerbørn

Bagerst: Gunhild og Arne Laursen gift 12/5 1940 i Bælum Ke
Midterste: Anny og *Henning Larsen ,Hanne og *Jørn Larsen
Forreste: Niels Albrechtsen og Lissy , Jørn Laursen, Inge
Laursen, Karen og Niels Bach
*brødre
Se B 6605

Solgte den til 1981 til Villy Nielsen der en overgang var baker i Dokkedal. Ved købet af ejendommen Oprettede Villy Nielsen Søndervang pelsfarm. Sønnen Robert bor der i dag, Villy og Else Nielsen bor 2018 i Mou

Søndervang pelsfarm

Villy Nielsen .

